

ความสัมพันธ์ระหว่างการตกแต่งกำไรกับการกำกับดูแลกิจการ
ในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีที่จดทะเบียน
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

โดย

นางสาวสุภรัตน์ ตันท์พรชัย

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บัญชีมหาบัณฑิต
สาขาบัญชี
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ความสัมพันธ์ระหว่างการตกแต่งกำไรกับการกำกับดูแลกิจการ
ในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีที่จดทะเบียน
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

โดย

นางสาวสุภรัตน์ ตันท์พรชัย

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บัญชีมหาบัณฑิต
สาขาบัญชี
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

THE RELATIONSHIP BETWEEN EARNINGS MANAGEMENT AND
CORPORATE GOVERNANCE OF THAILAND LISTED
COMPANY IN TECHNOLOGY INDUSTRY

BY

MISS SUPARAT TUNPORNCHAI

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF ACCOUNTING
FACULTY OF COMMERCE AND ACCOUNTANCY
THAMMASAT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2016
COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี

การค้นคว้าอิสระ

ของ

นางสาวสุภรัตน์ ตันต์พรชัย

เรื่อง

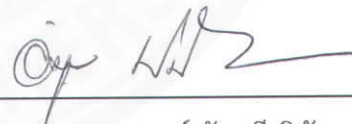
ความสัมพันธ์ระหว่างการตกแต่งกำไรกับการกำกับดูแลกิจการในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี
ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

บัญชีมหาบัณฑิต

เมื่อวันที่ 22 มิ.ย. 2560

ประธานกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

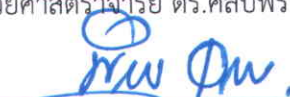
(รองศาสตราจารย์ อัญชลี พิพัฒน์เสรีบุญ)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิลปพร ศรีจันเพชร)

คณบดี

(รองศาสตราจารย์ ดร. พิกพ อุตร)

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	ความสัมพันธ์ระหว่างการตกแต่งกำไรกับการกำกับดูแล กิจการในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีที่จดทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
ชื่อผู้เขียน	นางสาวสุภรณ์ ตันท์พรชัย
ชื่อปริญญา	บัญชีมหาบัณฑิต
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	บัญชี พาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิลปพร ศรีจันทเพชร
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตกแต่งกำไรกับการกำกับดูแลกิจการของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีที่จดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2554 – พ.ศ. 2558 มีจำนวนประชากรทั้งหมด 37 บริษัท โดยใช้ Yoon Model ในการทดสอบการตกแต่งกำไร

ผลที่ได้จากการศึกษาพบว่า การตกแต่งกำไรกับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการไม่มีความสัมพันธ์กัน แต่หากแบ่งกลุ่มคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการออกเป็นกลุ่มที่ได้คะแนนดีขึ้นไปกับกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำกว่ากลับพบว่าระดับการตกแต่งกำไรของทั้งสองกลุ่มแตกต่างกัน ซึ่งเมื่อพิจารณาปัจจัยควบคุมอื่นแล้วพบว่าจำนวนคณะกรรมการบริษัทและจำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบมีผลต่อการตกแต่งกำไรของบริษัท และปัจจัยที่ไม่พบความสัมพันธ์คือ สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระและอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน

ทั้งนี้ที่ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานอาจมีสาเหตุมาจากคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการเพียงปัจจัยเดียวอาจไม่ได้ส่งผลต่อการตกแต่งกำไรมากนัก เพราะการตกแต่งกำไรนั้นมีความหลากหลาย ดังนั้นงานวิจัยในอนาคตจึงควรนำปัจจัยอื่นๆ มาร่วมพิจารณาด้วย

คำสำคัญ: การกำกับดูแลกิจการ, การตกแต่งกำไร, Yoon Model

Independent Study Title	THE RELATIONSHIP BETWEEN EARNINGS MANAGEMENT AND CORPORATE GOVERNANCE OF THAILAND LISTED COMPANIES IN TECHNOLOGY INDUSTRY
Author	Miss Suparat Tunpornchai
Degree	Master of Accounting
Department/Faculty/University	Accounting Commerce and Accountancy Thammasat University
Independent Study Advisor	Asst. Prof. Dr. Sillapaporn Srijunpetch
Academic Years	2016

ABSTRACT

This research aims to study the relationship between Earnings Management and Corporate Governance of 37 Thailand Listed Companies in Technology Industry during the year of 2011-2015. Yoon Model is selected to test the Discretionary Accruals.

Empirical study shows that Earnings Management and Corporate Governance are not correlated but Earnings Management of Excellent, Very Good and Good Corporate Governance group are different from the group with lower score. Considering other control factors, it is found that size of Board of Directors and the number of meetings of the Audit Committee has an effect on Earnings Management. For the proportion of independent directors and debt to equity ratio, there are no correlations to be found.

The results of this research are not consistent with hypothesis. This might be due to Corporate Governance is not only one factor that affects Earnings Management, but there also might be other factors. Therefore, the future research should consider to study the other factors as well.

Keywords : Earnings Management, Corporate Governance, Yoon Model

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลือจากหลายๆ ท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิลปพร ศรีจันทเพชร ในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งท่านได้กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และเสนอความคิดเห็นอันก่อให้เกิดประโยชน์แก่การศึกษาครั้งนี้ และขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ อัญชลี พิพัฒน์เสริญ ที่ท่านกรุณามาเป็นกรรมการสอบการศึกษาอิสระ ตลอดจนได้ให้คำแนะนำเพิ่มเติมที่ทำให้การศึกษาอิสระฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ขอขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ พี่ๆ เพื่อนๆ อาจารย์ทุกท่าน เจ้าหน้าที่ทุกคน ตลอดจนทุกบุคคลที่ร่วมเป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือในการจัดทำการศึกษาอิสระฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี รวมทั้งขอขอบพระคุณทุกเรื่องราวทั้งดีและร้ายที่ผ่านเข้ามา ที่ช่วยเป็นบทเรียนและสอนให้ผู้ทำวิจัยมีความเข้มแข็งและสามารถผ่านมาได้

อนึ่ง หากมีส่วนดีหรือประโยชน์ใดที่ผู้อ่านได้รับจากการศึกษาอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบความดีนี้แก่ทุกบุคคลที่มีส่วนช่วยเหลือผู้วิจัย ตลอดจนสถาบันการศึกษา แต่หากมีข้อบกพร่องประการใดผู้วิจัยขอน้อมรับแต่เพียงผู้เดียว

นางสาวสุภรัตน์ ดันท์พรชัย

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. 2559

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
สารบัญตาราง	(6)
สารบัญภาพ	(7)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา	2
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	2
1.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	3
1.5 ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการศึกษา	3
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	4
2.2 การทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24

	(5)
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	28
3.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	28
3.2 แหล่งที่มาของข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา	28
3.3 วิธีการวิจัย	29
บทที่ 4 ผลการวิจัย	35
บทที่ 5 บทสรุป	40
5.1 สรุปผลการวิจัย	40
5.2 ข้อจำกัดในงานวิจัย	41
5.3 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย	41
รายการอ้างอิง	43
ภาคผนวก	48
ภาคผนวก ก หลักเกณฑ์ในการประเมินการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียน	49
ภาคผนวก ข รายชื่อบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีที่ใช้ในงานวิจัย	87
ภาคผนวก ค ค่าที่ใช้ในการวิเคราะห์ความถดถอย	100
ประวัติการศึกษา	110

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 หลักเกณฑ์การประเมินรายงานการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียน ปี 2554 – 2560	23
3.1 ตารางสรุปแหล่งข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัย	29
3.2 ตารางแจกแจงรายการคั่งค้างตามวิธี Yoon Model	31
4.1 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินการกำกับดูแลกิจการ กับการตกแต่งกำไร	35
4.2 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทที่ได้รับผลการประเมิน การกำกับดูแลกิจการที่ดีในระดับดีขึ้นไปกับบริษัทที่ได้รับผลการประเมิน ในระดับที่ต่ำกว่า	36
4.3 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนคณะกรรมการบริษัท กับการตกแต่งกำไร	37
4.4 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนคณะกรรมการอิสระ กับการตกแต่งกำไร	37
4.5 ผลการทดสอบระหว่างความถี่ในการเข้าประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ กับการตกแต่งกำไร	38
4.6 ผลการทดสอบระหว่างอัตราหนี้สินต่อทุนกับการตกแต่งกำไร	39

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ระดับคะแนนในการประเมินการกำกับดูแลกิจการ	22
3.1 กรอบแนวคิดงานวิจัย	29

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จากอดีตถึงปัจจุบันมนุษย์มีรูปแบบการดำรงชีวิตที่แตกต่างกันไปตามแต่ละยุคสมัย โดยแต่ละยุคจะมีการพัฒนาและคิดค้นสิ่งต่างๆ เพื่อช่วยในการดำรงชีวิต ช่วยอำนวยความสะดวกสบายในด้านต่างๆ มากมาย ซึ่งเทคโนโลยีก็เป็นผลงานสิ่งประดิษฐ์อย่างหนึ่งที่มนุษย์ได้คิดค้นขึ้นและพัฒนามาอย่างยาวนาน โดยในปัจจุบันความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้เทคโนโลยีกลายเป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งในชีวิตประจำวันของคนเราที่ช่วยเสริมปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตในด้านต่างๆ เช่น ช่วยสร้างที่พักอาศัยให้มีความสะดวกสบาย มีคุณภาพ และสร้างได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิต ช่วยพัฒนาสังคม ช่วยให้การผลิตสินค้าและบริการต่างๆ สามารถตอบสนองกับความต้องการของมนุษย์ได้มากและรวดเร็วยิ่งขึ้น ช่วยให้การติดต่อสื่อสารระหว่างกันสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น ช่วยให้การศึกษามีสื่อ อุปกรณ์ และช่องทางการเรียนรู้ที่หลากหลายมากขึ้น ช่วยอำนวยความสะดวกในการประกอบอาชีพและทำธุรกิจ เป็นต้น

ดังตัวอย่างที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าเทคโนโลยีกลายเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในชีวิตประจำวันของคนเราไปแล้วและมีแนวโน้มความต้องการใช้งานที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้แนวโน้มการเติบโตของอุตสาหกรรมเทคโนโลยีมีความน่าจะเป็นที่จะสูงขึ้นต่อไปเรื่อยๆ ซึ่งการเติบโตนี้ได้แปรผกผันกับภาวะการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกในปัจจุบัน ทำให้นักลงทุนเริ่มหันมาสนใจการลงทุนด้านเทคโนโลยีมากขึ้น โดยคาดหวังว่าในภาวะการชะลอตัวของเศรษฐกิจเช่นนี้ การลงทุนในอุตสาหกรรมเทคโนโลยี จะให้ผลตอบแทนที่ดีกว่ากลุ่มอุตสาหกรรมอื่นที่แปรผันตามภาวะเศรษฐกิจโลก

ถึงแม้ว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจของกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีจะดีมาก ก็ไม่ได้หมายความว่า การดำเนินงานของทุกบริษัทจะดีตามภาวะเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมนี้ เนื่องจากตลาดการแข่งขันทางด้านเทคโนโลยีก็สูงเช่นกัน ทำให้การแข่งขันระหว่างบริษัทในการพัฒนาและผลิตนวัตกรรมนั้นสูงตามไปด้วย ซึ่งการพัฒนาและวิจัยนั้นต้องใช้ระยะเวลาและจำนวนเงินทุนเป็นอย่างมาก ซึ่งหากนวัตกรรมอยู่ในขั้นตอนการวิจัยก็ไม่มีอะไรมาการันตีว่าจะดำเนินการได้สำเร็จและพัฒนาออกมาเป็นสินค้าหรือบริการที่สามารถนำมาขายหรือใช้ได้ การลงทุนในส่วนนี้ก็อาจจะเสียเปล่า ดังนั้นหากบริษัทต้องการแหล่งเงินทุนเพิ่มแต่ผลประกอบการไม่ดี ก็อาจทำให้บริษัทเสียโอกาสในการระดมทุนหรืออาจ

ทำให้ต้นทุนในการทำรายการสูงขึ้น ซึ่งหากบริษัทไม่ต้องการเสียโอกาสเหล่านี้ ก็อาจทำให้บริษัททำการตกแต่งกำไรได้

การเลือกลงทุนของนักลงทุนนั้นมักจะดูจาก ผลประกอบการของบริษัท การเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงิน ดูจากอัตราการเติบโตของอุตสาหกรรมและธุรกิจ ดูความสามารถของผู้บริหาร และธรรมาภิบาลของบริษัท ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ได้มาจากรายงานทางการเงินและการเปิดเผยข้อมูลต่างๆ ของบริษัท ในส่วนของธรรมาภิบาลของบริษัทที่นอกจากจะดูได้จากรายงานประจำปีหรือแบบรายงาน 56-1 แล้ว ยังมีสถาบันกรรมการบริษัทไทยที่คอยประเมินการกำกับดูแลกิจการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แต่จะปีละออกรายงาน Corporate Governance Report of Thai Listed Companies (CGR) เป็นรายงานที่ได้มีการจัดอันดับการกำกับดูแลกิจการของแต่ละบริษัทไว้ว่าอยู่ในระดับใด ซึ่งรายงานนี้จะช่วยให้นักลงทุนสามารถเปรียบเทียบภาพลักษณ์และความน่าไว้วางใจในการลงทุนได้ง่ายขึ้น

ซึ่งจากงานวิจัยในอดีตหลายๆ งานวิจัย เช่น Brown and Caylor (2004), Myajima (2005) และ Patel et al. (2002) ได้หาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับผลประกอบการบริษัท และพบว่า การกำกับดูแลกิจการที่ดีมีโอกาสูงที่จะมีผลการดำเนินงานที่ดีทั้งด้านกำไร อัตราเติบโต ยอดขาย ผลตอบแทนผู้ถือหุ้น รวมทั้งมูลค่าราคาตลาด

จากที่กล่าวมานั้น ทำให้ผู้วิจัยเกิดความสงสัยว่า บริษัทในกลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรมเทคโนโลยีที่มีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจสูงและต้องการเงินทุนในการพัฒนาบริษัทเป็นอย่างมากนั้น จะต้องการสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนโดยทำให้คะแนนการจัดอันดับการกำกับดูแลกิจการนั้นอยู่ในเกณฑ์ที่ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยการตกแต่งกำไรหรือไม่ ซึ่งการตกแต่งกำไรนี้ผู้วิจัยจะใช้ระดับรายการคงค้างตามดุลยพินิจของผู้บริหารมาเป็นตัวเปรียบเทียบ

1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตกแต่งกำไรกับผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยมุ่งเน้นที่กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแนวโน้มการตกแต่งกำไรกับผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการ ของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่ง

ประเทศไทย โดยเก็บข้อมูลจากงบการเงินของบริษัท รายงานประจำปี แบบรายงาน 56-1 และ Corporate Governance Report of Thai Listed Companies (CGR) ในระหว่างปี พ.ศ. 2554 – พ.ศ. 2558 โดยมีบริษัทที่มีข้อมูลครบถ้วนทั้งหมด 37 บริษัท

1.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1.4.1 เป็นข้อมูลอ้างอิงประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ของผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ และนักลงทุน ที่สนใจบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี

1.5 ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการศึกษา

งานวิจัยฉบับนี้มีขั้นตอนในการนำเสนอ ดังนี้ บทที่ 2 เป็นการทบทวนวรรณกรรมซึ่งแสดงทฤษฎีต่างๆ บทความ หลักเกณฑ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บทที่ 3 เป็นวิธีการวิจัย โดยบอกถึงข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ลำดับขั้นตอนในการวิจัย กรอบแนวคิด และสมมติฐานการวิจัย บทที่ 4 อธิบายถึงผลการศึกษาที่ได้จากการวิจัยความสัมพันธ์ของการตกแต่งกำไรกับคะแนนการกำกับดูแลกิจการของบริษัทในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีที่จดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และบทที่ 5 เป็นการสรุปผลการวิจัย ข้อจำกัดงานวิจัย และข้อเสนอแนะ

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยนี้สนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตกแต่งกำไรกับการกำกับดูแลกิจการของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2554 – พ.ศ. 2558 โดยมีแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 การตกแต่งงบการเงิน

งบการเงิน หมายถึง รายงานทางการเงินที่แสดงฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของกิจการ ในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ณ วันสิ้นงวดบัญชี สามารถเป็นได้ทั้งระยะเวลา 3 เดือน 6 เดือน หรือ 1 ปี ซึ่งถือเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับผู้บริหารกิจการเพื่อให้ทราบถึงความสามารถในการบริหารงานในระยะเวลาที่ผ่านมา และทำให้สามารถกำหนดนโยบายในการดำเนินงานในอนาคตได้ สำหรับนักลงทุนเนื่องจากไม่สามารถมีส่วนร่วมในการบริหารบริษัทได้ ข้อมูลที่นักลงทุนรับรู้ก็จะมาจากงบการเงินที่กิจการเผยแพร่ออกมา ซึ่งนักลงทุนส่วนใหญ่จะนำงบการเงินเหล่านี้มาใช้วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของกิจการที่ตนเองสนใจที่จะลงทุน เพื่อเปรียบเทียบกับบริษัทอื่นๆ ในอุตสาหกรรมเดียวกัน ก่อนการตัดสินใจลงทุน แต่หากงบการเงินที่บริษัทนำมาเผยแพร่ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงของผลการดำเนินงานของกิจการ ก็จะทำให้ให้นักลงทุนมีโอกาสเสี่ยงที่จะตัดสินใจลงทุนผิดพลาดและอาจทำให้เกิดความเสียหายต่อนักลงทุนได้

โดยสาเหตุที่ทำให้กิจการต่างๆ อาจรายงานงบการเงินไม่ตรงกับสภาพการดำเนินกิจการของปีนั้นๆ เป็นไปได้หลายสาเหตุดังทฤษฎีต่อไปนี้

2.1.1.1 ทฤษฎีต้นทุนในการทำรายการ (Transaction Cost Theory)

ทฤษฎีต้นทุนในการทำรายการ ถูกพัฒนาโดย Williamson (1981) จากแนวคิดของทฤษฎีนี้อธิบายได้ว่า การรายงานผลการดำเนินงานของบริษัทมีผลกับการตัดสินใจของผู้มีส่วนได้เสีย นั่นคือ หากบริษัทรายงานผลการดำเนินงานที่มีผลกำไรต่ำอาจทำให้ผู้มีส่วนได้เสียภายนอกบริษัท เช่น ธนาคารเพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เพราะมองว่าบริษัทมีความเสี่ยงเพิ่มมากขึ้นในการชำระเงิน ผู้ผลิต (Supplier) ให้ Credit Term ที่สั้นลงเนื่องจากความมั่นใจในการ

จ่ายชำระค่าสินค้าลดลง ลูกค้าที่ต้องเอาสินค้าของบริษัทไปผลิตต่ออาจไม่ซื้อแล้วมองหาแหล่งวัตถุดิบใหม่เนื่องจากมองว่าบริษัทไม่มีความมั่นคง เป็นต้น นอกจากนี้ผู้มีส่วนได้เสียภายในอย่างเช่นพนักงานก็สามารถมีผลกระทบจากการรายงานผลการดำเนินงานของบริษัทได้เช่นกัน คือ หากพนักงานเห็นว่าบริษัทดูไม่มั่นคงก็อาจทำให้พนักงานลาออก ทำให้บริษัทต้องจ้างแรงงานในราคาที่สูงขึ้นเพื่อยื้อให้พนักงานอยู่ต่อ หรืออาจจะรับพนักงานใหม่แต่ก็จะทำให้มีต้นทุนที่สูงขึ้นตามมาด้วย ดังนั้นหากบริษัทมีผลการดำเนินงานที่ทำให้ผู้มีส่วนได้เสียเกิดความไม่มั่นใจก็จะทำให้ต้นทุนในการทำรายการต่างๆสูงขึ้นด้วย

แต่ในทางตรงกันข้ามหากบริษัทรายงานผลการดำเนินงานที่มีผลกำไรสูง ธนาคารอาจลดอัตราดอกเบี้ยเป็นอัตราที่ต่ำกว่าปกติให้เนื่องจากเห็นว่าบริษัทมีผลกำไรที่ดี มีความมั่นคง น่าจะมีความสามารถในการชำระหนี้ได้ ผู้ผลิต (Supplier) มองเห็นถึงการเป็นไปได้ในการเจริญเติบโตในอนาคตของบริษัทจึงให้ Credit Term ที่ยาวขึ้นและราคาสินค้าที่ถูกลง ดังนั้นการรายงานผลการดำเนินงานที่ดีก็จะส่งผลให้ต้นทุนในการดำเนินธุรกิจต่ำลงไปด้วย

จากทฤษฎีนี้สามารถสรุปได้ว่าบริษัทจะพยายามตกแต่งรายงานทางการเงินให้กำไรเพิ่มขึ้น หรือไม่ให้เกิดผลขาดทุน เพื่อจะได้ไม่เกิดผลกระทบกับความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้เสียที่จะทำให้เกิดต้นทุนที่สูงขึ้นในการดำเนินธุรกิจต่อไป

2.1.1.2 ทฤษฎีความคาดหวัง (Prospect Theory)

ทฤษฎีความคาดหวัง ถูกพัฒนาขึ้นโดย Kahneman and Tversky (1979) ซึ่งอธิบายไว้ถึงพฤติกรรมในการตอบสนองต่อผลได้หรือผลเสียของมนุษย์ในสถานการณ์ที่มีความเสี่ยงว่ามีความไม่สมมาตรกัน โดยในแต่ละสถานการณ์มนุษย์เราจะตั้งจุดความพึงพอใจไว้ก่อน เมื่อผลลัพธ์ออกมาเป็นผลเสียที่ต่ำกว่าจุดอ้างอิงที่คาดคิดไว้แม้เพียงเล็กน้อยก็จะมีผลกระทบอย่างรุนแรงมาก แต่หากผลลัพธ์ที่ออกมาเป็นผลได้ที่สูงกว่าจุดอ้างอิงที่คาดคิดไว้ก็จะส่งผลกระทบเพียงเล็กน้อยหรืออาจไม่กระทบเลย เช่น บริษัทประกาศว่าสิ้นปีนี้ราคาหุ้นจะมีราคา 5.00 บาท และนักลงทุนก็จะตั้งจุดความพอใจไว้ตามประกาศของบริษัท คือ 5.00 บาท แต่เมื่อสิ้นปีราคาหุ้นอยู่ที่ 4.70 บาท แม้ราคาจะห่างจากที่ประกาศไว้เพียงเล็กน้อย แต่ผู้คนที่คาดหวังไว้แล้วว่าจะต้องเป็น 5.00 บาท จึงทำให้นักลงทุนผิดหวังอย่างรุนแรงและบริษัทเองก็ถูกตำหนิเรื่องการบริหารงานอย่างรุนแรง ในทางตรงกันข้ามหากราคาหุ้น ณ สิ้นปี ได้เท่ากับจุดความพอใจที่คาดคิดไว้ คือ 5.00 บาท ก็จะทำให้ให้นักลงทุนไม่รู้สึกละเลยใจ เพราะไม่ได้ไม่เสียอะไร และหากราคาหุ้นเปลี่ยนไปเป็น 5.20 บาท แม้จะมีกำไรเพียง

เล็กน้อยแต่ก็ทำให้นักลงทุนพอใจเพราะราคาหุ้นสูงกว่าจุดอ้างอิงที่ตั้งไว้ นักลงทุนก็จะคิดแค่ว่าก็ดี มีกำไร

จากทฤษฎีนี้สามารถสรุปได้ว่า บริษัทจะพยายามหลีกเลี่ยงการรายงานผลการดำเนินงานที่ต่ำกว่าความคาดหวังของนักลงทุน โดยอาจทำให้ผลการดำเนินงานเท่ากับจุดความคาดหวังหรือทำให้เกิดความคาดหวังเพียงเล็กน้อย เพื่อลดความรุนแรงของผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการรายงานผลการดำเนินงานที่ต่ำกว่าความคาดหวัง

2.1.1.3 ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory)

ทฤษฎีตัวแทน ถูกพัฒนาโดย Jensen and Meckling (1976) โดยมีแนวคิดที่ว่า ทฤษฎีนี้อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าของหรือผู้ถือหุ้น ซึ่งถูกเรียกว่า ตัวการ (Principle) และ ผู้ที่บริหารกิจการ ซึ่งถูกเรียกว่า ตัวแทน (Agent) ความสัมพันธ์นี้จะเกิดขึ้นเมื่อ เจ้าของที่เป็นผู้ถือหุ้นไม่สามารถมาอยู่รวมกันเพื่อตัดสินใจเรื่องต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของบริษัทได้ จึงต้องแต่งตั้งตัวแทนให้มีอำนาจในการบริหารจัดการบริษัทเพื่อนำพาบริษัทมีกำไรและสร้างผลตอบแทนสูงสุดให้กับตัวการ โดยตัวแทนมีหน้าที่ในการจัดทำรายงานแสดงฐานะทางการเงินที่แสดงถึงผลการดำเนินงานของบริษัทให้แก่ตัวการตรวจทาน ซึ่งตัวแทนก็จะได้รับค่าตอบแทนในการบริหารงานในรูปของเงินเดือนหรือโบนัส

หลักการของทฤษฎีนี้ คือ การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนไม่ว่าจะเป็นในฝั่งของตัวการหรือตัวแทน เช่น เมื่อรายงานผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามที่ตัวการคาดหวัง ก็จะเป็นแรงผลักดันให้ตัวแทนพยายามหาหนทางในการสร้างผลตอบแทนให้เป็นไปตามที่ตัวการคาดหวังด้วยวิธีการต่างๆที่ตนคิดว่าเหมาะสม หรือหากโบนัสของตัวแทนขึ้นอยู่กับระดับกำไรจากผลการดำเนินงานของบริษัท ก็จะทำให้ตัวแทนมีแรงจูงใจในการปรับแต่งงบการเงินให้มีผลกำไรเพิ่มขึ้น ในด้านของตัวการเอง อาจต้องการให้ตัวแทนทำอย่างไรก็ได้ให้ผลการดำเนินงานเป็นไปตามที่ตนคาดหวังเพื่อให้ราคาหุ้นเพิ่มขึ้นโดยไม่สนใจวิธีการ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นแรงผลักดันที่ทำให้เกิดการรายงานทางการเงินที่ไม่เป็นไปตามผลการดำเนินงานของกิจการ

จากทฤษฎีนี้สามารถสรุปได้ว่า ทั้งตัวการและตัวแทนจะพยายามกระทำการที่เป็นการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน เพื่อให้ตนเองได้ประโยชน์สูงสุด โดยพยายามรายงานผลการดำเนินงานให้มีกำไรหรือไม่ให้ต่ำกว่าที่ตนเองคาดหวัง

จากทั้งสามทฤษฎีข้างต้น สามารถอธิบายถึงวิธีการที่กิจการนิยมนำมาใช้ในการตกแต่งงบการเงินได้หลายวิธีดังนี้

การสำรองกำไรที่มีอยู่ในงวด (Cookie Jar Reserve Techniques) เป็นการตั้งประมาณการและภาระผูกพันที่จะเกิดขึ้นในอนาคตในงวดปีปัจจุบัน ทั้งนี้การตั้งประมาณการเหล่านี้เป็นเพียงตัวเลขที่ยังไม่สามารถระบุได้อย่างแน่นอน ทำให้ต้องใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารมาช่วยในการประมาณการ จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้บริหารสามารถตกแต่งตัวเลขให้เป็นไปตามที่ต้องการได้ ซึ่งหากในปีนั้นมีกำไรที่มากเกินไป ผู้บริหารอาจตั้งประมาณการหนี้สงสัยจะสูญให้สูงขึ้นเพื่อสำรองกำไรที่มีนี้ ไปไว้ใช้ในโอกาสในกรณีที่บริษัทมีผลกำไรต่ำกว่าที่ควรจะเป็นได้ การประมาณการที่นิยมนำมาใช้ เช่น การประมาณการหนี้สงสัยจะสูญ การประมาณการสินค้ารับคืนและส่วนลด การประมาณการค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงาน

การนำค่าใช้จ่ายที่มีจำนวนมากมารู้ในครั้งเดียว (Big Bath Techniques) เป็นการรับรู้ค่าใช้จ่ายก้อนใหญ่ในครั้งเดียว ทำให้บริษัทเกิดผลขาดทุนอย่างหนักในปีนั้น แต่มีผลคือทำให้บริษัทไม่ต้องรับรู้ค่าใช้จ่ายนี้ในอนาคตซึ่งผู้บริหารเชื่อว่าการทำเช่นนี้จะทำให้ผลประกอบการในอนาคตดูดีขึ้น วิธีนี้นิยมใช้เมื่อบริษัทต้องการปรับโครงสร้างหนี้ หรือปรับโครงสร้างการดำเนินงาน โดยรายการที่นิยมนำมารู้เป็นค่าใช้จ่าย เช่น การประมาณการด้อยค่า การตัดจำหน่ายสินทรัพย์ ขาดทุนจากการขายส่วนดำเนินงานออกไป เป็นต้น

ทางเลือกด้านการบันทึกบัญชี (Accounting Method Choice) เป็นการอาศัยมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เปิดโอกาสให้ผู้บริหารสามารถเลือกวิธีการทางการบัญชีที่ต้องการใช้ได้ตามดุลยพินิจ ซึ่งหากมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายทางการบัญชีก็จะทำให้การรับรู้รายได้ ค่าใช้จ่ายบางตัวเปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้กำไรเปลี่ยนแปลงไปด้วย เช่น การบันทึกถดถอยสินทรัพย์เพื่อการลงทุน มาตรฐานการรายงานทางการเงินอนุญาตให้เลือกบันทึกได้ว่าต้องการบันทึกด้วยราคาทุนหรือราคามูลค่ายุติธรรม ซึ่งหากเดินบันทึกด้วยราคาทุนแล้วเมื่อมีข้อบ่งชี้ก็จะสามารถเปลี่ยนมาบันทึกด้วยราคามูลค่ายุติธรรมได้ โดยไม่ต้องย้อนกลับไปแก้ไขงบการเงินในปีที่ผ่านมาแล้ว

การเร่งการรับรู้รายได้ (Premature Recognition of Revenue) ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินบริษัทจะรับรู้รายได้ก็ต่อเมื่อเข้าเงื่อนไขการรับรู้รายได้อย่างสมบูรณ์ซึ่งมักจะเกิดขึ้นในกับบริษัทที่มีการรับรู้รายได้ตามขั้นความสำเร็จ ซึ่งจะต้องใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารในการตัดสินใจว่าเมื่อไหร่จึงจะครบเงื่อนไขและควรรับรู้ จึงเป็นอีกหนึ่งช่องทางที่เปิดโอกาสให้ผู้บริหารตกแต่งกำไร เช่น ตัวเครื่องบินที่เมื่อซื้อตัวก็จะได้รับตัวและไมล์สะสม การรับรู้รายได้ของตัวเครื่องบินจะต้องแยกราคาออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกคือตัวที่ใช้ในการเดินทางต้องรับรู้เมื่อส่งผู้โดยสารถึงที่แล้ว อีกส่วนคือไมล์ที่ต้องตั้งเป็นรายได้รับล่วงหน้าที่อยู่ในฝั่งของหนี้สิน ซึ่งรายได้ส่วนนี้จะถูกรับรู้เป็นรายได้ก็ต่อเมื่อมีการแลกไมล์สะสมนั้นเป็นตัว

และตัวนั้นได้ถูกใช้แล้วเท่านั้น แต่บริษัทอาจรับรู้รายได้เต็มจำนวนโดยไม่รอให้ครบเงื่อนไขทั้งหมดก่อนก็เป็นได้

วิธีเพิ่มรายได้จากการควบรวมบริษัท (Big Bet on The Future) เป็นวิธีการที่จะเกิดขึ้นเมื่อบริษัทไปซื้อหุ้นหรือกิจการอื่นมา ซึ่งตามหลักมาตรฐานการบัญชีบริษัทจะต้องรายงานรายการซื้อนี้ไว้ในงบการเงิน แต่ก็ยังมีช่องว่างให้บริษัทสามารถตกแต่งรายได้ได้ 2 ช่องทาง โดยช่องทางแรกบริษัทสามารถจัดการรายได้ในปีแรกด้วยการจัดการรายจ่ายด้านวิจัยและพัฒนาที่กำลังดำเนินงานอยู่ โดยตัดจำหน่ายไปในปีแรกที่ได้สินทรัพย์มาทั้งหมดเพื่อไม่ให้เกิดรายจ่ายส่วนนี้ในอนาคตอีก ซึ่งก็จะทำให้ในอนาคตบริษัทสามารถรับรู้รายได้ได้เพิ่มขึ้น ช่องทางที่สองคือนำรายได้ของบริษัทที่ซื้อมารวมกับบริษัทตนเองทันที ก็จะทำให้รายได้ของบริษัทเพิ่มขึ้นอย่างทันทีเช่นกัน

การจัดการกำไรด้วยการเลือกลงทุน (Flushing The Investment Portfolio) เมื่อบริษัทมีส่วนเกินทุนก็มักจะลงทุนกับหลักทรัพย์ใน 2 รูปแบบ คือ หลักทรัพย์เพื่อค้า และหลักทรัพย์เพื่อขาย ซึ่งกำไรขาดทุนจากการขายหรือเปลี่ยนแปลงราคาตลาดของหลักทรัพย์เพื่อค้าจะต้องรายงานเป็นรายได้จากการดำเนินงาน ในขณะที่กำไรขาดทุนที่เกิดขึ้นจากหลักทรัพย์เพื่อขายจะรายงานในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นซึ่งไม่ต้องรายงานเป็นรายได้จากการดำเนินงาน ดังนั้นจึงเป็นโอกาสให้บริษัทสามารถจัดการกำไรได้หลายวิธี เช่น บริษัทสามารถขายหลักทรัพย์ที่มีกำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงแล้วรับรู้กำไรนั้นเป็นกำไรจากการดำเนินงานได้ และหากบริษัทต้องการแสดงกำไรให้ต่ำลงก็สามารถขายหลักทรัพย์ที่มีผลขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงแล้วรับรู้ผลขาดทุนนั้นเป็นผลขาดทุนจากการดำเนินงานได้ บริษัทยังสามารถเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ในการถือครองหลักทรัพย์จากหลักทรัพย์เพื่อค้าไปเป็นเพื่อขาย หรือจากหลักทรัพย์เพื่อขายไปเป็นหลักทรัพย์เพื่อค้าได้ วิธีการนี้จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกำไรหรือขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงและทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในงบกำไรขาดทุนได้เช่นกัน

การกำจัดบริษัทที่เป็นปัญหาออกไป (Throw out a Problem Child) เป็นวิธีการเพิ่มกำไรในอนาคตให้กับบริษัท นั่นคือ บริษัทจะขายบริษัทย่อยที่มีผลการดำเนินงานไม่ดีหรือขาดทุนออกไป ทำให้สามารถรับรู้กำไรขาดทุนจากการขายในงวดทันที ซึ่งผู้ถือหุ้นส่วนที่เหลือของบริษัทก็จะกลายมาเป็นเจ้าของบริษัทที่ถูกขาย จากนั้นบริษัทจึงค่อยแลกเปลี่ยนหุ้นของบริษัทย่อยกับบริษัทที่ถูกขายออกไปในอีกที วิธีนี้ช่วยให้ไม่ต้องรับรู้กำไรขาดทุนจากการปันหุ้น

การเลือกตัดจำหน่ายสินทรัพย์ระยะยาว (Write Off Long Term Operating Assets) สินทรัพย์ที่ใช้ในการดำเนินงานระยะยาว เช่น สินทรัพย์ที่มีตัวตน อาคาร เครื่องจักร และอุปกรณ์ จะถูกบันทึกด้วยค่าเสื่อมราคา ส่วนสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนต่างๆ จะถูกบันทึกด้วยค่าตัดจำหน่าย ซึ่งผู้บริหารมีอำนาจในการใช้ดุลยพินิจในการเลือกวิธีการตัดจำหน่ายระยะเวลาในการตัดจำหน่าย และประเมินมูลค่าคงเหลือ รวมทั้งหากมีการเปลี่ยนแปลงหมวดของสินทรัพย์จากสินทรัพย์ที่ใช้ในการดำเนินงานเป็นไม่ใช้ในการดำเนินงานก็จะเป็นจำเป็นต้องบันทึกค่าเสื่อมราคาหรือค่าตัดจำหน่าย จึงเป็นอีกหนึ่งช่องทางให้บริษัทสามารถใช้ในหารบริหารกำไรได้

การขายและเช่ากลับคืน (Sale and Leaseback) บริษัทสามารถตกแต่งงบการเงินได้จากการขายสินทรัพย์ระยะยาวที่มีกำไรหรือขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง เช่น มูลค่าตามบัญชีของเครื่องจักร 20 ล้านบาท โดยมีราคาตลาดอยู่ที่ 30 ล้านบาท หากบริษัทขายเครื่องจักรจะทำให้มีกำไรที่ไม่เกิดขึ้นจริง 10 ล้านบาท ทำให้บริษัทมีรายได้เพิ่มขึ้นในงวดที่ขายสินทรัพย์นั้นไปทันที นอกจากนี้การบันทึกขาดทุนจากการขายและเช่ากลับคืนจะทำให้ผู้ขายรับรู้ขาดทุนได้ทันที แต่หากเป็นกำไรจะทยอยตัดจำหน่ายตลอดระยะเวลาของสัญญาเช่าดำเนินงาน

การเลือกประเภทของรายได้ (Operating Versus Non Operating Income) ตามปกติรายได้จะมีสองประเภทคือ รายได้จากการดำเนินงานและรายได้ที่ไม่ได้มาจากการดำเนินงานปกติ ซึ่งหากเป็นกำไรจากการดำเนินงานปกติจะไม่ส่งผลกระทบต่อรายได้ในอนาคตเนื่องจากสามารถคาดการณ์ได้ว่าจะมีรายได้ในส่วนนี้เข้ามาอย่างต่อเนื่อง แต่สำหรับกำไรที่ไม่ได้มาจากการดำเนินงานปกติอาจมาจากกำไรจากการยกเลิกการดำเนินงาน กำไรหรือขาดทุนพิเศษ ผลกระทบสะสมจากการเปลี่ยนแปลงหลักการทางบัญชี ซึ่งฝ่ายบริหารมีอำนาจในการตัดสินใจว่ารายการไหนจะอยู่หมวดใด โดยวิธีการดังต่อไปนี้

- การจ่ายชำระหนี้ก่อนกำหนด กำไรขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการชำระหนี้ก่อนถึงงวดชำระจะทำให้มูลค่าตามบัญชีของหนี้ระยะยาว เช่น พันธบัตร ถูกบันทึกเป็นรายการพิเศษในส่วนล่างสุดของงบกำไรขาดทุน ซึ่งจะเป็นการช่วยเพิ่มผลกำไรให้กับกิจการในงวดนั้น
- ตราสารอนุพันธ์สามารถใช้เพื่อป้องกันความเสี่ยงทางธุรกิจต่างๆ ได้ เช่น การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย การเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าโภคภัณฑ์ การเปลี่ยนแปลงของราคาน้ำมัน การเปลี่ยนแปลงของอัตรา

แลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ตราสารอนุพันธ์ควรรายงานเป็นสินทรัพย์ หรือหนี้สินในงบดุลและวัดด้วยมูลค่ายุติธรรม กำไรขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการทำสัญญาจะถูกบันทึกเป็นรายได้ตามปกติทันที

- บริษัทไม่จำเป็นต้องรายงานผลกำไรหรือขาดทุนจากการซื้อหุ้นคืนในงบกำไรขาดทุน เนื่องจากการรับรู้รายได้จะรับรู้ได้เมื่อเป็นการทำธุรกรรมกับบุคคลอื่น แต่จะไม่รับรู้หากทำธุรกรรมกับเจ้าของ ดังนั้นนี่จึงเป็นอีกหนึ่งวิธีที่ผู้บริหารจะนำมาใช้ในการจัดการกับรายได้

2.1.2 วิธีตรวจสอบการตกแต่งงบการเงิน

วิธีการที่ใช้ในการทดสอบว่ากิจการมีการตกแต่งงบการเงินหรือไม่นั้น ถูกคิดค้นขึ้นอย่างมากมาย โดยในงานวิจัยนี้จะแบ่งวิธีทดสอบออกเป็นหมวดหมู่ใหญ่ๆ ดังนี้

2.1.2.1 การตรวจจับการตกแต่งกำไรผ่านรายการคงค้าง

Healy Model จากการศึกษาของ Healy (1985) ได้ทดสอบสมมติฐานที่ว่าผู้บริหารที่ได้รับค่าตอบแทนตามผลประกอบการของบริษัทจะต้องการเพิ่มค่าตอบแทนที่ตนได้รับด้วยการตกแต่งกำไร โดยแนวโน้มของการรายงานผลประกอบการจะขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างกำไรทางการบัญชีก่อนการจัดการและจำนวนเงินที่จะได้รับเป็นค่าตอบแทน จากงานวิจัยได้บอกถึงส่วนประกอบของรายได้ของบริษัทว่าประกอบด้วยกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน รายการคงค้างที่ไม่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร และรายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร สำหรับรายการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับกระแสเงินสดและรายการคงค้างที่ไม่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหารนั้น จะต้องปฏิบัติตามระเบียบของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน แต่สำหรับรายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหารผู้จัดการสามารถตัดสินใจได้ว่าจะใช้วิธีการบัญชีแบบใดในการรับรู้รายการ ดังนั้นจึงเป็นช่องทางให้ผู้จัดการสามารถตกแต่งรายได้ได้ ดังนั้น Healy จึงคำนวณประมาณการรายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหารจากการตกแต่งกำไรจากสมการต่อไปนี้

$$NDA_t = \frac{1}{n \Sigma \left(\frac{TA_t}{A_{t-1}} \right)}$$

NDA_t = รายการคงค้างที่ไม่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร

TA_t = รายการคงค้างรวมของปีที่กำลังพิจารณา

A_{t-1}	=	สินทรัพย์รวม ณ วันสิ้นงวดของปีก่อนหน้าปีที่กำลังพิจารณา
n	=	จำนวนปีที่ใช้ในการหาค่ารายการคงค้างที่ไม่ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้บริหาร
t	=	ปีที่ใช้ในการคำนวณ

DeAngelo Model ได้มาจากงานวิจัยของ DeAngelo (1986) ที่ทดสอบสมมติฐานที่ว่าผู้บริหารมีการตกแต่งกำไรโดยมีเจตนาที่จะทำให้ราคาหุ้นต่ำกว่าที่ควรจะเป็นในช่วงเวลาที่มีการซื้อหุ้นคืนและนำบริษัทออกจากตลาด โดยสมมติให้ผลต่างของรายการคงค้างรวมกับรายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้บริหารเท่ากับศูนย์ ดังนั้นรายการคงค้างที่มีอยู่ก่อนหน้าจะเป็นรายการคงค้างที่เกิดจากการดำเนินงานปกติในปี

$$NDA_t = \frac{TA_{t-1}}{A_{t-2}}$$

NDA_t	=	รายการคงค้างที่ไม่ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้บริหาร
TA_{t-1}	=	รายการคงค้างรวมของปีก่อนที่จะพิจารณา
A_{t-2}	=	สินทรัพย์รวม ณ วันสิ้นงวดของสองปีก่อนหน้าปีที่กำลังพิจารณา

Jones Model ได้ถูกคิดค้นขึ้นโดย Jones (1991) โดยขยายวิธีการคำนวณรายการคงค้างที่ไม่ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้บริหารจากโมเดลของ DeAngelo (1986) เพื่อยืนยันว่าเกณฑ์คงค้างที่ไม่ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้บริหารไม่ใช่ค่าคงที่และการเปลี่ยนแปลงรายได้สะท้อนให้เห็นถึงรายการคงค้างที่ไม่ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้บริหาร ในโมเดลนี้ได้เพิ่มการเปลี่ยนแปลงในส่วนของรายได้และสินทรัพย์ถาวรเข้าไปในสมการเพื่อเป็นตัวควบคุมผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในรายการคงค้างที่ไม่ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้บริหารที่เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ

$$NDA_t = \alpha_1 \left(\frac{1}{A_{t-1}} \right) + \alpha_2 \left(\frac{\Delta REV_t}{A_{t-1}} \right) + \alpha_3 \left(\frac{PPE_t}{A_{t-1}} \right)$$

NDA_t	=	รายการคงค้างที่ไม่ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้บริหาร
ΔREV_t	=	ผลต่างระหว่างรายได้ในปีที่พิจารณากับปีที่ผ่านมา

PPE_t = ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ก่อนหักค่าเสื่อมราคาของปีที่
พิจารณา

A_{t-1} = สินทรัพย์รวม ณ วันสิ้นงวดของสองปีก่อนหน้าปีที่กำลัง
พิจารณา

α_{1-3} = ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยซึ่งได้มาจากสมการถดถอย
โดยสามารถหาค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยได้จากสมการต่อไปนี้

$$\frac{TA_t}{A_{t-1}} = \alpha_1 \left(\frac{1}{A_{t-1}} \right) + \alpha_2 \left(\frac{\Delta REV_t}{A_{t-1}} \right) + \alpha_3 \left(\frac{PPE_t}{A_{t-1}} \right) + E_t$$

TA_t = รายการคงค้างรวมของปีที่พิจารณา

E_t = สัดส่วนรายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร
ต่อรายการคงค้างทั้งหมด

Modified Jones Model เป็นผลจากการพัฒนาของ Dechow, Sloan และ Sweeney (1995) ที่ต้องการกำจัดค่าความคลาดเคลื่อนในการคำนวณรายการคงค้างตามดุลยพินิจของผู้บริหารจากโมเดลของ Jones (1991) ในโมเดลนี้จึงนำรายการเปลี่ยนแปลงของยอดลูกหนี้เพิ่มเข้าไปในสมการ เนื่องจากได้ตั้งสมมติฐานว่าการตกแต่งกำไรสามารถทำได้ผ่านการขายเชื่อ (Credit Sales) ที่ต้องใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารในการตั้งนโยบายการให้สินเชื่อ ดังนั้นการขายเชื่อจึงส่งผลกระทบต่อยอดรายได้ของบริษัท ดังสมการต่อไปนี้

$$NDA_t = \alpha_1 \left(\frac{1}{A_{t-1}} \right) + \alpha_2 \left(\frac{\Delta REV_t - \Delta REC_t}{A_{t-1}} \right) + \alpha_3 \left(\frac{PPE_t}{A_{t-1}} \right)$$

ΔREC = ผลต่างระหว่างยอดลูกหนี้สุทธิในปีที่พิจารณากับยอด
ลูกหนี้ในปีก่อนหน้าปีที่พิจารณา

Yoon Model เป็นโมเดลที่ต้องการสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานของบริษัทในเกาหลีกับระดับการตกแต่งกำไร ที่ถูกพัฒนาโดย Yoon และ Miller (2002) ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าบริษัทมีการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารในรายการเกณฑ์คงค้างโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อบริษัทมีความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานกับเงินสดจากการดำเนินงานที่ต่ำ และยังพบอีกว่า Modified Jones Model ไม่เหมาะสมในการวัดรายการเกณฑ์คงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหารสำหรับบริษัทในประเทศเกาหลี โดยจากการศึกษาพบว่าการ

ตกแต่่งกำไรสามารถทำผ่านรายการค่าใช้จ่ายและเจ้าหนี้การค้าได้เช่นกัน ดังนั้นจึงเพิ่มทั้งสองรายการลงไปในสมการดังนี้

$$\frac{TA_t}{REV_t} = \alpha_0 + \alpha_1 \left(\frac{\Delta REV_t - \Delta REC_t}{REV_t} \right) + \alpha_2 \left(\frac{\Delta EXP_t - \Delta PAY_t}{REV_t} \right) + \alpha_3 \left(\frac{\Delta DEP_t + \Delta PEN_t}{REV_t} \right)$$

ΔEXP_t = ผลต่างระหว่างค่าใช้จ่ายของปีที่กำลังพิจารณากับปีก่อนหน้า (ต้นทุนขาย ค่าใช้จ่ายในการขายและ ค่าใช้จ่ายในการบริหาร)

ΔPAY_t = ผลต่างระหว่างเจ้าหนี้การค้าปีที่พิจารณากับปีก่อนหน้า

ΔDEP = ผลต่างระหว่างค่าเสื่อมราคาปีที่พิจารณากับปีก่อนหน้า

ΔPEN = ผลต่างระหว่างผลประโยชน์พนักงานปีที่พิจารณากับปีก่อนหน้า

โดยเมื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยแล้วจึงนำมาแทนค่าเพื่อหารายการคงค้างตามดุลยพินิจของผู้บริหารตามสมการต่อไปนี้

$$DA_t = \frac{TA_t}{REV_t} - \left(\alpha_0 + \alpha_1 \left(\frac{\Delta REV_t - \Delta REC_t}{REV_t} \right) + \alpha_2 \left(\frac{\Delta EXP_t - \Delta PAY_t}{REV_t} \right) + \alpha_3 \left(\frac{\Delta DEP_t + \Delta PEN_t}{REV_t} \right) \right)$$

2.1.2.2 การตรวจจับการตกแต่่งกำไรผ่านอัตราส่วนทางการเงินและสมการทางคณิตศาสตร์

M-Score Model เป็นสมการทางคณิตศาสตร์ที่ถูกคิดค้นขึ้นโดย Beneish (1999) ผลลัพธ์ของการใช้โมเดลนี้จะช่วยให้สามารถบ่งชี้ได้ว่าบริษัทมีแนวโน้มการตกแต่่งงบหรือตกแต่่งกำไรเกิดขึ้นหรือไม่ โดยจะใช้อัตราส่วนทางการเงินที่อยู่ในงบการเงินของบริษัทนั้นๆ มาเป็นตัวบ่งชี้ถึงการตกแต่่งตัวเลขในงบการเงินของบริษัท โดยไ้การเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินของปีที่ต้องการเทียบกับปีก่อนหน้า หากค่า M-Score มากกว่า -2.22 แสดงว่ามีความเป็นไปได้ค่อนข้างมากกว่าบริษัทอาจมีการตกแต่่งงบการเงิน โดยอัตราส่วนทางการเงินที่นำมาใช้ในสมการมีดังนี้

- DSRI (Days' Sales in Receivable Index) ดัชนีระยะเวลาในการขายประเมินอัตราส่วนระยะเวลาในการขายของปีปัจจุบันเทียบกับปีก่อน เพื่อหาค่าดัชนีการเติบโตขององค์การค้าของกิจการ

$$DSRI = \frac{\left(\frac{\text{ลูกหนี้สุทธิปีปัจจุบัน}}{\text{รายได้สุทธิปีปัจจุบัน}} \right)}{\left(\frac{\text{ลูกหนี้สุทธิปีก่อน}}{\text{รายได้สุทธิปีก่อน}} \right)}$$

- GMI (Gross Margin Index) ดัชนีกำไรขั้นต้นประเมินอัตราส่วนกำไรขั้นต้นปีปัจจุบันเทียบกับปีก่อน ซึ่งดัชนีนี้จะสะท้อนให้เห็นความสามารถในการทำกำไร

$$GMI = \frac{\left(\frac{\text{รายได้สุทธิปีก่อน-ต้นทุนขายปีก่อน}}{\text{รายได้สุทธิปีก่อน}} \right)}{\left(\frac{\text{รายได้สุทธิปีปัจจุบัน-ต้นทุนขายปีปัจจุบัน}}{\text{รายได้สุทธิปีปัจจุบัน}} \right)}$$

- AQI (Asset Quality Index) ดัชนีวัดคุณภาพสินทรัพย์เพื่อประเมินอัตราส่วนสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนโดยไม่รวมทรัพย์สินถาวรเทียบกับสินทรัพย์รวมเทียบกับอัตราส่วนเดียวกันของปีก่อน

$$AQI = \frac{\left(\frac{1-\text{สินทรัพย์หมุนเวียนปีปัจจุบัน}+\text{ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ปีปัจจุบัน}}{\text{สินทรัพย์ทั้งหมดปีปัจจุบัน}} \right)}{\left(\frac{1-\text{สินทรัพย์หมุนเวียนปีก่อน}+\text{ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ปีก่อน}}{\text{สินทรัพย์ทั้งหมดปีก่อน}} \right)}$$

- SGI (Sale Growth Index) ดัชนีวัดการเติบโตของยอดขาย เป็นอัตราส่วนยอดขายปีปัจจุบันเทียบกับปีก่อนเพื่อดูการปรับเปลี่ยนตัวเลขยอดขาย ทั้งนี้ยอดขายที่เป็นตัวเลขเบื้องต้นที่สะท้อนให้เห็นการปรับแต่งตัวเลขทางการเงินจากสถานะความกดดันทางธุรกิจ

$$SGI = \frac{\text{รายได้สุทธิปีปัจจุบัน}}{\text{รายได้สุทธิปีก่อน}}$$

- DEPI (Depreciation Index) ดัชนีค่าเสื่อมราคา เป็นการประเมินอัตราส่วนค่าเสื่อมราคาปีปัจจุบันเทียบกับปีก่อน โดยอัตราส่วนที่มีค่าน้อยกว่า1 จะสะท้อนถึงการปรับเปลี่ยนสมมติฐานอายุการใช้งานของสินทรัพย์ หรือ การเปลี่ยนวิธีคิด

ค่าเสื่อมราคาวิธีใหม่ที่สนับสนุนให้ตัวเลขรายได้ดีขึ้น ซึ่งเป็นการปรับแต่งตัวเลขทางการเงินอย่างหนึ่ง

$$DEPI = \frac{\left(\frac{\text{ค่าเสื่อมราคาปีก่อน}}{\text{ค่าเสื่อมราคาปีก่อน+ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ปีก่อน}} \right)}{\left(\frac{\text{ค่าเสื่อมราคาปีปัจจุบัน}}{\text{ค่าเสื่อมราคาปีปัจจุบัน+ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ปีปัจจุบัน}} \right)}$$

- SGAI (Sales, General and Administrative expenses Index) ดัชนีค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร เป็นการเปรียบเทียบอัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารปีปัจจุบันเทียบกับปีก่อน ซึ่งการเพิ่มขึ้นของสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารที่ผิดปกติ จะสะท้อนให้เห็นสัญญาณเชิงลบทางการเงิน

$$SGAI = \frac{\left(\frac{\text{ค่าใช้จ่ายในการขาย บริหาร และอื่นๆปีปัจจุบัน}}{\text{รายได้สุทธิปีปัจจุบัน}} \right)}{\left(\frac{\text{ค่าใช้จ่ายในการขาย บริหาร และอื่นๆปีก่อน}}{\text{รายได้สุทธิปีก่อน}} \right)}$$

- TATA (Total Accruals to Total Assets) อัตราส่วนค่าใช้จ่ายค้างจ่ายรวมต่อสินทรัพย์รวม เป็นการประเมินเพื่อการขยายเวลาของการบันทึกค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการเงิน

$$TATA = \frac{\text{กำไรสุทธิปีปัจจุบัน-กระแสเงินสดจากการดำเนินงานปีปัจจุบัน}}{\text{สินทรัพย์ทั้งหมดปีปัจจุบัน}}$$

- LVGI (Leverage Index) ดัชนีหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม เปรียบเทียบอัตราส่วนปีปัจจุบันเทียบกับปีก่อน เพื่อประเมินสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม

$$LVGI = \frac{\left(\frac{\text{หนี้สินระยะยาวปีปัจจุบัน+หนี้สินหมุนเวียนปีปัจจุบัน}}{\text{ทรัพย์สินทั้งหมดปีปัจจุบัน}} \right)}{\left(\frac{\text{หนี้สินระยะยาวปีก่อน+หนี้สินหมุนเวียนปีก่อน}}{\text{ทรัพย์สินทั้งหมดปีก่อน}} \right)}$$

เมื่อคำนวณอัตราส่วนทางการเงินเหล่านี้ได้แล้ว ก็นำมาเข้าสมการดังต่อไปนี้

$$M = -4.84 + (0.920*DSRI) + (0.528*GMI) + (0.404*AQI) \\ + (0.892*SGI) + (0.111*DEPI) - (0.172*SGAI) \\ + (4.679*TATA)$$

Fraud F-Score Model เป็นโมเดลที่ถูกพัฒนาขึ้นโดย Dechow, Ge, Larson และ Sloan (2007) ที่จะใช้เป็นตัวทดสอบเบื้องต้นในการพิจารณาถึงโอกาสของการตกแต่งงบการเงิน โมเดลนี้ไม่ได้สามารถตัดสินได้อย่างชัดเจนว่าบริษัทจะมีการตกแต่งงบการเงิน แต่เพียงช่วยส่งสัญญาณเตือนถึงโอกาสที่บริษัทจะตกแต่งงบการเงิน สมการทางคณิตศาสตร์ที่ใช้ในโมเดลนี้ประกอบด้วยอัตราส่วนทางการเงินต่างๆ เช่น รายการเกณฑ์คงค้าง ลูกหนี้การค้า สินค้าคงเหลือ รายได้ หนี้ที่ออกจำหน่าย เป็นต้น

หากค่าที่คำนวณจากสมการ คือ F-Score มีค่ามากกว่า 1 จะเป็นสัญญาณว่าเตือนถึงโอกาสในการตกแต่งงบการเงินของบริษัท ซึ่งจากการทดสอบของโมเดลนี้กับบริษัท Enron ที่มีการตกแต่งกำไรจนล้มละลายนั้นปรากฏค่า 1.85 จึงเป็นหนึ่งในข้อพิสูจน์ว่าโมเดลนี้สามารถส่งสัญญาณเตือนนักลงทุนในเบื้องต้นได้ โดยสมการจะประกอบไปด้วย คุณภาพของรายการเกณฑ์คงค้าง ผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงิน ผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน รายการธุรกรรมนอกงบดุล (Off-balance-sheet variables) และ หนี้ที่ออกจำหน่าย (Stock market performance) อัตราส่วนทางการเงินที่นำมาใช้กับโมเดลนี้มีดังนี้

$$\text{Value} = -0.7893 + (0.790*RSST) + (2.518*\Delta REC) + (1.191*\Delta INV) + (1.979*SOFTASSETS) + \\ (0.171*\Delta CASHSALES) - (0.932*\Delta ROA) + (1.029*ISSUE)$$

$$\text{Probability} = \frac{e^{\text{Value}}}{1 + e^{\text{Value}}}$$

$$\text{F-Score} = \frac{\text{Probability}}{\text{จำนวนบริษัททั้งหมด}}$$

$$RSST = (\Delta WC + \Delta NCO + \Delta FIN) / \text{ค่าเฉลี่ยสินทรัพย์สุทธิ}$$

$$WC = (\text{สินทรัพย์หมุนเวียน} - \text{เงินสด} - \text{เงินลงทุนระยะ}$$

		สั้น) – (หนี้สินหมุนเวียน – เงินกู้ระยะสั้น)
NCO	=	(สินทรัพย์สุทธิ – สินทรัพย์หมุนเวียน – เงินลงทุน) – (หนี้สินสุทธิ – หนี้สินหมุนเวียน – เงินกู้ยืมระยะยาว)
FIN	=	(เงินลงทุนระยะสั้น + เงินลงทุนระยะยาว) – (เงินกู้ยืมระยะยาว + เงินกู้ยืมระยะสั้น + หุ้นบุริมสิทธิ์)
Δ REC	=	ผลต่างระหว่างลูกหนี้การค้า / ค่าเฉลี่ยสินทรัพย์สุทธิ
Δ INV	=	ผลต่างระหว่างสินค้าคงเหลือ / ค่าเฉลี่ยสินทรัพย์สุทธิ
SOFTASSETS	=	(สินทรัพย์สุทธิ – ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ – เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด) / สินทรัพย์สุทธิ
Δ CASHSALES	=	ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของยอดขายเงินสด (ยอดขาย – ลูกหนี้การค้า)
Δ ROA	=	(รายได้ปีที่พิจารณา / ค่าเฉลี่ยสินทรัพย์สุทธิปีที่พิจารณา) – (รายได้ปีก่อนหน้าปีที่พิจารณา / ค่าเฉลี่ยสินทรัพย์สุทธิปีก่อนหน้าปีที่พิจารณา)
ISSUE	=	มีค่าเป็น 1 ถ้าระหว่างปีที่พิจารณาบริษัทมีการออกหุ้นบุริมสิทธิ์

Altman Z-Score Model เป็นโมเดลที่ถูกคิดค้นขึ้นเพื่อจำลองสัญญาณเตือนภัยการล้มละลายของบริษัทด้วยอัตราส่วนทางการเงิน โดย Altman (1968) ได้ใช้เทคนิคทางสถิติที่เรียกว่าการวิเคราะห์จำแนกประเภท (Discriminant Analysis) ที่ใช้หลักการของการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Anova) และการวิเคราะห์ความถดถอย (Regression) ร่วมกัน

โดยหาค่า Z-Score น้อยกว่า 1.8 แสดงว่ามีภาวะความน่าจะเป็นที่บริษัทจะล้มละลาย หากค่าอยู่ระหว่าง 1.8 ถึง 3.0 อาจมีภาวะความเสี่ยงที่จะล้มละลายหรือไม่มี แต่หากค่ามากกว่า 3.0 แสดงว่าบริษัทไม่มีภาวะความเสี่ยงด้านการล้มละลาย โดยสามารถคำนวณได้จากสมการดังต่อไปนี้

$$Z\text{-Score} = (X1 * 0.012) + (X2 * 0.014) + (X3 * 0.033) + (X4 * 0.006) + (X5 * 0.999)$$

X1	=	(สินทรัพย์หมุนเวียน - หนี้สินหมุนเวียน) / สินทรัพย์รวม
X2	=	กำไรสะสม / สินทรัพย์รวม
X3	=	กำไรสุทธิก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี / สินทรัพย์รวม
X4	=	มูลค่าหุ้นตามราคาตลาด / หนี้สินรวม
X5	=	รายได้จากการขาย / สินทรัพย์รวม

จากทฤษฎีการตกแต่งกำไร วิธีการตกแต่งกำไร และวิธีการตรวจสอบการตกแต่งกำไรเหล่านี้สามารถช่วยอธิบายถึงความเป็นไปได้และวิธีการที่กิจการจะใช้ในการตกแต่งกำไรซึ่งได้มีงานวิจัยมากมายที่ได้ศึกษาถึงเรื่องเหล่านี้ไว้ดังจะกล่าวถึงในส่วนต่อไป

2.1.3 การกำกับดูแลกิจการ

การกำกับดูแลกิจการที่ดี เป็นเครื่องมือที่ช่วยเพิ่มมูลค่าและส่งเสริมการเติบโตอย่างยั่งยืนของบริษัท เนื่องจากเป็นระบบการบริหารจัดการบริษัทให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามแนวปฏิบัติของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยปี 2555 ที่ใช้อยู่เดิมนั้นมุ่งเน้นความสำคัญในการประกอบธุรกิจโดยเฉพาะเรื่องการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ลงทุน แต่การสร้างความเชื่อมั่นอย่างเดียวยังคงไม่เพียงพอต่อสภาวะการแข่งขันธุรกิจในปัจจุบัน ดังนั้นเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้านสภาพธุรกิจ สภาพแวดล้อม เทคโนโลยี และความคาดหวังความรับผิดชอบต่อสังคมที่เพิ่มขึ้น คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) จึงได้ออกหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี หรือ Corporate Governance Code (CG Code) ฉบับปี พ.ศ. 2560 ขึ้นมา เพื่อเป็นแนวทางสำหรับคณะกรรมการบริษัทจดทะเบียนในการปฏิบัติหน้าที่ โดยมุ่งหวังให้กิจการมีผลประกอบการที่ดีโดยคำนึงถึงความต่อเนื่องในระยะยาว มีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้ที่เกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สังคม สิ่งแวดล้อม ตลอดจนสามารถปรับตัวได้ภายใต้การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ และสำหรับภาพรวมธุรกิจเพื่อพัฒนาตลาดทุนด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่มและส่งเสริมคุณค่าตลอดห่วงโซ่ธุรกิจ และเพื่อให้ระบบเศรษฐกิจโดยรวมเติบโตอย่างมีคุณภาพ

ตามหลักการของ CG Code ได้กำหนดหลักปฏิบัติความเป็นผู้นำของคณะกรรมการ
ครอบครัวตั้งแต่

- การกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายของกิจการที่เป็นไปเพื่อสร้างคุณค่าให้
กิจการอย่างยั่งยืน
- การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ด้วยการมีคณะกรรมการที่เอื้อให้บรรลุ
วัตถุประสงค์ ดูแลและพัฒนาผู้บริหารและบุคลากรให้มีความสามารถ ส่งเสริม
นวัตกรรมและการประกอบธุรกิจอย่างรับผิดชอบ
- การติดตามและเปิดเผยข้อมูลโดยดูแลให้มีระบบควบคุมภายในและการบริหาร
ความเสี่ยงที่เหมาะสม การรักษาความน่าเชื่อถือทางการเงินและการเปิดเผย
ข้อมูล ตลอดจนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารกับผู้ถือหุ้น

โดย CG Code ฉบับนี้ ประกอบไปด้วยหลักปฏิบัติ 8 ข้อ คือ

1. ตระหนักถึงบทบาทและความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการในฐานะผู้นำองค์กร
ที่สร้างคุณค่าให้แก่กิจการอย่างยั่งยืน โดย
  - กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย กลยุทธ์ นโยบายการดำเนินงานของบริษัท
ตลอดจนจัดสรรทรัพยากรที่สำคัญเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย โดย
ต้องมีการติดตาม ประเมินผล และดูแลการรายงานผลการดำเนินงาน
  - กำกับดูแลกิจการให้สามารถแข่งขันได้ มีผลประกอบการที่ดีโดยคำนึงถึง
ผลกระทบต่อระยะยาว ประกอบธุรกิจอย่างมีจริยธรรม เคารพสิทธิและมีความ
รับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น และผู้มีส่วนได้เสีย รวมทั้งสร้างประโยชน์ให้กับสังคมและ
ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และช่วยให้กิจการปรับตัวได้ภายใต้ปัจจัย
การเปลี่ยนแปลง เพื่อสร้างคุณค่าให้แก่กิจการอย่างยั่งยืน
  - ดูแลให้กรรมการและผู้บริหารทุกคนปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบต่อ
ระมัดระวัง ซื่อสัตย์สุจริตต่อองค์กร และดูแลให้การดำเนินงานเป็นไปตาม
กฎหมาย ข้อบังคับ และมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น
  - เข้าใจขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการเอง และกำหนด
ขอบเขตการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้กรรมการผู้จัดการใหญ่และ

ฝ่ายจัดการอย่างชัดเจน ตลอดจนติดตามดูแลให้มีการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

2. กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายทางธุรกิจของกิจการที่เป็นไปเพื่อความยั่งยืน โดยวัตถุประสงค์และเป้าหมายควรสอดคล้องกับการสร้างคุณค่าให้ทั้งกิจการ ลูกค้า ผู้มีส่วนได้เสีย และสังคมโดยรวม รวมทั้งการกำหนดเป้าหมายระยะกลางและระยะสั้นก็ควรที่จะสอดคล้องกัน และมีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ที่เหมาะสม

3. เสริมสร้างคณะกรรมการที่มีประสิทธิผลที่เอื้อต่อการบรรลุผล โดย

- กำหนดและทบทวนโครงสร้างคณะกรรมการ ทั้งเรื่องขนาด องค์ประกอบ สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ ที่เหมาะสมในการนำพาวงค์กรไปสู่ วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้
- เลือกประธานกรรมการที่เหมาะสมที่สามารถใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจได้อย่าง มีอิสระ
- กำกับดูแลให้การสรรหาและคัดเลือกคณะกรรมการมีกระบวนการที่โปร่งใส ชัดเจน และมีคุณสมบัติสอดคล้องกับองค์ประกอบที่กำหนดไว้ รวมทั้งกำกับ ดูแลให้กรรมการที่ได้รับคัดเลือกมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่และ จัดสรรเวลาอย่างเพียงพอ
- พิจารณาอัตราค่าตอบแทนคณะกรรมการให้มีความเหมาะสมกับความ รับผิดชอบและจูงใจให้คณะกรรมการปฏิบัติตามเป้าหมายในการดำเนินงานทั้ง ระยะสั้นและระยะยาว และเสนอให้ผู้ถือหุ้นอนุมัติ
- กำกับดูแลให้มีกรอบและกลไกในการกำกับดูแลนโยบายและการดำเนินงานของ บริษัทย่อยและกิจการอื่นที่บริษัทไปลงทุนอย่างมีนัยสำคัญในระดับที่เหมาะสม กับกิจการแต่ละแห่ง และทำความเข้าใจกับบริษัทเหล่านั้นให้ถูกต้องตรงกัน
- จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ประจำปีของคณะกรรมการ คณะกรรมการชุดย่อย และคณะกรรมการรายบุคคล เพื่อนำผลการประเมินไป ใช้ในการพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

- กำกับดูแลให้กรรมการแต่ละคนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ลักษณะการประกอบธุรกิจ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการพัฒนาทักษะและความรู้ที่ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่อีกด้วย
- ดูแลให้มั่นใจว่าการดำเนินงานของคณะกรรมการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย สามารถเข้าถึงข้อมูลที่จำเป็นได้ มีเลขานุการที่มีความรู้และประสบการณ์ที่จำเป็นเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการ

4. สรรหาและพัฒนากรรมการผู้จัดการใหญ่และผู้บริหารระดับสูงให้มีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และคุณลักษณะที่จำเป็นในการขับเคลื่อนองค์กร รวมทั้งเข้าใจโครงสร้างการบริหารบุคลากร ดูแลโครงสร้างค่าตอบแทน ติดตามดูแลให้มีการบริหารทรัพยากรบุคคลที่เหมาะสม

5. ส่งเสริมนวัตกรรมและการประกอบธุรกิจอย่างรับผิดชอบ ด้วยการส่งเสริม นวัตกรรมและการประกอบธุรกิจอย่างรับผิดชอบ ด้วยการสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมที่ ก่อให้เกิดมูลค่าแก่ธุรกิจควบคู่ไปกับการสร้างคุณประโยชน์ต่อลูกค้าหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง และมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และดูแลให้ฝ่ายจัดการจัดสรรและจัดการ ทรัพยากรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ รวมทั้งจัดให้มีการรอบการกำกับดูแลและ การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของกิจการ และ สร้างโอกาสทางธุรกิจ

6. ดูแลให้มีระบบควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม และเป็นไปตามกฎหมาย จัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นอิสระ รวมทั้งมีการจัดการความขัดแย้งของผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้น และจัดการให้ มีกลไกในการรับข้อร้องเรียนและดำเนินการกรณีมีเบาะแส

7. รักษาความน่าเชื่อถือทางการเงินและการเปิดเผยข้อมูล ดูแลให้รายงานทางการเงินและการเปิดเผยข้อมูลสำคัญต่างๆ ถูกต้อง เพียงพอ ทันเวลา เป็นไปตามมาตรฐานและ แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ดูแลสภาพคล่องทางการเงินและความสามารถในการชำระหนี้ โดย คำนึงถึงความเป็นธรรมต่อเจ้าหนี้และผู้ถือหุ้น รวมทั้งจัดการให้มีหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบ งานนักลงทุนสัมพันธ์เพื่อสื่อสารกับผู้ถือหุ้น และผู้มีส่วนได้เสียอื่น และส่งเสริมให้มีการนำ เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เผยแพร่ข้อมูล

8. สนับสนุนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารกับผู้ถือหุ้น ให้ผู้ถือหุ้นมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจในเรื่องสำคัญ ดูแลให้วันประชุมผู้ถือหุ้นเป็นไปด้วยความเรียบร้อย โปร่งใส มี

ประสิทธิภาพ พร้อมทั้งเปิดเผยมติที่ประชุมและจัดทำรายงานการประชุมผู้ถือหุ้นให้เป็นไปอย่างถูกต้องและครบถ้วนครบถ้วน

จากหลักการเหล่านี้ หากคณะกรรมการบริษัทนำไปปฏิบัติและปรับใช้แล้วพบว่า สภาพธุรกิจของบริษัทไม่เหมาะสมกับหลักการเหล่านี้ คณะกรรมการสามารถอธิบายเหตุผลและมาตรการทดแทนและบันทึกไว้ในรายงานการประชุมคณะกรรมการบริษัทได้ โดยจะต้องมีการพิจารณาทบทวนความเหมาะสมในการนำ CG Code ไปปรับใช้อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และต้องมีข้อความยืนยันว่ากรรมการได้พิจารณาและทบทวนการนำหลักปฏิบัติตาม CG Code ไปปรับใช้ตามบริบททางธุรกิจของบริษัทแล้ว และต้องเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปี และแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

ถึงแม้ว่าจะมีการนำหลัก CG Code มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพทางธุรกิจ แต่ในด้านของการประเมินรายงานการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนยังคงใช้หลักเกณฑ์เดิมในการประเมินคือ ใช้กรอบพิจารณาแบ่งเป็น 5 หมวด แต่น้ำหนักที่ใช้ประเมินในแต่ละหมวดอาจเปลี่ยนแปลงไปตามความเห็นชอบของคณะกรรมการโครงการ (สามารถดูรายละเอียดหลักเกณฑ์ในการประเมินได้จากภาคผนวก ก) โดยการให้คะแนนจะแบ่งเป็น 5 ระดับ ตั้งแต่ผ่านไปจนถึงระดับดีเลิศ ดังตารางและรูปภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2.1

ระดับคะแนนในการประเมินการกำกับดูแลกิจการ

ช่วงคะแนน Score	สัญลักษณ์ Range Number of Logo	ความหมาย	Description
90 - 100		ดีเลิศ	Excellent
80 - 89		ดีมาก	Very Good
70 - 79		ดี	Good
60 - 69		ดีพอใช้	Satisfactory
50 - 59		ผ่าน	Pass
ต่ำกว่า 50	No logo given	N/A	N/A

ตารางที่ 2.1

หลักเกณฑ์การประเมินรายงานการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนปี 2554 – 2560

หัวข้อ	หลักเกณฑ์การประเมิน (ข้อ)					น้ำหนัก (%)				
	2554-2556	2557	2558	2559	2560	2554-2556	2557	2558	2559	2560
1. สิทธิของผู้ถือหุ้น	24	33	32	32	32	20	15	15	15	15
2. การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้น อย่างเท่าเทียมกัน	16	19	19	19	19	15	10	10	10	10
3. การคำนึงถึงบทบาทของ ผู้มีส่วนได้เสีย	18	28	28	29	29	20	20	20	20	20
4. การเปิดเผยข้อมูลและ ความโปร่งใส	36	50	50	53	53	20	20	20	20	20
5. ความรับผิดชอบของ คณะกรรมการ	54	107	106	108	108	25	35	35	35	35
รวม	148	237	235	241	241	100	100	100	100	100

จากศึกษาการกำกับดูแลกิจการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การกำกับดูแลกิจการมีผลต่อการตกแต่งกำไรของบริษัท ดังจะกล่าวถึงในการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในส่วนถัดไป

2.2 การทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตกแต่งงบการเงินนั้น ส่วนใหญ่จะกล่าวถึงเรื่องวิธีการตกแต่งงบการเงิน สาเหตุของการตกแต่งงบการเงิน และวิธีการตรวจสอบการตกแต่งงบการเงิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 วิธีการตกแต่งงบการเงิน

จากการศึกษางานวิจัยของ Charoenwong and Jiraporn (2009) พบว่า ผู้บริหารมักจะรายงานผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายกำไรที่ตั้งไว้ ซึ่งหากผลกำไรที่เกิดขึ้นจริงไม่เป็นไปตามที่ตั้งไว้ ก็อาจจะทำให้เกิดการตกแต่งกำไรให้ได้ผลตามที่คาดหวัง ซึ่งงานวิจัยนี้ก็สอดคล้องกับงานวิจัยของ DeGeorge et al. (1999) และงานวิจัยของ Burgstahler and Dichev (1997) และหากกิจการไม่สามารถรายงานผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้หรือตามที่นักลงทุนคาดหวังแล้วจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อราคาหุ้นได้ดังงานวิจัยของ Ghosh et al. (2005)

นอกจากกำไรแล้ว Etimur et al. (2003) ยังพบว่าผู้ถือหุ้นมักจะให้ความสำคัญกับการเพิ่มขึ้นของรายได้เป็นอันดับรองลงมา เพราะรายได้ที่เพิ่มขึ้นแสดงถึงอัตราการเติบโตที่ดีขึ้นของกิจการ จึงสนใจรายได้มากกว่าการลดลงของค่าใช้จ่าย ดังนั้นผู้บริหารจึงมักตกแต่งกำไรโดยใช้ดุลยพินิจผ่านรายได้ เพื่อให้ผลกำไรเป็นไปตามที่นักลงทุนคาดหวังดังงานวิจัยของ ภิรยา สุวรรณวิวัฒน์ (2555) ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ Stubben (2006) และจากงานวิจัยของ Healy (1985) ยังพบว่าอัตราการเติบโตของบริษัทและค่าตอบแทนของผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการจัดการกำไรอย่างมีนัยสำคัญด้วยเช่นกัน

อย่างไรก็ตามการตกแต่งค่าใช้จ่ายโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารก็เป็นอีกหนึ่งวิธีที่นิยมใช้ ตามงานวิจัยของ เมลดา บุรพุกุลศรี (2553) ที่ศึกษาการตกแต่งกำไรผ่านดุลยพินิจของผู้บริหารในกลุ่มอุตสาหกรรมทุกกลุ่มยกเว้นกลุ่มอุตสาหกรรมการเงินและกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์พบว่า มีการลดค่าใช้จ่ายที่อยู่ในดุลยพินิจของผู้บริหารเพื่อหลีกเลี่ยงการรายงานผลการขาดทุน แต่อย่างไรก็ตามสำหรับกลุ่มบริษัทที่มีรายงานกำไรเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยนั้น งานวิจัยนี้ไม่พบว่าการตกแต่งค่าใช้จ่ายที่อยู่ในดุลยพินิจของผู้บริหาร

2.2.2 วิธีตรวจสอบการตกแต่งงบการเงิน

Toukara (2011) ได้ศึกษาเปรียบเทียบโมเดลที่ใช้ในการตกแต่งกำไรทั้งหมด 4 โมเดล คือ Healy Model, DeAngelo Model, Jones Model และ Modified Jones Model จากผล

การศึกษาพบว่า Modified Jones Model มีประสิทธิภาพสูงสุดในการอธิบายถึงการตกแต่งกำไร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Dechow et al. (1995) ที่พบว่า Modified Jones มีประสิทธิภาพสูงสุดในการทดสอบการตกแต่งกำไรเช่นเดียวกัน ต่างกันที่งานวิจัยนี้ใช้ 5 โมเดลในการทดสอบการตกแต่งกำไร โดยเพิ่ม Industry Model เข้ามาทดสอบในงานวิจัย

ในทางตรงกันข้าม Alareeni and Aljuaidi (2014) ได้ทดสอบการตกแต่งกำไรของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ประเทศปาเลสไตน์ (Palestine Exchange : PEX) โดยใช้ Modified Jones Model และ Yoon Model พบว่า Yoon Model สามารถตรวจจับบริษัทที่มีการตกแต่งกำไรได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า Modified Jones Model ซึ่งผลงานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยก่อนหน้าของ Islam, Ali and Ahmad (2010) ที่ได้ทดสอบถึงประสิทธิภาพของ Modified Jones ในการตรวจจับการตกแต่งกำไรใน Dhaka Stock Exchange (DSE) ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนา พบว่า Modified Jones Model ไม่เหมาะสมกับการตรวจสอบการตกแต่งกำไรของบริษัท IPO ในตลาดทุนแบกแดด (Bangladesh Capital Market) และงานวิจัยของ Yoon (2006) ว่า Modified Jones Model ไม่สามารถตรวจจับการตกแต่งกำไรของบริษัทในตลาดทุนของประเทศเกาหลีได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ Yoon Model สามารถตรวจจับได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า

Meersschaert, Van and Beelde (2011) ได้ศึกษาเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริตทางการเงินขั้นต้นโดยใช้ข้อมูลที่ได้รับการเปิดเผยและเข้าถึงได้ ผลการศึกษาพบว่าบริษัทที่มีระดับการตกแต่งกำไรน้อยจะมีค่า F-score น้อยกว่าบริษัทที่ทุจริต อย่างไรก็ตามในการศึกษานี้ใช้ตัวแปรอัตราส่วนทางการเงินเพียงแค่ 4 ตัวจาก 7 ตัวที่เป็นงานวิจัยต้นแบบของ F-score Model และอีกหนึ่งงานวิจัยที่ใช้โมเดลตัวเดียวกันแต่มีจุดประสงค์ในงานวิจัยต่างกันเล็กน้อยคือ งานวิจัยของ Skousen and Twedt (2009) ที่ศึกษาถึงโอกาสในการตกแต่งงบการเงินของบริษัทใน Emerging Market โดยศึกษา 9 อุตสาหกรรม ใน 23 ประเทศ จากผลการศึกษาสามารถช่วยให้นักลงทุนเลือกลงทุนในประเทศที่มีโอกาสเสี่ยงในการตกแต่งงบการเงินน้อยได้ เช่น ไม่ควรลงทุนในตุรกีเนื่องจากค่าเฉลี่ยของ F-score (49.490) สูงกว่า Standard Deviation (119.843) ถึง 2 เท่า ซึ่งหมายถึงโอกาสในการตกแต่งงบการเงินที่สูงมาก ถ้าเทียบกับ ไต้หวัน หรือ ไทย ที่ได้ผลการศึกษาว่าไม่มีความเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมในการลงทุน (Risk-free Investment Environment)

Beneish (1997) ได้ศึกษาความสามารถของโมเดลที่นำมาใช้ทดสอบการทุจริตในงบการเงิน ซึ่งผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า การตรวจสอบการตกแต่งงบการเงินโดยใช้โมเดลของเกณฑ์คงค้างตามดุลยพินิจ (Discretionary-accrual models) นั้นมี ตัวโมเดลยังไม่สามารถนำมาใช้กับงบการเงินทุกรูปแบบได้ เนื่องจากโมเดลนี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้หากมีการเพิ่มขึ้นของตัวชี้วัดการดำเนินงานที่ผ่านมาและยอดรวมคงค้างลดลง ทำให้โมเดลนี้ใช้ตรวจสอบงบการเงินได้เฉพาะในบางสถานการณ์

งานวิจัยของ Aris et al. (2015) ที่ต้องการประเมินความเป็นไปได้ของบริษัทขนาดกลางของกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ในมาเลเซียว่ามีการตกแต่งงบการเงินหรือไม่ โดยใช้เทคนิคของ Altman Z-Score, Beneish M-Score และอัตราส่วนทางการเงิน ซึ่งผลการวิจัยพบว่าจากการใช้โมเดลทั้งสามนี้ทำให้พบว่ามีความเป็นไปได้ว่าหลายบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ขนาดกลางมีการตกแต่งงบการเงิน เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Igor Pustylnick (2011) ที่ต้องการกำหนดกลุ่มตัวแปรทางการเงินที่แน่นอนที่ใช้ในการตรวจสอบการตกแต่งงบการเงิน โดยใช้โมเดลของ Altman Z-Score และ Beneish M-Score ทดสอบกับกลุ่มธุรกิจที่ยอมรับว่ามีการทุจริตทางการเงินบัญชี โดยในกลุ่มนี้มีบริษัท Enron, WorldCom, Reliant, Tyco รวมอยู่ด้วย ซึ่งผลการวิจัยพบว่า โมเดลทั้งสองสามารถใช้เพื่อตรวจสอบความน่าจะเป็นของการตกแต่งงบการเงินได้ถึง 96.5% จากกลุ่มตัวอย่าง นั่นคือสามารถตรวจสอบได้ว่าการตกแต่งงบการเงินทั้งหมด 28 บริษัท จากกลุ่มตัวอย่าง 29 บริษัท ที่ทำการทดสอบ

จากการทบทวนวรรณกรรม ทำให้ผู้วิจัยพบว่า Modified Jones เป็นโมเดลที่ได้รับความนิยมสูงสุดในการทดสอบแนวโน้มการตกแต่งงบการเงิน แต่ยังมีอีกหลายงานวิจัยที่พบว่าโมเดลนี้เหมาะสำหรับการตรวจสอบกับประเทศที่พัฒนาแล้วเท่านั้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกใช้ Yoon Model ในงานวิจัยครั้งนี้แทนเนื่องจากเป็นโมเดลที่เมื่อทดสอบกับกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนาหรือด้อยพัฒนาแล้วให้ผลการทดสอบที่มีประสิทธิภาพมากกว่า โดยมุ่งทดสอบกับกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีที่กำลังมีการเติบโตทางเศรษฐกิจที่น่าจับตามองอย่างมากสำหรับนักลงทุน ซึ่งจะนำระดับรายการคงค้างตามดุลยพินิจของผู้บริหารที่ได้จาก Yoon Model มาหาความสัมพันธ์กับผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการ

2.2.3 การกำกับดูแลกิจการกับการตกแต่งกำไร

จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการหาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับการตกแต่งกำไรในต่างประเทศพบว่า การกำกับดูแลกิจการที่ดีสามารถช่วยลดการตกแต่งกำไรได้ ดังเช่นงานวิจัยของ Bai et al. (2002) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ของทั้งสองตัวแปรนี้กับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดของประเทศจีน เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Cornett (2007) ที่พบว่าการสนับสนุนให้มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีช่วยลดการตกแต่งกำไรจากรายการคงค้างตามดุลยพินิจของผู้บริหารได้

นอกเหนือจากความสามารถในการลดการตกแต่งกำไรของการกำกับดูแลกิจการที่ดีแล้ว งานวิจัยยังพบว่าการกำกับดูแลกิจการที่ดียังช่วยให้มูลค่าหุ้นเพิ่มขึ้นอีกด้วย เช่น Black, Jang and Kim (2006) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับราคาหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในเกาหลี และพบว่าความสัมพันธ์ของทั้งสองนั้นไปในทิศทางเดียวกัน

อย่างไรก็ตามบางงานวิจัยก็ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับการตกแต่งกำไร เช่น Siregar and Utama (2008) ที่ศึกษาบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ของประเทศอินโดนีเซีย แล้วพบว่าทั้งสองตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์และยังพบอีกว่าการตกแต่งกำไรนั้นก็ไม่มีความสัมพันธ์กับโครงสร้างของผู้ถือหุ้นและขนาดของกิจการเช่นกัน

อย่างไรก็ตามยังคงมีอีกหลายปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงาน เช่น สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระก็มีผลต่อการดำเนินงานที่ดีขึ้นซึ่งช่วยลดโอกาสในการตกแต่งกำไรได้ จากงานวิจัยของ Hermalin and Weisbach (1991) และ Bai et al. (2002) ซึ่งมาจากสาเหตุที่ว่ากรรมการอิสระสามารถตรวจสอบฝ่ายบริหารได้ดีกว่ากรรมการจากภายใน ขนาดของคณะกรรมการอิสระก็มีความสัมพันธ์ต่อผลดำเนินงานของบริษัทเช่นกัน ดังงานวิจัยของ Kyereboach and Beikpe (2002) ที่พบว่าจำนวนของคณะกรรมการบริษัทที่มากขึ้นก็จะส่งผลต่อการดำเนินงานที่ดีขึ้นด้วย จำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการเองก็มีส่วนช่วยให้ผลการดำเนินงานของบริษัทดีขึ้นดังงานวิจัยของ Evans and Weir (1995) และ Conger et al. (1998)

ดังนั้นในงานวิจัยนี้ จะใช้ Yoon Model ในการทดสอบการตกแต่งกำไรของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตามเหตุผลที่ได้กล่าวมาแล้วก่อนหน้านี้ และจะทำการทดสอบหาความสัมพันธ์ของการตกแต่งกำไรกับการกำกับดูแลของกิจการโดยใช้คะแนนการกำกับดูแลกิจการที่ได้รับการจัดอันดับจากรายงานการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียน เนื่องจากเป็นหนึ่งในปัจจัยที่มีผลการวิจัยในอดีตรองรับว่ามีผลต่อการตกแต่งกำไร รวมทั้งจะใช้ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทดังที่กล่าวมาก่อนหน้าเป็นตัวแปรควบคุมควบคู่กันไปด้วย

บทที่ 3 วิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตกแต่งกำไรกับการกำกับดูแลกิจการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี ในช่วงปี พ.ศ. 2554 – พ.ศ. 2558 มีวิธีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีซึ่งประกอบด้วยหมวดขึ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์และหมวดเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเก็บข้อมูลย้อนหลังเป็นเวลา 5 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 – พ.ศ. 2558 ซึ่งบริษัทที่มีข้อมูลย้อนหลังครบถ้วน 5 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 37 บริษัท

3.2 แหล่งที่มาของข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

งานวิจัยนี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) สำหรับข้อมูลทางการเงินของบริษัทสามารถเก็บข้อมูลได้จากงบแสดงฐานะทางการเงินของบริษัท รายงานประจำปี และแบบรายงาน 56-1 ของบริษัท ที่ได้เปิดเผยไว้ทั้งเว็บไซต์ของบริษัทเอง และเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และสำหรับข้อมูลการกำกับดูแลกิจการสามารถเก็บข้อมูลได้จาก Corporate Governance Report of Thai Listed Companies (CGR) ที่จัดทำโดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย หรือ IOD ที่เปิดเผยไว้บนเว็บไซต์ของสมาคม โดยสามารถสรุปแหล่งข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยได้ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1

ตารางสรุปแหล่งข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัย

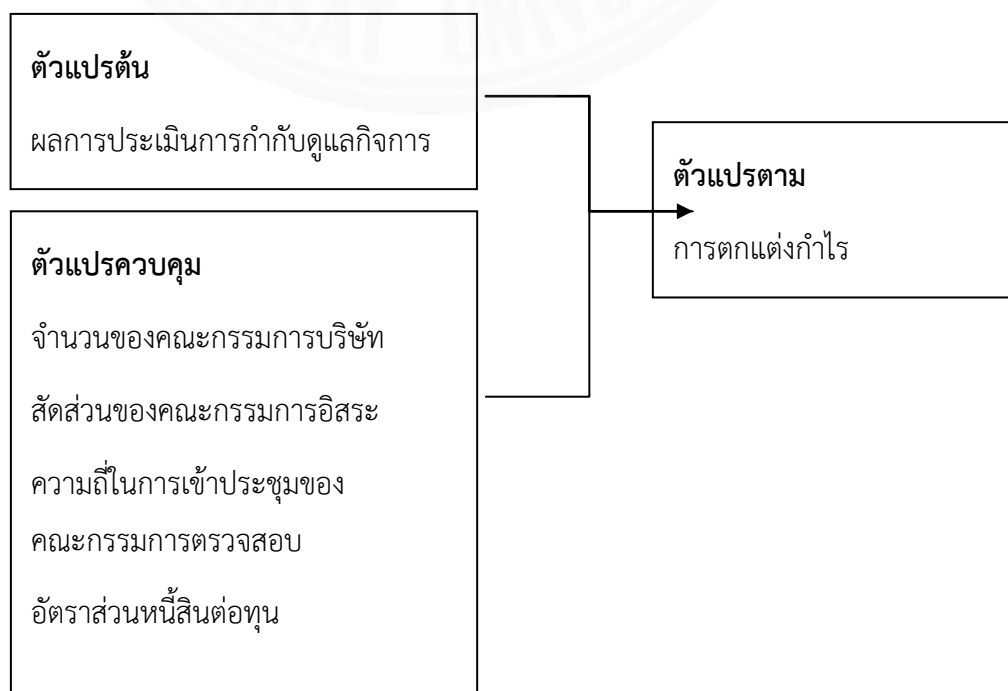
ข้อมูล	แหล่งที่มาของข้อมูล
1. ข้อมูลตัวเลขจากงบการเงินของบริษัทที่ใช้ในการวัดการตกแต่งกำไร	www.setsmart.com
2. ข้อมูลผลการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการ	www.thai-iod.com
3. ข้อมูลคณะกรรมการบริษัทและการประชุม	รายงานประจำปีและแบบรายงาน 56-1 www.sec.or.th

3.3 วิธีการวิจัย

3.3.1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

รูปภาพที่ 3.1

กรอบแนวคิดงานวิจัย

3.3.2 สมมติฐานงานวิจัย

จากวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะหาความสัมพันธ์ระหว่างการตกแต่งกำไรกับการกำกับดูแลกิจการจึงนำไปสู่สมมติฐานดังนี้

- H₁ : การประเมินการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์กับการตกแต่งกำไรของบริษัท
- H_{1a} : การตกแต่งกำไรในบริษัทที่ได้รับระดับการประเมินการกำกับดูแลกิจการในระดับดีขึ้นไป แตกต่างกับการตกแต่งกำไรในบริษัทที่ได้รับการประเมินในระดับที่ต่ำกว่า
- H₂ : จำนวนคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์กับระดับการตกแต่งกำไรของบริษัท
- H₃ : สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์กับระดับการตกแต่งกำไรของบริษัท
- H₄ : ความถี่ในการเข้าประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์กับระดับการตกแต่งกำไรของบริษัท
- H₅ : อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของบริษัทมีความสัมพันธ์กับระดับการตกแต่งกำไรของบริษัท

3.3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยนี้จะใช้ Yoon Model ในการทดสอบการตกแต่งกำไร โดยมีวิธีการคำนวณดังนี้

3.3.3.1 การคำนวณรายการคงค้างรวม (Total Accruals)

การคำนวณรายการคงค้างรวม สามารถหาได้จากผลรวมของรายการคงค้างหมุนเวียนและไม่หมุนเวียน โดยรายการคงค้างหมุนเวียนจะประกอบไปด้วย การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์ดำเนินงานหักด้วยการเปลี่ยนแปลงในหนี้สินดำเนินงาน รายการคงค้างไม่หมุนเวียนประกอบไปด้วย รายได้ที่ไม่เป็นตัวแทนเงินหักกับค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นตัวแทน โดยสามารถแจกแจงได้ดังสมการและตารางต่อไปนี้

$$\text{รายการคงค้างรวม} = \text{รายการคงค้างหมุนเวียน} + \text{รายการคงค้างไม่หมุนเวียน}$$

- = การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์ดำเนินงาน
- การเปลี่ยนแปลงในหนี้สินดำเนินงาน
  - + รายได้ที่ไม่เป็นตัวเงิน
  - ค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นตัวเงิน

ตารางที่ 3.2

ตารางแจกแจงรายการคงค้างตามวิธี Yoon Model

รายการคงค้างรวม	รายการคงค้างไม่ หมุนเวียน	ค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นตัว เงิน	ค่าเสื่อมราคา
			หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ
			หนี้สินผลประโยชน์พนักงาน ภายหลังเลิกจ้าง
			ผลขาดทุนจากการจำหน่าย สินทรัพย์
			ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่เป็นตัวเงิน
	รายได้ที่ไม่เป็นตัวเงิน	กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์	
		รายได้อื่น ๆ ที่ไม่เป็นตัวเงิน	
	รายการคงค้าง หมุนเวียน	การเปลี่ยนแปลงใน สินทรัพย์ดำเนินงาน	ลูกหนี้การค้า (เพิ่มขึ้น) ลดลง
			สินค้าคงเหลือ (เพิ่มขึ้น) ลดลง
			สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น (เพิ่มขึ้น) ลดลง
การเปลี่ยนแปลงใน หนี้สินดำเนินงาน		เจ้าหนี้การค้า (เพิ่มขึ้น) ลดลง	
		หนี้สินหมุนเวียนอื่น (เพิ่มขึ้น) ลดลง	

3.3.3.2 การคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์เพื่อนำไปแทนหารายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Accrual) สามารถหาได้จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) จากสมการต่อไปนี้

$$\frac{TA_t}{REV_t} = \alpha_0 + \alpha_1 \left(\frac{\Delta REV_t - \Delta REC_t}{REV_t} \right) + \alpha_2 \left(\frac{\Delta EXP_t - \Delta PAY_t}{REV_t} \right) + \alpha_3 \left(\frac{\Delta DEP_t + \Delta PEN_t}{REV_t} \right)$$

TA_t = รายการคงค้างรวมของปีที่พิจารณา

ΔREV_t = ผลต่างระหว่างรายได้ในปีที่พิจารณากับปีที่ผ่านมา

ΔREC = ผลต่างระหว่างยอดลูกหนี้สุทธิในปีที่พิจารณากับยอดลูกหนี้ในปีก่อนหน้าปีที่พิจารณา

ΔEXP_t = ผลต่างระหว่างค่าใช้จ่ายของปีที่กำลังพิจารณากับปีก่อนหน้า (ต้นทุนขาย ค่าใช้จ่ายในการขาย และค่าใช้จ่ายในการบริหาร)

ΔPAY_t = ผลต่างระหว่างเจ้าหนี้การค้าปีที่พิจารณากับปีก่อนหน้า

ΔDEP = ผลต่างระหว่างค่าเสื่อมราคาปีที่พิจารณากับปีก่อนหน้า

ΔPEN = ผลต่างระหว่างผลประโยชน์พนักงานปีที่พิจารณากับปีก่อนหน้า

3.3.3.3 การคำนวณหารายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Accrual : DA) สามารถหาได้จากการนำค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จาก 3.3.3.2 ($\alpha_0, \alpha_1, \alpha_2, \alpha_3$) มาแทนค่าในสมการดังต่อไปนี้

$$DA_t = \frac{TA_t}{REV_t} - \left(\alpha_0 + \alpha_1 \left(\frac{\Delta REV_t - \Delta REC_t}{REV_t} \right) + \alpha_2 \left(\frac{\Delta EXP_t - \Delta PAY_t}{REV_t} \right) + \alpha_3 \left(\frac{\Delta DEP_t + \Delta PEN_t}{REV_t} \right) \right)$$

3.3.3.4 การหาความสัมพันธ์ระหว่างการตกแต่งกำไรกับการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามสมมติฐาน โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยและสหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Regression and Correlation Analysis) ซึ่งจากแนวคิดที่ว่ารายการคงค้างตามดุลยพินิจของผู้บริหารจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงระดับการตกแต่งกำไรของบริษัท ดังนั้นจากสมมติฐาน

H₁ : การประเมินการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์กับการตกแต่งกำไรของบริษัท

โดยการทดสอบจะมีสมการเชิงเส้นดังนี้

$$\text{การตกแต่งกำไร} = \beta_0 + \beta_1 \text{CG} + \epsilon$$

โดยที่ CG = ระดับการประเมินการกำกับดูแลกิจการ

H_{1a} : การตกแต่งกำไรในบริษัทที่ได้รับระดับการประเมินการกำกับดูแลกิจการในระดับดีขึ้นไป แตกต่างกับการตกแต่งกำไรในบริษัทที่ได้รับการประเมินในระดับที่ต่ำกว่า

จะทดสอบโดยกำหนดตัวแปรหุ่น (Dummy variable) ดังนี้

1 = บริษัทที่ได้รับระดับการประเมินการกำกับดูแลกิจการในระดับดีขึ้นไป

0 = บริษัทที่ได้รับการประเมินการกำกับดูแลกิจการในระดับต่ำกว่าดี

สำหรับสมมติฐานที่ H₂ - H₅ จะทดสอบหาความสัมพันธ์โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยและสหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Regression and Correlation Analysis) จากสมการดังต่อไปนี้

H₂ : จำนวนคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์กับระดับการตกแต่งกำไรของบริษัท

$$\text{การตกแต่งกำไร} = \beta_0 + \beta_1 \text{BOD} + \epsilon$$

โดยที่ BOD = จำนวนคณะกรรมการบริษัท

H₃ : สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์กับระดับการตกแต่งกำไรของบริษัท

$$\text{การตกแต่งกำไร} = \beta_0 + \beta_1 \text{สัดส่วนIND} + \epsilon$$

โดยที่ สัดส่วนIND = สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ

H₄ : ความถี่ในการเข้าประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์กับ
ระดับการตกแต่งำไรของบริษัท

$$\text{การตกแต่งำไร} = \beta_0 + \beta_1 \text{NOM} + \epsilon$$

โดยที่ NOM = ความถี่ในการเข้าประชุมของ
คณะกรรมการตรวจสอบ

H₅ : อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของบริษัทมีความสัมพันธ์กับระดับการตกแต่งำไร
ของบริษัท

$$\text{การตกแต่งำไร} = \beta_0 + \beta_1 \text{DEratio} + \epsilon$$

โดยที่ DEratio = อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน

บทที่ 4

ผลการวิจัย

งานวิจัยนี้ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตกแต่งกำไรกับการกำกับดูแลกิจการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี ในช่วงปี พ.ศ. 2554 – พ.ศ. 2558 โดยหาค่ารายการคงค้างตามดุลยพินิจของผู้บริหารจาก Yoon Model ซึ่งจากวิธีวิจัยที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 3 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

H_1 : การประเมินการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์กับการตกแต่งกำไรของบริษัท

ตารางที่ 4.1

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินการกำกับดูแลกิจการกับการตกแต่งกำไร

ค่าสหสัมพันธ์ (Correlation)	0.06
ค่า Sig.	0.222
ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ถูกต้องปรับค่าแล้ว (Adjusted R Square)	0.01

จากการทดสอบสมมติฐาน H_1 ด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยและสหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Regression and Correlation Analysis) ได้ผลการทดสอบดังตารางที่ 4.1 พบว่าการประเมินการกำกับดูแลกิจการไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการตกแต่งกำไร เนื่องจากค่า Sig. ที่ได้จากการทดสอบคือ 0.222 ซึ่งมากกว่า 0.05 จึงไม่สามารถสรุปได้ว่าการตกแต่งกำไรกับการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์กันที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

H_{1a} : การตกแต่งกำไรในบริษัทที่ได้รับระดับการประเมินการกำกับดูแลกิจการในระดับดีขึ้นไปแตกต่างกับการตกแต่งกำไรในบริษัทที่ได้รับการประเมินในระดับที่ต่ำกว่า

ตารางที่ 4.2

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทที่ได้รับผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีในระดับดีขึ้นไปกับบริษัทที่ได้รับผลการประเมินในระดับที่ต่ำกว่า

ค่าสหสัมพันธ์ (Correlation)	0.122
ค่า Sig.	0.049
ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ถูกต้องปรับค่าแล้ว (Adjusted R Square)	0.01

ถึงแม้ว่าการทดสอบสมมติฐาน H₁ จะได้ผลว่าการประเมินการกำกับดูแลกิจการกับการตกแต่งกำไรจะไม่มีความสัมพันธ์กัน แต่เมื่อแบ่งกลุ่มระดับการประเมินเป็นกลุ่มที่ได้รับผลการประเมินในระดับดีขึ้นไปกับกลุ่มที่ได้รับผลการประเมินในระดับที่ต่ำกว่าแล้วพบว่า บริษัทที่ได้รับผลการประเมินในระดับดีขึ้นไปจะมีการตกแต่งกำไรแตกต่างจากบริษัทที่ได้รับการประเมินในระดับที่ต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญ โดย ค่า Sig คือ 0.049 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ของการตกแต่งกำไรกับระดับการประเมินการกำกับดูแลกิจการนั้นมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันเพียงเล็กน้อย จากค่าสหสัมพันธ์ 0.122 และระดับการกำกับดูแลกิจการในระดับดีขึ้นไปสามารถอธิบายถึงการตกแต่งกำไรได้เพียง 1%

H₂ : จำนวนคณะกรรมการบริษัทที่มีความสัมพันธ์กับระดับการตกแต่งกำไรของบริษัท

ตารางที่ 4.3

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนคณะกรรมการบริษัทกับการตกแต่งกำไร

ค่าสหสัมพันธ์ (Correlation)	-0.143
ค่า Sig.	0.026
ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ถูกปรับค่าแล้ว (Adjusted R Square)	0.015

จากการทดสอบสมมติฐาน H₂ ด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยและสหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Regression and Correlation Analysis) ได้ผลการทดสอบดังตารางที่ 4.3 พบว่าจำนวนคณะกรรมการของบริษัทมีความสัมพันธ์กับระดับการตกแต่งกำไรของบริษัทอย่างมีนัยสำคัญเนื่องจากค่า Sig. ที่ได้จากการทดสอบคือ 0.026 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 แต่ความสัมพันธ์ที่ได้จากการทดสอบมีทิศทางตรงกันข้ามกันนั่นคือ จำนวนคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์เพียงเล็กน้อยในทิศทางตรงกันข้ามกับระดับการตกแต่งกำไรจากค่าสหสัมพันธ์ที่เป็นลบ และจำนวนคณะกรรมการบริษัทสามารถอธิบายถึงระดับการตกแต่งกำไรของบริษัทได้เพียง 1.5% จากค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ถูกปรับค่าแล้ว

H₃ : สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์กับระดับการตกแต่งกำไรของบริษัท

ตารางที่ 4.4

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนคณะกรรมการอิสระกับการตกแต่งกำไร

ค่าสหสัมพันธ์ (Correlation)	0.1
ค่า Sig.	0.088
ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ถูกปรับค่าแล้ว (Adjusted R Square)	0.005

จากการทดสอบสมมติฐาน H_3 ด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยและสหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Regression and Correlation Analysis) ได้ผลการทดสอบดังตารางที่ 4.4 พบว่าสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับระดับการตกแต่งกำไรของบริษัท เนื่องจากค่า Sig. ที่ได้จากการทดสอบคือ 0.088 ซึ่งมากกว่า 0.05 จึงไม่สามารถสรุปได้ว่าสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์กับการตกแต่งกำไรที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

H_4 : ความถี่ในการเข้าประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์กับระดับการตกแต่งกำไรของบริษัท

ตารางที่ 4.5

ผลการทดสอบระหว่างความถี่ในการเข้าประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบกับการตกแต่งกำไร

ค่าสหสัมพันธ์ (Correlation)	0.161
ค่า Sig.	0.014
ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ถูกต้องปรับค่าแล้ว (Adjusted R Square)	0.2

จากการทดสอบสมมติฐาน H_4 ด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยและสหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Regression and Correlation Analysis) ได้ผลการทดสอบดังตารางที่ 4.5 พบว่าความถี่ในการเข้าประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์กับการตกแต่งกำไรอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากค่า Sig. ที่ได้จากการทดสอบคือ 0.014 น้อยกว่า 0.05 ซึ่งความสัมพันธ์ของทั้งสองมีทิศทางเดียวกันจากค่าสหสัมพันธ์ที่เป็นบวก 0.161 คือ ความถี่ในการเข้าประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์กันเล็กน้อยในทิศทางเดียวกับการตกแต่งกำไร แต่ความถี่ในการเข้าประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบนั้นสามารถอธิบายถึงระดับการตกแต่งกำไรได้เพียง 20% เท่านั้น ส่วนที่เหลือน่าจะมาจากสาเหตุอื่นๆ

H₅ : อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของบริษัทมีความสัมพันธ์กับระดับการตกแต่งกำไรของบริษัท

ตารางที่ 4.6

ผลการทดสอบระหว่างอัตราหนี้สินต่อทุนกับการตกแต่งกำไร

ค่าสหสัมพันธ์ (Correlation)	-0.03
ค่า Sig.	0.342
ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ถูกรับค่าแล้ว (Adjusted R Square)	-0.005

จากการทดสอบสมมติฐาน H₅ ด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยและสหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Regression and Correlation Analysis) ได้ผลการทดสอบดังตารางที่ 4.6 พบว่าอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับระดับการตกแต่งกำไรของบริษัท เนื่องจากค่า Sig. ที่ได้จากการทดสอบคือ 0.342 ซึ่งมากกว่า 0.05 จึงไม่สามารถสรุปได้ว่าอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนมีความสัมพันธ์กับการตกแต่งกำไรที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

บทที่ 5

บทสรุป

งานวิจัยนี้ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตกแต่งกำไรกับการกำกับดูแลกิจการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี ในช่วงปี พ.ศ. 2554 – พ.ศ. 2558 โดยใช้วิธีหารายการคงค้างตามดุลยพินิจของผู้บริหารจาก Yoon Model โดยกลุ่มประชากรมีทั้งหมด 37 บริษัท ซึ่งสามารถสรุปผลงานวิจัยได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า ผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการกับการตกแต่งกำไรนั้นไม่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างกัน แต่เมื่อแบ่งกลุ่มผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการระหว่างบริษัทที่ได้รับคะแนนการประเมินที่อยู่ในระดับดีขึ้นไปกับบริษัทที่ได้รับคะแนนต่ำกว่าพบว่ามีการคงค้างตามดุลยพินิจของผู้บริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

และจากการทดสอบปัจจัยควบคุมอื่นๆ ผู้วิจัยยังพบว่าจำนวนคณะกรรมการบริษัทและ ความถี่ในการเข้าประชุมของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์กับการตกแต่งกำไรของบริษัท โดยจำนวน คณะกรรมการบริษัทที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการตกแต่งกำไร นั่นคือ ยิ่งจำนวน คณะกรรมการบริษัทที่มีจำนวนมากระดับการตกแต่งกำไรก็จะน้อยลง และสำหรับความถี่ในการเข้า ประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับการตกแต่งกำไร สามารถ ตีความได้ว่ายิ่งจำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบมีมากเท่าไรความเป็นไปได้ใน การตกแต่งกำไรก็จะมีมากขึ้นเท่านั้น ถึงแม้ว่าทั้งสองปัจจัยนี้จะมีสัมพันธ์กับการตกแต่งกำไร แต่ ค่าความสัมพันธ์ที่ได้ขึ้นอยู่กับระดับที่ค่อนข้างต่ำ จึงอธิบายได้ว่าทั้งสองปัจจัยมีผลต่อการตกแต่งกำไร เพียงเล็กน้อยเท่านั้น

สำหรับปัจจัยที่เหลือ นั่นคือ สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระและอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนนั้น ไม่พบว่ามีสัมพันธ์กับการตกแต่งกำไรในงานวิจัยนี้ ทั้งนี้ในด้านสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระที่ ไม่พบความสัมพันธ์อาจเป็นเพราะสัดส่วนที่ตลาดหลักทรัพย์กำหนดมานั้นคืออัตราส่วนหนึ่งในสาม ของคณะกรรมการทั้งหมด และแทบจะทุกบริษัทก็ปฏิบัติตามข้อกำหนดนี้ ทำให้อัตราส่วนในส่วนนี้

แทบจะเหมือนกันทุกบริษัทจึงทำให้ไม่มีความแตกต่างที่ช่วยให้สามารถประเมินการตกแต่งกำไรจากส่วนนี้เกิดขึ้น

หากมองจากวัตถุประสงค์ในงานวิจัย จะพบว่างานวิจัยนี้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานนั้นคือ คະແນນการกำกับดูแลกิจการไม่มีผลต่อระดับการตกแต่งกำไร ซึ่งสาเหตุที่ทำให้ไม่พบความสัมพันธ์นี้อาจมาจาก ปัจจัยที่ทำให้เกิดการตกแต่งกำไรนั้นมีมากมายหลายอย่างไม่ใช่เพียงแค่ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลกิจการที่ดีเท่านั้น จึงทำให้ไม่สามารถหาความสัมพันธ์ของทั้งสองตัวแปรโดยตรงได้

5.2 ข้อจำกัดในงานวิจัย

5.2.1 งานวิจัยนี้มีขอบเขตการศึกษาอยู่ในกลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรมเทคโนโลยีที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เท่านั้น จึงไม่สามารถใช้งานวิจัยนี้อธิบายถึงลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างการตกแต่งกำไรกับการกำกับดูแลกิจการกับกิจการในอุตสาหกรรมอื่นๆ ได้

5.2.2 การหาค่าการตกแต่งกำไรหรือในงานวิจัยนี้หาจากรายการคงค้างตามดุลยพินิจของผู้บริหารจากวิธีของ Yoon Model ที่มีหลักการคิดโมเดลจากหลักการบัญชีของประเทศเกาหลี ซึ่งมาตรฐานการรายงานทางการเงินของประเทศเกาหลีนั้นมีความแตกต่างกับประเทศไทย จึงอาจทำให้การเก็บข้อมูลจากงบการเงินนั้นไม่เป็นไปตามหลักการของโมเดลและไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.2.3 คະແນນการประเมินการกำกับดูแลกิจการมาเป็นการประเมินจากข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณชน ไม่ได้เป็นประเมินจากข้อมูลภายในองค์กร ทำให้คะแนนที่ได้มานั้นอาจไม่ได้เป็นไปตามการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงภายในองค์กร

5.3 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

5.3.1 จากผลการวิจัยพบว่า การกำกับดูแลกิจการที่ดีในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีไม่เพียงพอต่อมีผลต่อการตกแต่งกำไร ดังนั้นในอนาคตผู้วิจัยควรเลือกตัวแปรอื่นๆ ที่น่าจะมีผลต่อการตกแต่งกำไร

5.3.2 แม้ว่างานวิจัยนี้จะพบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตกแต่งกำไร แต่ก็ยังเป็นเพียงความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำ ซึ่งหากมองจากจุดประสงค์ของงานวิจัยแล้วจะพบว่า การทดสอบ

ไม่เป็นไปตามสมมติฐานนั่นคือ คะแนนการกำกับดูแลกิจการไม่มีความสัมพันธ์กับการกำกับดูแลกิจการ ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากการตกแต่งกำไรนั้นไม่ได้เกิดจากสาเหตุนี้เพียงอย่างเดียว อาจมีองค์ประกอบอื่นๆ ร่วมด้วย ดังนั้นในอนาคตควรนำปัจจัยอื่นที่น่าจะมีผลกับการตกแต่งกำไรมารวบรวมทดสอบด้วย

5.3.3 ควรหาวิธีการหาค่าการตกแต่งกำไรที่เหมาะสมสำหรับรูปแบบงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทยโดยเฉพาะ เพื่อให้ได้ค่าการตกแต่งกำไรที่แม่นยำยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

- คมกฤต จงประกิจพงศ์. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการและการตกแต่งกำไร กรณีศึกษาบริษัทที่มีการจัดอันดับโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (การศึกษาระดับปริญญาโทบัญชีมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี, สาขาการบัญชี.
- นิรมน แก้วพิกุล. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับการตกแต่งกำไร กรณีศึกษา บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไทย. (การศึกษาระดับปริญญาโทบัญชีมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี, สาขาการบัญชี.
- ภริยา สุวรรณวิวัฒน์. (2555). การตกแต่งกำไรโดยใช้ดุลยพินิจผ่านรายได้. (การศึกษาระดับปริญญาโทบัญชีมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี, สาขาการบัญชี.
- เมตตา บุรพุกศลศรี. (2553). การตกแต่งกำไรผ่านการใช้ดุลยพินิจในการสร้างรายการทางธุรกิจ. (การศึกษาระดับปริญญาโทบัญชีมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี, สาขาการบัญชี.
- วรศักดิ์ ทูมมานนท์. (2543). คุณรู้จัก Creative Accounting และคุณภาพกำไรแล้วหรือยัง?. กรุงเทพฯ: ไอโอนิค อินเทอร์เน็ต รีซอสเซส
- สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย. หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี สำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี 2560. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2560, จาก <http://www.cgthailand.org/microsite/documents/cgcode.pdf>
- สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย. หลักเกณฑ์การสำรวจโครงการสำรวจการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนไทย. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2560, จาก [http://www.thai-iod.com/imgUpload/CGR%20-%20Checklist%202017-THAI\(1\).pdf](http://www.thai-iod.com/imgUpload/CGR%20-%20Checklist%202017-THAI(1).pdf)
- สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย. Corporate Governance Report of Thai Listed Companies. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2560, จาก <http://www.thai-iod.com.th/>
- สมชาย สุภัทรกุล. (2548). แรงจูงใจในการตกแต่งกำไรเพื่อบรรลุเป้าหมายกำไร. TBS on Corporate Governance – การกำกับดูแลกิจการที่ดี. กรุงเทพมหานคร: คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- Agrawal A. and Chadha S. (2005). Corporate Governance and Accounting Scandals, *Journal of Law and Economics*, Vol. 48, Issue. 2, P. 371-406
- Alareeni B. and Aljuaidi O. (2014). The Modified Jones and Yoon Models in Detecting Earnings Management in Palestine Exchange (PEX). *International Journal of Innovation and Applied Studies*, Vol. 9, No. 4, P. 1472-1484
- Altman E.I. (1968). Financial Ratios, Discriminant Analysis and the Prediction of Corporate Bankruptcy. *The Journal of Finance*, Vol. 23, P. 589-609
- Aris N.A., Arif S.M.M., Othman R. and Zain M.M. (2015). Fraudulent Financial Statement Detection Using Statistical Techniques: The Case of Small Medium Automotive Enterprise. *The Journal of Applied Business Research*, Vol. 31, P. 1469-1478
- Bai C.E., Lui Q., Lu J.Z., Song F.M. and Zhang J. (2002). Corporate Governance and Firm Valuation in China. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2560, จาก https://www.researchgate.net/publication/228253611_Corporate_Governance_and_Firm_Valuation_in_China
- Beaver W. and E. Engel. (1996). Discretionary Behavior with Respect to Allowances for Loan Losses and the Behavior of Security Prices, *Journal of Accounting and Economics*, 22, P. 73-95.
- Beneish M.D. (1997). Detecting GAAP Violation: Implications for Assessing Earnings Management Among Firms with Extreme Financial Performance. *Journal of Accounting and Public Policy*, Vol. 16, P. 271-309
- Beneish M.D. (1999). The Detection of Earnings Manipulation. *Financial Analysts Journal*, P. 24-36
- Black B.S., Jang H. and Kim W. (2006). Does Corporate Governance Predict Firms' Market Values? Evidence from Korea. *Journal of Law, Economics and Organization*, Vol. 22, No. 2, P. 366-413
- Brown L.D. and Caylor M.L. (2006). Corporate Governance and Firm Valuation. *Journal of Accounting and Public Policy*, 25(4), P. 409-434
- Burgstahler D. and Dichev I. (1997). Earnings Management to avoid Earnings Decreases and Losses. *Journal of Accounting and Economics*, 24, P. 99-126

- Charoenwong C. and Jiraporn P. (2009). Earnings Management to Exceed Thresholds: Evidence from Singapore and Thailand. *Journal of Multinational Financial Management*, 19, P. 221-236
- Conger J.A., Finegold D. and Lawler III E.E. (1998). Appraising Boardroom Performance. *Harvard Business Review*, 76(1), P. 136-148
- Cornett M.M., Narcius A.J. and Tehranian H. (2007). Corporate Governance and Pay-for-Performance: The impact of Earnings Management. *Journal of Financial Economics*, Vol. 87, P. 357-373
- DeAngelo L. (1986). Accounting numbers as Market Valuation Substitutes: A Study of Management Buyouts of Public Stockholders. *The Accounting Review*, July, P. 400-420
- Dechow P.M., Sloan R.G. and Sweeny A.P. (1995). Detecting Earnings Management. *The Accounting Review* (April), P.193-225
- Dechow P.M., Sloan R.G. and Sweeney A.P. (1996). Causes and consequences of Earnings Manipulation: An analysis of firms subject to enforcement actions by the SEC. *Contemporary Accounting Economic*, 13, P.1-36.
- Dechow P.M., Larson C.R., Weili G.E. and Sloan R.G. (2007). Predicting Material Accounting Misstatements. *Contemporary Accounting Research*, Vol. 28, No. 1, P. 17-82
- DeGeorge F., Patel J., Zeckhauser R. (1999). Earnings Management to Exceed Thresholds. *Journal of Business*, 72, P. 1-33
- Ertimur Y., Livnat J. and Martikainen M. (2003). Differential Market Reactions to Revenue and Expense Surprises. *Review of Accounting Studies*, 8, P. 185-211
- Evans J. and Weir C. (1995). Decision Process, Monitoring, Incentives and Large Firm Performance in The UK, *Management Decision*, 33(6), P. 32-37
- Ghosh A., Gu Z. and Jain P. (2005). Sustained Revenues and Earnings Growth, Earnings Quality and Earnings Response Coefficients. *Review of Accounting Studies*, 10, P. 33-57
- Healy P. and Wahlen J.M. (1999). A Review of the Earnings Management Literature and its Implications for Standard Setting. *Accounting Horizon*, 13(4), P. 365-384

- Healy P.M. (1985). The Effect of Bonus Schemes on Accounting Decisions. *Journal Accounting and Economics*, April, P. 85-107
- Hermalin B.E. and Weisbach M.S. (1991). The Effect of Board Composition and Direct Incentives on Firm Performance. *Financial Management*, Vol. 20, P. 101-112
- Igor Pustynnick. (2011). Empirical Algorithm of Detection of Manipulation with Financial Statements. *Journal of Accounting, Finance and Economics*, Vol. 1, No.2, P. 54-67
- Islam Md., Ali R. and Ahmed Z.. (2011). Is Modified Jones Model Effective in Detecting Earnings Management? Evidence from A Developing Economy. *International Journal of Economics and Finance*, Vol. 3, No. 2, pp.116-125
- Jones J. (1991). Earnings management during import relief investigations. *Journal of Accounting Research* (Autumn). P. 193-228
- Kahneman D. and Tversky A. (1979). Prospect Theory: An Analysis of Decision under Risk. *Econometrica*, 47(2), P. 263-291
- Kyereboach, Coleman A. and Beikpe N. (2002). The Relationship between Board Size, Board Composition, CEO Duality and Firm Performance. University of Stellenbosch Business School (USB), Cape Town, South Africa.
- Meersschaert S., Van O.L. and Beelde I.D. (2011). Detection of Fraudulent Financial Reporting. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2560, จาก http://lib.ugent.be/fulltxt/RUG01/001/788/624/RUG01-001788624_2012_0001_AC.pdf
- Michael C. Jensen and William H. Mecking. (1976). Theory of the Firm: Managerial Behavior, Agency Costs and Ownership Structure. *Journal of Financial Economics*, Vol. 3, No. 4, P. 305-360
- Miyajima H. (2005). The Performance Effect and Determinants of Corporate Governance Reform in Japan. Tokyo : Waseda University and RIETI. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2560, จาก https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=818347
- Oliver E. Williamson. (1981). The Economics of Organization: The Transaction Cost Approach. *American Journal of Sociology*, Vol. 87, Issue 3, P. 548-577

- Patel S.A., Balic A. and Bwakira L. (2002). Measuring Transparency and Disclosure at Firmlevel in Emerging Markets. *Emerging Markets Review*, P. 325-337
- Qiao Liu and Zhou (Joe) Lu. (2004). Earnings Management to Tunnel : Evidence from China's Listed Company. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2560, จาก http://s3.amazonaws.com/zanran_storage/www.sef.hku.hk/ContentPages/16982893.pdf
- Skousen C.J. and Twedt B.J. (2009). Fraud Score Analysis in Emerging Markets. *Cross Cultural Management: An International Journal*, Vol. 16, Issue: 3, P. 301-316
- Soon Suk Yoon, Gary Miller & Pornsit Jiraporn. (2006). Earnings Management Vehicles for Korean Firms. *Journal on International Financial Management and Accounting* 17/2, New York
- Stubben S. (2006). Do Firms use Discretionary Revenues to Meet Earnings and Revenue Targets?. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2560, จาก <https://pdfs.semanticscholar.org/f304/4b8ff4af141a67b887ad8e23e36bf387dd3e.pdf>
- Sylvia Veronica Siregar and Sidharta Utama. (2008). Type of Earnings Management and The Effect of Ownership Structure, Firm Size and Corporate-Governance Practices : Evidence from Indonesia. *The International Journal of Accounting*, Vol. 43, Issue. 1, P.1-27
- Thomas E. McKee. (2005). *Earnings Management: An Executive Perspective*. United States of America: R.R. Donnelley, Crawfordsville
- Toukara A.S. (2011). A Comparative Study of Models to Reveal Earnings Management. สืบค้นเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2559, จาก <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:423745/FULLTEXT01.pdf>
- Yoon, S. and G. Miller. (2002). Earnings management of seasoned equity offering firms in Korea. *The International Journal of Accounting*, 37, P. 57-78
- Yoon S., G. Miller & Jiraporn P. (2006). Cash from Operations and Earnings Management in Korea. *Journal of International Financial Management and Accounting*, P. 85-109

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หลักเกณฑ์ในการประเมินการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียน

หมวดที่ 1 สิทธิของผู้ถือหุ้น (Rights of Shareholders)

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
1	บริษัทได้ให้สิทธิอื่นแก่ผู้ถือหุ้น นอกเหนือจากสิทธิในการลงคะแนนเสียงหรือไม่	นอกเหนือจากสิทธิในการลงคะแนนเสียงในที่ประชุมผู้ถือหุ้น ผู้ถือหุ้นควรได้รับสิทธิที่เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานอื่นๆ ได้แก่ สิทธิการได้รับส่วนแบ่งในผลกำไร/เงินปันผลอย่างเท่าเทียมกัน สิทธิในการได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมในการรับซื้อหุ้นคืนโดยบริษัท เป็นต้น ซึ่งโดยทั่วไปเป็นเรื่องที่มีกฎหมายกำหนดอยู่แล้ว
2	ค่าตอบแทนกรรมการบริษัททุกรูปแบบ ได้รับการอนุมัติจากผู้ถือหุ้นเป็นประจำทุกปีหรือไม่	ผู้ถือหุ้นควรมีสิทธิในการพิจารณาค่าตอบแทนของกรรมการทุกรูปแบบ โดยบริษัทควรนำเสนอค่าตอบแทนกรรมการทุกรูปแบบให้แก่ <u>ค่าตอบแทนประจำ เบี้ยประชุม โบนัส/บำเหน็จ และสิทธิประโยชน์อื่น ๆ ให้ผู้ถือหุ้นพิจารณาอนุมัติเป็นประจำทุกปี (หากไม่มี ควรระบุว่าไม่มี)</u>
3	ในการเสนอวาระค่าตอบแทนกรรมการ ให้ผู้ถือหุ้นพิจารณา มีการนำเสนอ นโยบาย วิธีการ หลักเกณฑ์ ในการให้ค่าตอบแทนสำหรับกรรมการแต่ละตำแหน่งหรือไม่ อย่างไร	ในการกำหนดค่าตอบแทนกรรมการ ควรมีการนำเสนอถึง (1)นโยบายในการกำหนดค่าตอบแทน รวมทั้งหลักเกณฑ์ การให้ค่าตอบแทนสำหรับกรรมการแต่ละตำแหน่ง และ (2)นำเสนอถึงจำนวนเงินค่าตอบแทน เพื่อประกอบการพิจารณาของผู้ถือหุ้นด้วย
4	ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งกรรมการ บริษัทได้เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นลงคะแนนเสียงเลือกตั้งกรรมการ เป็นรายบุคคลหรือไม่	บริษัทควรเสนอชื่อกรรมการให้ผู้ถือหุ้นลงคะแนนทีละคน ทั้งนี้ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นมีสิทธิเลือกกรรมการที่ต้องการได้อย่างแท้จริง

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
5	บริษัทได้เปิดเผยไว้ในรายงานการประชุมผู้ถือหุ้นถึงการจัดให้มีผู้ตรวจสอบการนับคะแนนเสียงในการประชุมผู้ถือหุ้นหรือไม่	บริษัทควรจัดให้มีผู้ตรวจสอบการนับคะแนนเสียงที่เป็นอิสระในการประชุมผู้ถือหุ้น และเปิดเผยไว้ในรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น ทั้งนี้ผู้ตรวจสอบการนับคะแนนเสียงที่เป็นอิสระ ได้แก่ ผู้สอบบัญชี ที่ปรึกษากฎหมาย หน่วยงานกำกับดูแล ผู้ถือหุ้นรายย่อย และศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ เป็นต้น
6	บริษัทเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นเสนอวาระการประชุม หรือส่งคำถามเกี่ยวกับบริษัทล่วงหน้าก่อนวันประชุมผู้ถือหุ้นได้หรือไม่	ในการประชุมผู้ถือหุ้น บริษัทควรมีช่องทางให้ผู้ถือหุ้นเสนอวาระที่ต้องการนำเข้าสู่ที่ประชุม หรือคำถามที่ต้องการให้ตอบในที่ประชุมผู้ถือหุ้นได้ล่วงหน้า
7	บริษัทได้เปิดเผยนโยบายในการอำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้ผู้ถือหุ้น ซึ่งรวมถึงนักลงทุนสถาบันเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นหรือไม่	บริษัทควรจัดทำและเปิดเผยนโยบายในการอำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้ผู้ถือหุ้น ซึ่งรวมถึงนักลงทุนสถาบัน เข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้น
	คุณภาพของหนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้น	หนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้นควรมีรายละเอียดในเรื่องต่างๆ ดังนี้
8	บริษัทได้กำหนดวาระการประชุมผู้ถือหุ้นไว้เป็นเรื่อง ๆ อย่างชัดเจนหรือไม่	บริษัทควรกำหนดวาระการประชุมผู้ถือหุ้นไว้เป็นเรื่อง ๆ อย่างชัดเจน เช่น ในวาระเกี่ยวกับกรรมการ ได้แยกเรื่องการเลือกตั้งกรรมการและคำตอบแทนกรรมการออกเป็นแต่ละวาระ เป็นต้น

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
9	วาระพิจารณาแต่งตั้งกรรมการ มีการระบุชื่อพร้อมประวัติกรรมการที่ต้องการเสนอแต่งตั้งให้ผู้ถือหุ้นทราบหรือไม่	ในหนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้นในวาระแต่งตั้งกรรมการ ควรระบุชื่อพร้อมแนบประวัติย่อของกรรมการแต่ละคนที่จะเสนอแต่งตั้ง โดยควรมี 1.ชื่อ-นามสกุล 2. อายุ 3. ประวัติการศึกษา ประวัติการทำงาน 4. จำนวนบริษัทที่ดำรงตำแหน่งกรรมการ ต้องแยกเป็นหัวข้อบริษัทจดทะเบียนและบริษัททั่วไป 5. หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหา 6. ประเภทของกรรมการที่เสนอ เช่น กรรมการหรือกรรมการอิสระ และในกรณีเป็นการเสนอซื้อกรรมการเดิมกลับเข้าดำรงตำแหน่งใหม่ต้องมี 7. ข้อมูลการเข้าร่วมประชุมในปีที่ผ่านมา และ 8. วันที่ เดือนและปีที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการของบริษัทนี้ด้วย
10	วาระแต่งตั้งผู้สอบบัญชี มีการระบุชื่อผู้สอบบัญชี บริษัทที่สังกัด ประวัติหรือข้อมูลที่จะช่วยให้ผู้ถือหุ้นพิจารณาความสามารถและความเหมาะสมของผู้สอบบัญชี รวมทั้งค่าบริการไว้ครบถ้วนชัดเจนหรือไม่	เพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามารถพิจารณาความเหมาะสมของผู้สอบบัญชี ในหนังสือนัดประชุม ควรให้รายละเอียดเกี่ยวกับ (1)ชื่อผู้สอบบัญชี บริษัทที่สังกัด (2)ประสบการณ์ความสามารถของผู้สอบบัญชี รวมทั้งประเด็นเกี่ยวกับความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชี และ(3)ค่าบริการของผู้สอบบัญชี
11	ในวาระอนุมัติจ่ายเงินปันผล มีการเปิดเผยนโยบายการจ่ายเงินปันผล จำนวนเงินปันผลที่เสนอจ่าย พร้อมทั้งเหตุผล และ ข้อมูล ประกอบการพิจารณาหรือไม่	ในการเสนอขออนุมัติจ่ายเงินปันผล ควรแจ้ง(1)นโยบายการจ่ายเงินปันผลของบริษัท (2)อัตราเงินปันผลที่เสนอจ่าย พร้อม(3)เหตุผลและข้อมูลประกอบ ในกรณีที่เสนอให้งดจ่ายเงินปันผลก็ควรมี(1)นโยบายการจ่ายเงินปันผลของบริษัท (2)เหตุผลและข้อมูลประกอบการพิจารณา

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
12	ในหนังสือนัดประชุม มีการระบุวัตถุประสงค์และเหตุผลของแต่ละวาระที่เสนอหรือไม่	ทุกวาระที่เสนอในหนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้น <u>ต้องมีหัวข้อ</u> ที่กล่าวถึงวัตถุประสงค์และเหตุผลของแต่ละวาระไว้ให้ชัดเจน
13	ในหนังสือนัดประชุม มีการระบุความเห็นของคณะกรรมการในแต่ละวาระที่เสนอหรือไม่	ทุกวาระที่เสนอในหนังสือนัดประชุม <u>ต้องมีความเห็นของ</u> คณะกรรมการในแต่ละวาระไว้ให้ชัดเจน
	คุณภาพของรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น	รายงานการประชุมผู้ถือหุ้น ควรประกอบด้วยรายละเอียดในเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้
14	มีการบันทึกเกี่ยวกับการแจ้งวิธีการลงคะแนนและ นับคะแนนให้ผู้ถือหุ้นทราบหรือไม่	ในรายงานการประชุมผู้ถือหุ้นควรบันทึกการแจ้งวิธีการลงคะแนนและนับคะแนนให้ผู้ถือหุ้นทราบก่อนเริ่มการประชุมตามวาระ และให้มีการใช้บัตรลงคะแนน
15	มีการเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นซักถามและบันทึกคำถามคำตอบไว้หรือไม่	ประธานที่ประชุมควรเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นซักถามหรือเสนอความคิดเห็นในที่ประชุมผู้ถือหุ้น และให้มีการบันทึกประเด็นคำถามคำตอบไว้ในรายงานการประชุมเพื่อให้ผู้ถือหุ้นที่ไม่ได้เข้าประชุมได้รับทราบ
16	ในรายงานการประชุมผู้ถือหุ้นได้มีการบันทึกมติ ที่ประชุมไว้อย่างชัดเจน พร้อมทั้งคะแนนเสียงที่ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และงดออกเสียงใน ทุกๆ วาระ ที่ต้องการลงคะแนนเสียงหรือไม่	ในแต่ละวาระของการประชุมที่ต้องการลงมติของที่ประชุม บริษัทควรจัดให้มีการลงคะแนนเสียง และบันทึกมติของที่ประชุมไว้ให้ชัดเจนในรายงานการประชุม โดยมี <u>การบันทึกจำนวนคะแนนเสียงที่ได้รับ</u> ในแต่ละวาระให้ชัดเจนว่า เห็นชอบ ไม่เห็นชอบ หรืองดออกเสียงเป็นจำนวนเท่าใดในแต่ละวาระ

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
17	ในรายงานการประชุมผู้ถือหุ้นมีการบันทึกรายชื่อกรรมการที่เข้าร่วมประชุมไว้หรือไม่	คณะกรรมการบริษัทมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ดังนั้น ในการประชุมผู้ถือหุ้นแต่ละครั้ง กรรมการบริษัทควรเข้าร่วมประชุมเพื่อให้ผู้ถือหุ้นมีโอกาสซักถามปัญหาเกี่ยวกับบริษัทต่อคณะกรรมการ ดังนั้นบริษัทควร <u>บันทึกรายชื่อพร้อมตำแหน่งของกรรมการที่เข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นไว้ในรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น</u> เพื่อให้สามารถตรวจสอบถึงการมีส่วนร่วมของกรรมการ ในการประชุมผู้ถือหุ้นแต่ละครั้ง
18	บริษัทได้เปิดเผยมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นพร้อมผลการลงคะแนนเสียงในวันถัดไปจากวันประชุมผู้ถือหุ้นหรือไม่	บริษัทควรเปิดเผยมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นพร้อมผลการลงคะแนนเสียงในวันถัดไปจากวันประชุมผู้ถือหุ้น โดยอาจแจ้งเป็นจดหมายข่าวไปยังตลท. หรือเปิดเผยไว้บนเว็บไซต์ของบริษัท
19	ประธานกรรมการบริษัทได้เข้าร่วมในการประชุมสามัญประจำปีผู้ถือหุ้นหรือไม่	ประธานกรรมการถือเป็นตัวแทนของคณะกรรมการทั้งคณะ ดังนั้น <u>ประธานกรรมการควรเข้าร่วมในการประชุมผู้ถือหุ้นทุกครั้ง</u> เพื่อพบปะและตอบคำถามของผู้ถือหุ้น
20	ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร/กรรมการผู้จัดการ(ผู้บริหารสูงสุด) ของบริษัทได้เข้าร่วมในการประชุมสามัญประจำปีผู้ถือหุ้นหรือไม่	<u>ผู้บริหารสูงสุดขององค์กรควรเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นทุกครั้ง</u> เพื่อตอบคำถามในประเด็นที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการบริษัทต่อผู้ถือหุ้นในการประชุม
21	ประธานคณะกรรมการตรวจสอบได้เข้าร่วมในการประชุมสามัญประจำปีผู้ถือหุ้นหรือไม่	<u>ประธานคณะกรรมการตรวจสอบควรเข้าร่วมในการประชุมผู้ถือหุ้นทุกครั้ง</u> เพื่อพบปะและตอบคำถามของผู้ถือหุ้น

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
22	ประธานคณะกรรมการค่าตอบแทนได้เข้าร่วมในการประชุมสามัญประจำปีผู้ถือหุ้นหรือไม่	<u>ประธานคณะกรรมการค่าตอบแทนควรเข้าร่วมในการประชุมผู้ถือหุ้นทุกครั้งเพื่อพบปะและตอบคำถามของผู้ถือหุ้น</u>
23	ประธานคณะกรรมการสรรหาได้เข้าร่วมในการประชุมสามัญประจำปีผู้ถือหุ้นหรือไม่	<u>ประธานคณะกรรมการสรรหาควรเข้าร่วมในการประชุมผู้ถือหุ้นทุกครั้งเพื่อพบปะและตอบคำถามของผู้ถือหุ้น</u>
24	บริษัทจัดประชุมผู้ถือหุ้น ณ สถานที่ที่ผู้ถือหุ้นสามารถเดินทางไปได้ง่ายหรือไม่	บริษัทควรจัดประชุมผู้ถือหุ้น ณ สถานที่ที่ผู้ถือหุ้นสามารถเดินทางไปร่วมประชุมได้ง่าย
	โครงสร้างการถือหุ้นของบริษัทได้แสดงให้เห็นถึงการมีกลไกในการป้องกันการครอบงำกิจการดังต่อไปนี้หรือไม่อย่างไร	ตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีพิจารณาว่า ตลาดทุนที่ดีควรเป็นตลาดทุนที่กระบวนการในการครอบงำกิจการสามารถกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส บริษัทไม่ควรสร้างกลไกในการป้องกันการครอบงำกิจการที่จะทำให้ฝ่ายจัดการหรือผู้มีอำนาจควบคุมใช้เป็นเกราะป้องกันตนเองในกรณีที่มีการบริหารงานอย่างขาดประสิทธิภาพหรือไม่โปร่งใส
25	มีการถือหุ้นไขว้ในกลุ่มของบริษัทหรือไม่	
26	มีโครงสร้างการถือหุ้นแบบปิรามิดในกลุ่มของบริษัทหรือไม่	

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
27	คณะกรรมการของบริษัทไม่มีการถือหุ้นรวมกันเกินกว่าร้อยละ 25 ของหุ้นที่ออกแล้วของบริษัทใช้ หรือไม่ (Bonus)	
28	บริษัทมีสัดส่วนของหุ้น free float เท่าใด	บริษัทควรมีหุ้น free float เกินกว่าร้อยละ 40 ของหุ้นที่ออกแล้วทั้งหมด หรืออย่างน้อยควรมีมากกว่า ร้อยละ 15
29	ในการประชุมสามัญ/วิสามัญผู้ถือหุ้นแต่ละครั้งได้มีการเพิ่มวาระอื่นๆ ที่ไม่ได้ระบุไว้ในหนังสือนัดประชุมให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นพิจารณานุมัติหรือไม่อย่างไร (Penalty)	ผู้ถือหุ้นควรมีสติได้ทราบถึงเรื่องที่จะมีการพิจารณาในที่ประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อตัดสินใจว่าจะเข้าร่วมประชุมหรือไม่อย่างไร พร้อมทั้งได้รับข้อมูลประกอบการตัดสินใจล่วงหน้าก่อนการประชุม การเพิ่มวาระอื่นๆ ที่จะต้องมีการลงมติโดยไม่ได้กำหนดไว้ในวาระการประชุมจึงเป็นการไม่เป็นธรรมต่อผู้ถือหุ้นที่ไม่ได้เข้าร่วมประชุม ดังนั้นบริษัทควรหลีกเลี่ยงการเพิ่มวาระอื่นๆ ที่ไม่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้าในการประชุมผู้ถือหุ้น
30	บริษัทได้ละเลยต่อการปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกันในเรื่องการซื้อขายหุ้นคืนหรือไม่ (Penalty)	
31	บริษัทได้กีดกันหรือสร้างอุปสรรคในการเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นสามารถติดต่อสื่อสารระหว่างกันหรือไม่ (Penalty)	
32	บริษัทได้ละเลยต่อเปิดเผยถึงข้อตกลงระหว่างผู้ถือหุ้น (Shareholders Agreement) ที่มีผลกระทบอย่างนัยสำคัญต่อบริษัทหรือผู้ถือหุ้นรายอื่นหรือไม่ (Penalty)	

หมวดที่ 2 การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน (Equitable Treatment of Shareholders)

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
1	บริษัทให้สิทธิแก่ผู้ถือหุ้นในการออกเสียงลงคะแนนในแบบหนึ่งหุ้นต่อหนึ่งเสียงใช่หรือไม่	หุ้นประเภทเดียวกัน ควรมีสิทธิออกเสียงที่เท่าเทียมกันเท่ากับหนึ่งหุ้นต่อหนึ่งเสียง
2	ในกรณีที่บริษัทมีหุ้นมากกว่าหนึ่งประเภท (One class of Share) บริษัทได้เปิดเผยถึงสิทธิในการออกเสียงของหุ้นแต่ละประเภทหรือไม่	ในกรณีที่บริษัทมีหุ้นมากกว่าหนึ่งประเภท (One class of Share) บริษัทควรเปิดเผยถึงสิทธิในการออกเสียงของหุ้นแต่ละประเภท
3	บริษัทมีกระบวนการ/ช่องทางให้ผู้ถือหุ้นส่วนน้อยมีส่วนในการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการหรือไม่	บริษัทควรจัดให้มีกระบวนการที่จะทำให้ผู้ถือหุ้นส่วนน้อยสามารถมีส่วนร่วมในการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการ เช่น (1)จัดให้มีช่องทางสำหรับผู้ถือหุ้นในการเสนอชื่อกรรมการก่อนการประชุมสามัญประจำปีหรือ(2)มีกระบวนการที่ทำให้มั่นใจได้ว่าผู้ถือหุ้นส่วนน้อยสามารถเลือกตั้งกรรมการที่เป็นอิสระเพื่อดูแลผลประโยชน์แทนตนได้
4	บริษัทมีนโยบายป้องกันการใช้ข้อมูลภายในของบริษัท และได้เผยแพร่ให้พนักงาน ผู้บริหาร และกรรมการบริษัททราบหรือไม่	บริษัทควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันการใช้ข้อมูลภายใน และมีมาตรการที่จะสร้างความมั่นใจว่านโยบายดังกล่าวเป็นที่รับทราบและปฏิบัติตาม
5	ในกรณีที่มีการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันที่เข้าข่ายจะต้องเปิดเผยข้อมูลหรือขออนุมัติจากผู้ถือหุ้นตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ฯ ก่อนการทำรายการ บริษัทได้มีการเปิดเผยรายละเอียดและเหตุผลของการทำรายการให้ผู้ถือหุ้นทราบ ก่อนที่จะทำรายการหรือไม่อย่างไร	ในกรณีที่มีการทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน บริษัทควรเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับ(1)ชื่อและความสัมพันธ์ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน (2)นโยบายการกำหนดราคา (3)มูลค่ารวมของรายการ รวมทั้ง(4)ความเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับรายการดังกล่าวให้ผู้ถือหุ้นทราบอย่างชัดเจน

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
6	บริษัทได้เปิดเผยว่า รายการระหว่างกัน ได้กระทำอย่างยุติธรรม ตามราคาตลาดและเป็นไปตามปกติธุรกิจการค้า (Fair and at arms' length) หรือไม่	บริษัทควรเปิดเผยในรายงานประจำปีว่า รายการระหว่างกัน ได้กระทำอย่างยุติธรรม ตามราคาตลาดและเป็นไปตามปกติธุรกิจการค้า (Fair and at arms' length)
7	บริษัทมีโครงสร้างแบบกลุ่มธุรกิจที่มีการทำรายการระหว่างกันในลักษณะที่อาจมีความขัดแย้งของผลประโยชน์ มากน้อยเพียงใด	พิจารณาจากรายได้และรายจ่ายของบริษัทว่ามาจากการทำธุรกิจในกลุ่มมากน้อยเพียงใด โดยเทียบกับรายได้รวม และรายจ่ายรวม ทั้งนี้จะพิจารณาระดับของการทำรายการ ไม่ว่าจะ เป็นรายได้หรือรายจ่าย ซึ่งต้องน้อยกว่า ร้อยละ 25 ทั้งนี้ ยกเว้นกรณีที่เป็นการทำรายการตามปกติธุรกิจและกรณีที่เป็นการทำธุรกรรมกับบริษัทย่อยหรือบริษัทร่วมที่ไม่มี ผู้เกี่ยวข้องที่ถือหุ้นเกิน 10%
8	บริษัทได้อำนวยความสะดวกแก่ผู้ถือหุ้นที่ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมด้วยตนเอง โดยการส่งหนังสือมอบฉันทะไปพร้อมกับหนังสือนัดประชุมหรือไม่	บริษัทควรจะอำนวยความสะดวกให้กับผู้ถือหุ้นที่ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นด้วยตนเอง โดยการส่งหนังสือมอบฉันทะ โดยเฉพาะแบบ ข. ไปพร้อมกับหนังสือนัดประชุม
9	ในหนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้น ได้มีการระบุถึงเอกสาร/หลักฐานที่ใช้ในการมอบฉันทะไว้อย่างชัดเจนหรือไม่	บริษัทควรระบุถึงเอกสาร/หลักฐานรวมทั้งคำแนะนำขั้นตอนในการมอบฉันทะให้ผู้ถือหุ้นทราบในหนังสือนัดประชุม เพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามารถจัดเตรียมได้อย่างถูกต้อง และไม่เกิดปัญหาในการเข้าร่วมประชุม
10	บริษัทมีการกำหนดเงื่อนไขซึ่งทำให้ยากต่อการมอบฉันทะของผู้ถือหุ้นหรือไม่	บริษัทไม่ควรกำหนดกฎเกณฑ์โดยจงใจให้เกิดความยุ่งยากโดยไม่จำเป็นแก่ผู้ถือหุ้นในการมอบฉันทะให้ผู้อื่นเข้าร่วมประชุมแทน เช่น การกำหนดให้ต้องมีการรับรองเอกสาร โดยหน่วยงานทางการ ฯลฯ
11	บริษัทจัดส่งหนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้นให้แก่ผู้ถือหุ้นล่วงหน้าก่อนการประชุมเป็นเวลากี่วัน	บริษัทควรจัดส่งหนังสือนัดประชุมให้ผู้ถือหุ้นล่วงหน้าทางไปรษณีย์อย่างน้อย 21 วันก่อนวันประชุม

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
12	บริษัทได้นำเสนอหนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้นฉบับสมบูรณ์บนเว็บไซต์ของบริษัทล่วงหน้าอย่างน้อย 30 วันหรือไม่	บริษัทควรใช้เว็บไซต์เป็นช่องทางในการประกาศให้ผู้ถือหุ้นทราบถึงรายละเอียดของหนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้นฉบับสมบูรณ์ ซึ่งควรจะนำเสนอไว้บนเว็บไซต์บริษัทล่วงหน้าอย่างน้อย 30 วันก่อนวันประชุม
13	บริษัทได้กำหนดวิธีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งกรรมการโดยการลงคะแนนเสียงแบบสะสม (Cumulative Voting) หรือไม่ (Bonus)	การลงคะแนนเสียงแบบสะสมเป็นวิธีการลงคะแนนเสียงที่ผู้ถือหุ้นส่วนน้อยสามารถเลือกที่จะลงคะแนนเสียงทั้งหมดที่ตนมีอยู่ให้กับกรรมการคนใดคนหนึ่งที่ต้องการเลือกเป็นกรรมการหรือจะแบ่งคะแนนเพื่อเลือกตั้งกรรมการหลายคนก็ได้ จึงถือเป็นวิธีการที่จะเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นส่วนน้อยสามารถมีสิทธิมีเสียงในการเลือกตั้งผู้ที่ต้องการให้เป็นกรรมการได้อย่างแท้จริง ดังนั้น หากบริษัทมีการใช้วิธีลงคะแนนเสียงแบบสะสมในการเลือกตั้งกรรมการก็ถือเป็นแนวปฏิบัติที่ดียิ่งขึ้น
14	บริษัทมีการส่งหนังสือนัดประชุมและเอกสารประกอบการประชุมเป็นภาษาอังกฤษให้กับผู้ถือหุ้นต่างชาติหรือไม่ (Bonus)	ผู้ถือหุ้นทุกรายควรมีสิทธิเท่าเทียมกันในการใช้สิทธิของตนในฐานะผู้ถือหุ้น ดังนั้น บริษัทควรอำนวยความสะดวกให้กับผู้ถือหุ้นโดยการจัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประชุมเป็นภาษาอังกฤษเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ถือหุ้นต่างชาติ
15	บริษัทมีรายการที่เป็นการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่บริษัทที่ไม่ใช่บริษัทย่อยของบริษัทหรือไม่อย่างไร (Penalty)	บริษัทไม่ควรมียาการระหว่างกันในขณะที่เป็นการให้ความช่วยเหลือทางการเงิน เช่น การให้กู้ยืมเงิน การค้าประกันสินเชื่อแก่บริษัทที่ไม่ใช่บริษัทย่อยของตนเอง ยกเว้นในกรณีที่เป็นการให้กู้ยืมหรือค้าประกันเงินกู้ตามสัดส่วนการถือหุ้นที่เป็นไปตามสัญญาร่วมทุน
16	ในปีที่ผ่านมา เคยเกิดกรณีกรรมการ/ผู้บริหารของบริษัทมีการซื้อขายหลักทรัพย์โดยใช้ข้อมูลภายในหรือไม่ (Penalty)	บริษัทควรป้องกันไม่ให้เกิดกรณีการซื้อขายหุ้นโดยใช้ข้อมูลภายในโดยกรรมการและผู้บริหารของบริษัท

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
17	ในปีที่ผ่านมา บริษัทมีกรณีฝ่าฝืน/ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การทำรายการระหว่างกันหรือไม่อย่างไร (Penalty)	บริษัทควรระมัดระวังไม่ให้มีการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันโดยฝ่าฝืน/ไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์ฯ/ก.ล.ต.
18	ในปีที่ผ่านมา บริษัทมีกรณีฝ่าฝืน/ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การซื้อขายสินทรัพย์หรือไม่อย่างไร (Penalty)	บริษัทควรระมัดระวังไม่ให้มีการซื้อขายสินทรัพย์ในลักษณะที่เป็นการฝ่าฝืน/ไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์ฯ/ก.ล.ต.
19	บริษัทได้กำหนดนโยบายให้กรรมการและผู้บริหารระดับสูงแจ้งต่อคณะกรรมการหรือผู้ที่คณะกรรมการมอบหมายเกี่ยวกับการซื้อขายหุ้นของบริษัทตนเองอย่างน้อย 1 วันล่วงหน้าก่อนทำการซื้อขายหรือไม่ (Bonus)	

หมวดที่ 3 การคำนึงถึงบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย The Role of Stakeholders

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
1	บริษัทได้จัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อทางสังคมหรือไม่	บริษัทควรจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อทางสังคม โดยอาจรายงานไว้เป็นส่วนหนึ่งในรายงานประจำปี แต่หากสามารถจัดทำเป็นรายงานการพัฒนาที่ยั่งยืนตามกรอบของ Global Reporting Initiative (GRI) แยกต่างหากหรือจัดทำเป็นรายงานไว้ตามกรอบของ GRI โดยเป็นส่วนหนึ่งของรายงานประจำปี ก็จะเป็นการดียิ่งขึ้น
2	คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับความปลอดภัยและสุขอนามัยในสถานที่ทำงาน รวมถึงเปิดเผยสถิติการเกิดอุบัติเหตุหรือ อัตรการหยุดงานหรืออัตรการเจ็บป่วยจากการทำงานหรือไม่ อย่างไร	คณะกรรมการควรจะมีนโยบายที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมเกี่ยวกับการดูแลเรื่องความปลอดภัย และสุขอนามัย และเปิดเผยถึงการปฏิบัติ รวมถึงเปิดเผยสถิติการเกิดอุบัติเหตุหรือ อัตรการหยุดงานหรืออัตรการเจ็บป่วยจากการทำงานไว้เป็นที่ทราบ

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
3	คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับค่าตอบแทนและสวัสดิการแก่พนักงานหรือไม่ อย่างไร	คณะกรรมการควรจะมีนโยบายที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมเกี่ยวกับการดูแลเรื่องค่าตอบแทนและสวัสดิการของพนักงาน และเปิดเผยถึงการปฏิบัติไว้ให้เป็นที่ทราบ
4	คณะกรรมการได้จัดให้มีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพสำหรับพนักงานหรือไม่	การจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพพนักงานเป็นการแสดงถึงการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมของบริษัทในการดูแลพนักงานในระยะยาว
5	คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ศักยภาพของพนักงาน และเปิดเผยตัวเลขจำนวนชั่วโมงเฉลี่ยของการฝึกอบรมของพนักงานต่อปีหรือไม่ อย่างไร	คณะกรรมการควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนาบุคลากรของบริษัท พร้อมทั้งเปิดเผยถึงแนวปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมในเรื่องนี้ และเปิดเผยตัวเลขจำนวนชั่วโมงเฉลี่ยของการฝึกอบรมของพนักงานต่อปีไว้ให้ชัดเจน
6	คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายที่จะไม่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่	คณะกรรมการควรกำหนดนโยบายที่จะไม่เกี่ยวข้องกับ การละเมิดสิทธิมนุษยชนและเปิดเผยถึงการปฏิบัติไว้ให้เป็นที่ทราบ
7	คณะกรรมการได้กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับลูกค้าไว้หรือไม่ อย่างไร	คณะกรรมการควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการปฏิบัติที่เป็นธรรมและรับผิดชอบต่อลูกค้าไว้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรมและเปิดเผยถึงการปฏิบัติไว้ให้เป็นที่ทราบ
8	คณะกรรมการได้กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับคู่แข่งไว้หรือไม่ อย่างไร	คณะกรรมการควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการปฏิบัติ ที่เป็นธรรมและรับผิดชอบต่อคู่แข่งไว้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรมและเปิดเผยถึงการปฏิบัติไว้ให้เป็นที่ทราบ
9	คณะกรรมการได้กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับคู่ค้า โดยเฉพาะเรื่องการคัดเลือกคู่ค้าไว้หรือไม่อย่างไร	คณะกรรมการควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการปฏิบัติ ที่เป็นธรรมและรับผิดชอบต่อคู่ค้า โดยเฉพาะเรื่องการคัดเลือกคู่ค้าไว้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรมและเปิดเผยถึงการปฏิบัติไว้ให้เป็นที่ทราบ

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
10	คณะกรรมการได้กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับเจ้าหนี้ โดยเฉพาะเรื่องเงื่อนไขค้ำประกัน การบริหารเงินทุน และกรณีที่เกิดการผิดนัดชำระหนี้ ไว้หรือไม่อย่างไร	คณะกรรมการควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการปฏิบัติ ที่เป็นธรรมและรับผิดชอบต่อเจ้าหนี้ โดยเฉพาะเรื่องเงื่อนไขค้ำประกัน การบริหารเงินทุน และกรณีที่เกิดการผิดนัดชำระหนี้ ไว้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรมและเปิดเผยถึงการปฏิบัติไว้ให้เป็นที่ทราบ
11	คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการไม่ล่วงละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาหรือลิขสิทธิ์หรือไม่	คณะกรรมการควรกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการไม่ล่วงละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาหรือลิขสิทธิ์ของผู้อื่น
12	คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันและห้ามจ่ายสินบนเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจของบริษัทหรือไม่	คณะกรรมการควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตและห้ามจ่ายสินบนเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจของบริษัท
13	บริษัทมีกระบวนการในการประเมินความเสี่ยงจากการทุจริตคอร์รัปชันหรือไม่	บริษัทได้รับการรับรองเป็นสมาชิกแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต (certified companies) วันที่ได้รับการรับรอง..... วันที่สิ้นสุดการรับรอง .....
14	บริษัทได้กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการกำกับดูแลและควบคุมดูแลเพื่อป้องกันและติดตามความเสี่ยงจากการทุจริตคอร์รัปชันหรือไม่	
15	บริษัทได้กำหนดแนวทางในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันหรือไม่	

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
16	บริษัทได้จัดให้มีการฝึกอบรมแก่พนักงานเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับนโยบายและแนวปฏิบัติ ในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันของบริษัทหรือไม่	☐ จัดอบรมภายในองค์กร..... ☐ ส่งพนักงานไปอบรมกับองค์กรอื่น โปรตรระบุ..... ☐ อื่น ๆ.....
17	คณะกรรมการได้กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับสังคมไว้หรือไม่อย่างไร	คณะกรรมการควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการปฏิบัติ ที่เป็นธรรมและรับผิดชอบต่อสังคมไว้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรมและเปิดเผยถึงการปฏิบัติไว้ให้เป็นที่ทราบ
18	คณะกรรมการได้จัดกิจกรรมหรือเข้าไปมีส่วนร่วมสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนหรือไม่อย่างไร	คณะกรรมการควรสนับสนุนการจัดกิจกรรมหรือเข้าไปมีส่วนร่วมสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน โดยกำหนดเป็นนโยบายและเปิดเผยถึงการปฏิบัติไว้ให้เป็นที่ทราบ
19	คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายการดำเนินธุรกิจภายใต้มาตรฐานสิ่งแวดล้อมหรือไม่	คณะกรรมการควรกำหนดนโยบายในเรื่องการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม และมีแนวปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม เช่น การดำเนินการตามมาตรฐาน ISO14000, 14001 หรือมีมาตรการ/วิธีปฏิบัติภายในองค์กรที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม
20	คณะกรรมการส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่อย่างไร	คณะกรรมการส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดเป็นนโยบายและเปิดเผยถึงการปฏิบัติไว้ให้เป็นที่ทราบ
21	คณะกรรมการมีการให้ความรู้และฝึกอบรมพนักงาน ในเรื่องสิ่งแวดล้อมหรือไม่	คณะกรรมการควรส่งเสริมให้มีการให้ความรู้และฝึกอบรมพนักงานในเรื่องสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดเป็นนโยบายและเปิดเผยถึงการปฏิบัติไว้ให้เป็นที่ทราบ
22	คณะกรรมการได้จัดให้มีช่องทางที่ผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มสามารถติดต่อ/ร้องเรียนในเรื่องที่อาจเป็นปัญหา กับคณะกรรมการได้โดยตรงไว้หรือไม่	คณะกรรมการควรจะมีช่องทางและขั้นตอนที่ผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มสามารถรายงานหรือร้องเรียน ในเรื่องที่น่าจะทำให้เกิดความเสียหายต่อบริษัท แก่คณะกรรมการ โดยอาจมอบหมายให้กรรมการอิสระหรือคณะกรรมการตรวจสอบเป็นผู้รับรายงานหรือเรื่องร้องเรียนเหล่านั้น และทำการสอบสวนและรายงานต่อคณะกรรมการ

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
23	บริษัทได้จัดให้มีกระบวนการในการจัดการกับเรื่องพนักงานร้องเรียนว่าอาจเป็นการกระทำผิดหรือไม่	บริษัทควรจัดให้มีกระบวนการในการจัดการกับเรื่องพนักงานร้องเรียนเกี่ยวกับเรื่องนี้อาจเป็นการกระทำผิดและเปิดเผยรายละเอียดของกระบวนการไว้ให้เป็นที่ทราบ
24	บริษัทได้กำหนดนโยบายหรือแนวทางในการปกป้องพนักงานหรือผู้แจ้งเบาะแสในการกระทำผิดหรือไม่	บริษัทควรกำหนดนโยบายหรือแนวทางในการปกป้องพนักงานหรือผู้แจ้งเบาะแสในการกระทำผิด
25	บริษัทได้จัดให้มีช่องทางสำหรับผู้มีส่วนได้เสียในการแจ้งหรือร้องเรียนกรณีที่ถูกละเมิดสิทธิ พร้อมให้ข้อมูลในการติดต่ออย่างชัดเจนหรือไม่	บริษัทควรจัดให้มีช่องทางสำหรับผู้มีส่วนได้เสียในการแจ้งหรือร้องเรียนกรณีที่ถูกละเมิดสิทธิ พร้อมให้ข้อมูลในการติดต่ออย่างชัดเจน
26	บริษัทมีนโยบายค่าตอบแทนพนักงานที่สอดคล้องกับผลการดำเนินงานของบริษัททั้งในระยะสั้นและระยะยาวหรือไม่	บริษัทควรกำหนดนโยบายค่าตอบแทนพนักงานที่สอดคล้องกับผลการดำเนินงานของบริษัททั้งในระยะสั้น เช่น ความสามารถในการทำกำไรในแต่ละปี และในระยะยาว เช่น การเสนอขายหลักทรัพย์ต่อพนักงาน (ESOP), โครงการสะสมหุ้นสำหรับพนักงาน (EJIP) และการวัดผลการปฏิบัติงานตาม Balanced Scorecard เป็นต้น
27	มีกรณีที่บริษัทฝ่าฝืนกฎหมายด้านแรงงาน การจ้างงาน ผู้บริโภค การแข่งขันทางการค้า สิ่งแวดล้อมหรือไม่ (Penalty)	
28	บริษัทถูกดำเนินการโดยหน่วยงานกำกับดูแลเนื่องจากไม่ได้ประกาศข้อมูลจากเหตุการณ์สำคัญภายในระยะเวลาที่ทางการกำหนด (Penalty)	

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
29	บริษัทได้จัดทำรายงานแบบบูรณาการ (Integrated Report) หรือไม่ (Bonus)	บริษัทมีการจัดทำรายงานแบบบูรณาการตาม Integrated Report framework และได้รับการรับรองจาก IIRC (International Integrated Reporting Council)

หมวดที่ 4 การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส Disclosure and Transparency

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
	บริษัทมีการเปิดเผยโครงสร้างผู้ถือหุ้นอย่างโปร่งใสหรือไม่อย่างไร	ผู้ถือหุ้น/ผู้ลงทุนควรมีสติที่จะทราบถึงโครงสร้างการเป็นเจ้าของของกิจการที่ตนเองเข้าไปลงทุน และสิทธิของตนเองโดยเปรียบเทียบกับผู้ถือหุ้นอื่น ดังนั้นการเปิดเผยข้อมูลอย่างชัดเจนโปร่งใส โดยในกรณีที่มีโครงสร้างของกลุ่มบริษัท ควรมีการเปิดเผยข้อมูลในลักษณะที่จะแสดงให้เห็นถึงผู้มีอำนาจควบคุมที่แท้จริงของบริษัท
1	มีการแจกแจงโครงสร้างผู้ถือหุ้นหรือไม่	บริษัทควรเปิดเผยโครงสร้างผู้ถือหุ้นโดยแจกแจงโครงสร้างที่แสดงถึงผู้ถือหุ้นรายใหญ่และสัดส่วนของ ผู้ถือหุ้นส่วนน้อยไว้อย่างครบถ้วนชัดเจน
2	โครงสร้างผู้ถือหุ้นที่เปิดเผยแสดงให้เห็นถึงผู้ถือหุ้นที่แท้จริงของบริษัทได้อย่างชัดเจนหรือไม่	โครงสร้างผู้ถือหุ้นที่เปิดเผย ควรเป็นข้อมูลล่าสุด ที่แสดงให้ผู้ใช้ข้อมูลสามารถทราบถึงผู้ถือหุ้นที่แท้จริง (Beneficial Owner) ของบริษัทได้อย่างชัดเจน ซึ่งไม่ควร <u>มี Nominee</u> ถือหุ้นอยู่เลย หรือมี <u>Nominee</u> ถือหุ้นอยู่ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5%
3	มีการเปิดเผยข้อมูลการถือหุ้นของกรรมการทั้งทางตรงและทางอ้อมไว้หรือไม่	บริษัทควรเปิดเผยการถือหุ้นของกรรมการทั้งทางตรง คือ การถือหุ้นของกรรมการ และทางอ้อม เช่น การถือหุ้นของ คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการ ไว้ใน รายงานประจำปี

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
4	มีการเปิดเผยข้อมูลการถือหุ้นของผู้บริหารทั้งทางตรงและทางอ้อมไว้หรือไม่	บริษัทควรเปิดเผยการถือหุ้นของผู้บริหารทั้งทางตรง คือ การถือหุ้นของผู้บริหาร และทางอ้อม เช่น การถือหุ้นของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของผู้บริหาร ไว้ในรายงานประจำปี
	พิจารณาคุณภาพของรายงานประจำปีในหัวข้อต่อไปนี้ (ข้อ 5 – 21)	ข้อมูลที่เปิดเผยในรายงานประจำปีของบริษัทควรมีความครบถ้วน ชัดเจน และเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้ถือหุ้นในการพิจารณาตัดสินใจ
5	บริษัทได้เปิดเผยไว้ในรายงานประจำปีว่า ได้มีการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีหรือไม่ อย่างไร ในกรณีที่ยังไม่ได้ปฏิบัติตามนั้น เป็นเพราะเหตุผลใด	บริษัทควรเปิดเผยไว้ในรายงานประจำปีว่า ได้มีการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีหรือไม่ อย่างไร ในกรณีที่ยังไม่ได้ปฏิบัติตามนั้น เป็นเพราะเหตุผลใด
6	วัตถุประสงค์/เป้าหมายระยะยาวของบริษัท (Corporate Objective/Long Term Goal)	บริษัทมีการเปิดเผยวัตถุประสงค์/เป้าหมายระยะยาว (มากกว่า 3 ปีขึ้นไป) ของบริษัท ไว้ในรายงานประจำปี
7	ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน	ควรเป็นการอธิบายเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ รวมทั้งปัจจัยที่เป็นสาเหตุหรือมีผลต่อฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานของบริษัท
8	ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานของบริษัทที่ไม่ใช่การเงิน	ตัวอย่างเช่น ส่วนแบ่งทางการตลาด หรือระดับความพึงพอใจของลูกค้า(ที่ระบุเป็นร้อยละ อย่างชัดเจน) เป็นต้น
9	ลักษณะการประกอบธุรกิจและภาวะการแข่งขัน	ควรเปิดเผยข้อมูลในลักษณะที่จะทำให้ผู้ใช้ข้อมูลเข้าใจถึงธุรกิจของบริษัทได้อย่างชัดเจน และมีการวิเคราะห์ภาวะอุตสาหกรรมและการแข่งขันในธุรกิจที่บริษัทดำเนินการอยู่ รวมทั้งสถานภาพและศักยภาพในการแข่งขันของบริษัท

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
10	โครงสร้างกลุ่มธุรกิจ (ถ้ามี)	ควรเปิดเผยข้อมูลโครงสร้างกลุ่มธุรกิจ โดยระบุถึง <u>สัดส่วนของการถือหุ้น</u> อย่างชัดเจน
11	ความเสี่ยงหลัก (Key Risks) ในการดำเนินธุรกิจของบริษัท	แสดงถึงปัจจัยที่ทำให้เกิด <u>ความเสี่ยงหลัก</u> ของการดำเนินธุรกิจของบริษัท โดยกล่าวถึงลักษณะความเสี่ยง สาเหตุ และผลกระทบ รวมทั้งแนวทางในการป้องกันหรือลดความเสี่ยง
12	นโยบายการจ่ายเงินปันผล	
13	นโยบายการแจ้งเบาะแสการกระทำผิด (Whistle Blowing)	
14	ประวัติของคณะกรรมการ	ระบุ 1. ชื่อ-สกุล 2. อายุ 3. ตำแหน่ง 4. ประวัติการศึกษา 5.ประสบการณ์ 6. สัดส่วนการถือหุ้น 7. การดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทจดทะเบียนอื่น <u>โดยต้องแยก</u> เป็นหัวข้อของ <u>บริษัทจดทะเบียน</u> และ <u>บริษัทอื่น ๆ</u> ivo อย่างชัดเจน 8. วัน เดือนปีที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการบริษัทในครั้งแรก
15	การระบุว่ากรรมการรายใดเป็นกรรมการอิสระ	ในรายชื่อกรรมการควรระบุให้ชัดเจนว่ากรรมการรายใดเป็นกรรมการอิสระของบริษัท
16	การเปิดเผยหลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนกรรมการ	ควรเปิดเผยหลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนกรรมการ โดยแจกแจงรายละเอียดประเภทของค่าตอบแทนที่กรรมการแต่ละตำแหน่งได้รับและจำนวนเงินที่ได้รับ
17	นโยบายและหลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนของผู้บริหารระดับสูง	ควรเปิดเผยนโยบายและรูปแบบของค่าตอบแทนที่ให้กับผู้บริหารระดับสูงอย่างชัดเจน
18	การเปิดเผยค่าตอบแทนกรรมการเป็นรายบุคคล	บริษัทควรเปิดเผยจำนวนเงินและประเภทของค่าตอบแทนที่กรรมการแต่ละคนได้รับเป็นรายบุคคล
19	การเปิดเผยข้อมูลจำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการ	

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
20	การเปิดเผยข้อมูลการเข้าร่วมประชุมของกรรมการแต่ละคน	ในการเปิดเผยรายชื่อกรรมการควรระบุถึงจำนวนครั้งที่กรรมการแต่ละคนเข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการและอนุกรรมการชุดต่างๆในปีที่ผ่านมา
21	การเปิดเผยข้อมูลการเข้ารับการพัฒนาและฝึกอบรมของกรรมการแต่ละคนในปีที่ผ่านมา	บริษัทควรจัดให้กรรมการทุกคนเข้าเข้ารับการพัฒนาและฝึกอบรมทุกปีเพื่อพัฒนาความรู้ในการทำหน้าที่กรรมการและเปิดเผยข้อมูลไว้ในรายงานประจำปี
22	บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลการทำรายการระหว่างกันไว้อย่างครบถ้วนหรือไม่	กรณีที่มีการทำรายการระหว่างกัน ควรเปิดเผยรายละเอียด โดยระบุ 1.ชื่อของบุคคลที่มีการทำรายการระหว่างกัน 2.ความสัมพันธ์ ลักษณะของรายการ 3.เงื่อนไข/นโยบายราคา และ 4.มูลค่าของรายการ
23	บริษัทมีการกำหนดนโยบายให้กรรมการต้องเปิดเผย/รายงานการซื้อขายหุ้น/ถือครองหลักทรัพย์ของบริษัทให้ทราบทุกครั้ง	บริษัทควรกำหนดเป็นนโยบายให้กรรมการของบริษัทต้อง <u>รายงานการซื้อขายหุ้น/ถือครองหลักทรัพย์ของบริษัทให้</u> <u>ที่ประชุมคณะกรรมการทราบ</u>
24	บริษัทเปิดเผยการเปลี่ยนแปลงการถือครองหุ้นบริษัทของกรรมการและผู้บริหารระดับสูงโดยแสดงจำนวนหุ้นที่ถือ ณ ต้นปี <u>สิ้นปี</u> และที่มีการซื้อขายระหว่างปี <u>ไว้ในรายงานประจำปี</u> หรือไม่	
25	บริษัทมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการรายงานการมีส่วนได้เสียของกรรมการหรือไม่	
26	บริษัทกำหนดและเปิดเผยไว้ถึงนโยบายที่ว่า การทำรายการระหว่างกันที่สำคัญต้องได้รับการพิจารณาและอนุมัติจาก <u>คณะกรรมการหรือไม่</u>	

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
27	บริษัทได้ว่าจ้างผู้สอบบัญชีที่มีความเป็นอิสระและมีความน่าเชื่อถือหรือไม่	บริษัทควรว่าจ้างผู้สอบบัญชีที่มีความเป็นอิสระและมีคุณสมบัติที่ได้รับการยอมรับเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท โดยผู้สอบบัญชีดังกล่าวต้องเป็นผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.ล.ต.
28	บริษัทเปิดเผยค่าสอบบัญชีที่จ่ายให้กับผู้สอบบัญชี หรือบริษัทสอบบัญชีไว้ในรายงานประจำปีหรือไม่	
29	บริษัทเปิดเผยค่าบริการอื่น ๆ ที่จ่ายให้กับผู้สอบบัญชีหรือบริษัทสอบบัญชีไว้ในรายงานประจำปีหรือไม่	
30	งบการเงินของบริษัทได้รับการรับรองโดยมีเงื่อนไขจากผู้สอบบัญชีหรือไม่	การถูกรับรองงบการเงินโดยมีเงื่อนไข จะทำให้เกิดความไม่มั่นใจในความโปร่งใสของบริษัท ดังนั้นงบการเงินของบริษัทควรได้รับการรับรองโดยไม่มีเงื่อนไขจากผู้สอบบัญชีของบริษัท
31	บริษัทได้เผยแพร่รายงานประจำปีภายใน 120 วัน นับตั้งแต่สิ้นสุดรอบปีบัญชีหรือไม่	
	บริษัทได้จัดให้มีการสื่อสารข้อมูลของบริษัทผ่านช่องทางที่หลากหลายดังต่อไปนี้หรือไม่	เพื่อให้ผู้ถือหุ้น/ผู้ลงทุนสามารถเข้าถึงข้อมูลของบริษัทได้อย่างสะดวก ทัวถึง และเท่าเทียมกัน บริษัทควรจัดให้มีช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลไว้หลายๆช่องทาง
32	รายงานประจำปี	
33	รายงานผลการดำเนินงานรายไตรมาส	
34	เว็บไซต์ของบริษัท	
35	การพบปะกับนักวิเคราะห์	

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
36	การแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน / การจัดทำจดหมายข่าว ที่นำเสนอถึงฐานะทางการเงินของบริษัท	
37	ในปีที่ผ่านมาบริษัทมีประวัติการส่งรายงานทางการเงินทั้งรายไตรมาส และรายปีล่าช้า หรือไม่	
	บริษัทมีเว็บไซต์ที่นำเสนอข้อมูลที่ทันเหตุการณ์เกี่ยวกับบริษัทในเรื่องเหล่านี้หรือไม่	การเผยแพร่ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตถือเป็นช่องทางที่มีประสิทธิภาพและมีต้นทุนต่ำ และสามารถเข้าถึงได้ง่ายในปัจจุบัน บริษัทจึงควรใช้เว็บไซต์ของบริษัทเป็นช่องทางในการสื่อสารข้อมูลกับผู้ถือหุ้น/ผู้ลงทุนนอกเหนือจากการใช้เป็นเครื่องมือทางการตลาด
38	ลักษณะการดำเนินธุรกิจของบริษัท	
39	งบการเงินของบริษัท	ควรเปิดเผยทั้งปีปัจจุบัน และย้อนหลังไปอย่างน้อย 1 ปี
40	เอกสารข่าว (Press Release) ของบริษัท	
41	โครงสร้างการถือหุ้นของบริษัท	
42	โครงสร้างองค์กร	
43	โครงสร้างกลุ่มธุรกิจ (ถ้ามี)	ควรเปิดเผยข้อมูลโครงสร้างกลุ่มธุรกิจบนเว็บไซต์ของบริษัท โดยระบุถึงสัดส่วนของการถือหุ้นอย่างชัดเจน
44	ข้อมูลเกี่ยวกับคณะกรรมการและผู้บริหาร	
45	ข้อมูลด้านนักลงทุนสัมพันธ์	
46	ข้อบังคับบริษัท	

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
47	รายงานประจำปีที่สามารถดาวน์โหลดได้	
48	หนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้นที่สามารถดาวน์โหลดได้	
49	รายงานการประชุมผู้ถือหุ้นที่สามารถดาวน์โหลดได้	
50	จัดทำเว็บไซต์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ	
51	บริษัทมีการจัดตั้งหน่วยงานนักลงทุนสัมพันธ์หรือระบอบุคคลและช่องทางที่นักลงทุนสามารถติดต่อสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทได้โดยสะดวกหรือไม่	บริษัทควรจะจัดตั้งหน่วยงานนักลงทุนสัมพันธ์หรือมอบหมายให้มีบุคคลที่ทำหน้าที่นักลงทุนสัมพันธ์ โดยเฉพาะ ที่ผู้ลงทุนสามารถติดต่อได้โดยสะดวกโดยแจ้งให้ทราบถึงช่องทางที่จะติดต่อไว้ในช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลของบริษัท เช่น รายงานประจำปี เว็บไซต์บริษัทฯ ฯลฯ
52	ในปีที่ผ่านมา บริษัทมีประวัติการถูกสั่งให้แก้ไข งบการเงินโดยสำนักงาน ก.ล.ต.หรือไม่อย่างไร (Penalty)	
53	บริษัทได้เปิดเผยรายละเอียดค่าตอบแทนของ CEO หรือไม่ (Bonus)	

หมวดที่ 5 ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ Board Responsibilities

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
1	คณะกรรมการมีการจัดทำนโยบายกำกับดูแลกิจการเป็นของตนเองหรือไม่อย่างไร	คณะกรรมการควรจัดให้มีนโยบายกำกับดูแลกิจการ ซึ่งแสดงถึงแนวทางในการกำกับดูแลกิจการและบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัท โดยคณะกรรมการเป็นผู้ริเริ่ม มีส่วนร่วมในการจัดทำ และอนุมัตินโยบายดังกล่าว

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
2	คณะกรรมการบริษัทได้จัดให้มีนโยบายจริยธรรมธุรกิจ และ/หรือคู่มือจรรยาบรรณสำหรับกรรมการ ผู้บริหารและพนักงานของบริษัท และเปิดเผยไว้ในรายงานประจำปี หรือเว็บไซต์ของบริษัท หรือไม่	คณะกรรมการควรจัดทำนโยบายด้านจริยธรรมธุรกิจและ/หรือคู่มือจรรยาบรรณสำหรับกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานและเปิดเผยไว้ในรายงานประจำปีหรือเว็บไซต์ของบริษัท
3	บริษัทได้กำหนดให้กรรมการ ผู้บริหาร พนักงานปฏิบัติตามจริยธรรมธุรกิจ และ/หรือคู่มือจรรยาบรรณสำหรับกรรมการ ผู้บริหารและพนักงานของบริษัทหรือไม่	
4	บริษัทได้กำหนดและเปิดเผยแนวทางการส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติตามจริยธรรมธุรกิจ และ/หรือคู่มือจรรยาบรรณ รวมถึงติดตามการปฏิบัติตามดังกล่าวหรือไม่	
5	คณะกรรมการมีการกำหนดวิสัยทัศน์/ภารกิจของบริษัทไว้หรือไม่อย่างไร	คณะกรรมการควรมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของบริษัทเพื่อให้ผู้บริหารและพนักงานมีจุดมุ่งหมายไปในทิศทางเดียวกัน
6	คณะกรรมการได้พิจารณาทบทวนวิสัยทัศน์ ภารกิจ และกลยุทธ์ของบริษัทในรอบปีบัญชีที่ผ่านมาหรือไม่	
7	คณะกรรมการได้ติดตามดูแลให้มีการนำกลยุทธ์ของบริษัทไปปฏิบัติหรือไม่	คณะกรรมการควรติดตามดูแลให้มีการนำกลยุทธ์ของบริษัทไปปฏิบัติ และเปิดเผยไว้ในรายงานของคณะกรรมการในรายงานประจำปี

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
8	คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายจำกัดจำนวนบริษัทจดทะเบียนที่กรรมการแต่ละคนจะดำรงตำแหน่งกรรมการได้ไม่เกิน 5 แห่ง ไว้ในนโยบายกำกับดูแลกิจการของบริษัทหรือไม่	การดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัทในจำนวนที่มากเกินไป อาจมีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ ดังนั้น คณะกรรมการบริษัทควรพิจารณา <u>กำหนดจำนวนบริษัทจดทะเบียนที่กรรมการแต่ละคนจะไปดำรงตำแหน่งไม่เกิน 5 แห่ง โดยไม่มีข้อยกเว้น หรือหากสามารถกำหนดไว้ไม่เกิน 3 แห่งได้ ก็จะเป็นการดียิ่งขึ้น</u>
9	คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายจำกัดจำนวนบริษัทจดทะเบียนที่กรรมการแต่ละคนจะดำรงตำแหน่งกรรมการได้ไม่เกิน 3 แห่ง ไว้ในนโยบายกำกับดูแลกิจการของบริษัทหรือไม่ (Bonus)	
10	คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายในการไปดำรงตำแหน่งกรรมการที่บริษัทอื่นของกรรมการผู้จัดการหรือไม่	
11	คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายจำกัดจำนวนปี ในการดำรงตำแหน่งของกรรมการอิสระไว้ไม่เกิน 9 ปี ไว้หรือไม่	คณะกรรมการควรระบุวาระการดำรงตำแหน่งของ <u>กรรมการอิสระไว้อย่างชัดเจน</u> ในนโยบายกำกับดูแลกิจการของบริษัท โดยควรกำหนดไม่เกิน 9 ปี โดยไม่มีข้อยกเว้น หรือหากสามารถกำหนดไว้ไม่เกิน 6 ปี โดยไม่มี
12	คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายจำกัดจำนวนปี ในการดำรงตำแหน่งของกรรมการอิสระไว้ไม่เกิน 6 ปี ไว้หรือไม่ (Bonus)	ข้อยกเว้น ก็จะเป็นการดียิ่งขึ้น
13	มีกรรมการอิสระในคณะกรรมการที่ดำรงตำแหน่งกรรมการมาเกิน 9 ปีหรือไม่ (Penalty)	

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
14	บริษัทละเลยต่อการเปิดเผยว่า กรรมการคนใดเป็นกรรมการอิสระ หรือไม่ (Penalty)	
15	กรรมการหรือผู้บริหารระดับสูงของ บริษัทเคยเป็นพนักงานหรือหุ้นส่วน ของบริษัทสอบบัญชีภายนอก ที่ บริษัทใช้บริการอยู่ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา หรือไม่ (Penalty)	
16	ในคณะกรรมการของบริษัท มี กรรมการอิสระที่ดำรงตำแหน่งเป็น กรรมการในบริษัทจดทะเบียนมากกว่า 5 แห่งหรือไม่	
17	ในคณะกรรมการของบริษัท มี กรรมการที่เป็นผู้บริหารที่ไปดำรง ตำแหน่งกรรมการในบริษัท <u>จด</u> <u>ทะเบียนอื่นที่อยู่นอกกลุ่มธุรกิจ</u> มากกว่า 2 แห่งหรือไม่	
18	ในคณะกรรมการของบริษัท มี กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารอย่างน้อย 1 คน ที่มีประสบการณ์การทำงานที่ เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัทหรือไม่	
19	ในปีที่ผ่านมา บริษัทมีประวัติการ กระทำผิดกฎระเบียบของ ก.ล.ต./ ตลาดหลักทรัพย์ฯ หรือไม่อย่างไร	คณะกรรมการมีบทบาทหน้าที่ในการกำกับดูแลให้การ ดำเนินงานของบริษัทเป็นไปโดยถูกต้อง ตามกฎหมายและ ระเบียบต่างๆ ดังนั้น คณะกรรมการ <u>ควรดูแลให้มั่นใจว่า</u> <u>บริษัทไม่มีการกระทำใดที่เป็น การฝ่าฝืนกฎระเบียบของ</u> <u>ทางการ</u>
20	บริษัทได้จัดให้มีหน่วยงานกำกับ การปฏิบัติงานหรือไม่ (Compliance Unit) (Bonus)	

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
21	คณะกรรมการจัดตั้งหน่วยงานตรวจสอบภายในขึ้นเป็นหน่วยงานหนึ่งภายในบริษัทหรือไม่อย่างไร	คณะกรรมการควรดูแลให้มีการจัดตั้งหน่วยงานตรวจสอบภายในเพื่อทำหน้าที่ในบริษัท ทั้งนี้ถ้ามีการจ้างหน่วยงานจากภายนอก ควรระบุรายชื่อบุคคลภายในบริษัทที่ทำการดูแลด้วย
22	ในกรณีที่มีการจัดตั้งหน่วยงานตรวจสอบภายในหน่วยงานนี้มีสายการรายงานไปยังคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทหรือไม่อย่างไร	เพื่อให้คณะกรรมการสามารถติดตามการดำเนินงานของบริษัทได้อย่างมีประสิทธิภาพ บริษัทควรจัดให้หน่วยงานตรวจสอบภายในมีสายการรายงานไปยังคณะกรรมการตรวจสอบด้วย
23	บริษัทได้เปิดเผยชื่อของหัวหน้าของหน่วยงานตรวจสอบภายใน (Head of Internal Audit) หากเป็นการว่าจ้างภายนอก ได้ระบุว่า ใช้บริษัทสอบบัญชีใดหรือไม่	
	การประเมินคุณภาพรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบ	คณะกรรมการตรวจสอบควรรายงานการปฏิบัติหน้าที่ ที่สำคัญของตนเองว่าได้มีการปฏิบัติในเรื่องใดบ้าง และมีผลการปฏิบัติหรือความเห็นต่อเรื่องที่ได้เข้าไปดูแลอย่างไร
24	การเปิดเผยจำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบในรอบปีนั้น	พิจารณาเฉพาะรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบเท่านั้น
25	การประเมินและสอบทานระบบการควบคุมภายใน	พิจารณาเฉพาะรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบเท่านั้น
26	การทำรายการระหว่างกัน	พิจารณาเฉพาะรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบเท่านั้น
27	การพิจารณาเสนอแต่งตั้งผู้สอบบัญชี	พิจารณาเฉพาะรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบเท่านั้น
28	การสอบทานรายงานทางการเงิน	พิจารณาเฉพาะรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบเท่านั้น
29	การดูแลด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ และนโยบาย	พิจารณาเฉพาะรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบเท่านั้น

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
30	ข้อสรุป/ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบต่อการดำเนินการในด้านต่างๆ โดยรวม	พิจารณาเฉพาะรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบเท่านั้น
31	คณะกรรมการได้กำหนดและเปิดเผยถึงนโยบายความหลากหลายในโครงสร้างของคณะกรรมการ (Board Diversity) หรือไม่ เช่น ทางด้านทักษะวิชาชีพ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพศ เป็นต้น	
32	คณะกรรมการได้เปิดเผยหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกกรรมการใหม่หรือไม่	
33	คณะกรรมการได้เปิดเผยกระบวนการในการแต่งตั้งกรรมการใหม่หรือไม่	
34	ในการสรรหากรรมการ ได้กำหนดคุณสมบัติของกรรมการที่ต้องการสรรหา ให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจของบริษัทหรือไม่ (Bonus)	ในการสรรหากรรมการ คณะกรรมการควรจัดทำ Board Skill Matrix เพื่อกำหนดคุณสมบัติของกรรมการที่ต้องการสรรหา โดยพิจารณาจากกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจของบริษัท
35	คณะกรรมการได้ใช้บริษัทที่ปรึกษา (Professional Search Firm) หรือฐานข้อมูลกรรมการ (Director Pool) ในการสรรหากรรมการใหม่หรือไม่ (Bonus)	
36	คณะกรรมการได้จัดให้มีการปฐมนิเทศกรรมการใหม่หรือไม่อย่างไร	บริษัทควรจัดเตรียมข้อมูลและการบรรยายเกี่ยวกับธุรกิจของบริษัท รวมทั้งข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องให้กับกรรมการที่เข้ารับตำแหน่งในบริษัทเป็นครั้งแรก

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
37	คณะกรรมการมีนโยบายส่งเสริมให้กรรมการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องหรือไม่	
38	กรรมการของบริษัทได้เข้าร่วมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่กรรมการหรือไม่อย่างไร	บริษัทควรสนับสนุนให้กรรมการเข้าร่วมในการฝึกอบรมที่จัดขึ้นสำหรับกรรมการให้มากที่สุด (<u>มากกว่าร้อยละ 75 ของจำนวนกรรมการทั้งหมด</u>) และเปิดเผยข้อมูลไว้ในรายงานประจำปี
39	คณะกรรมการสนับสนุนกรรมการให้เข้าอบรมหลักสูตรหรือเข้าร่วมกิจกรรมสัมมนาที่เป็นการเพิ่มพูนความรู้ในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องหรือไม่	คณะกรรมการควรสนับสนุนให้กรรมการอย่างน้อย 1 คนเข้าอบรมหลักสูตรหรือเข้าร่วมกิจกรรมสัมมนาที่เป็นการเพิ่มพูนความรู้ในการปฏิบัติงานในรอบปีที่ผ่านมา และเปิดเผยไว้ในรายงานประจำปี
40	ในปีที่ผ่านมา คณะกรรมการได้จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการรวมกี่ครั้ง	เพื่อสร้างความมั่นใจว่าคณะกรรมการสามารถติดตามดูแลการดำเนินงานของบริษัทได้อย่างมีประสิทธิภาพ <u>ควรมีการประชุมคณะกรรมการมากกว่า 6 ครั้งต่อปี</u>
41	ในปีที่ผ่านมา กรรมการของบริษัทเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการอย่างน้อยเพียงใด	กรรมการบริษัทมีหน้าที่เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้น โดยเฉลี่ยกรรมการแต่ละคนควรเข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการ <u>ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80</u> ของการประชุมคณะกรรมการทั้งหมดในรอบปีที่ผ่านมา
42	บริษัทได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับจำนวนองค์ประชุมขั้นต่ำ <u>ณ ขณะที่คณะกรรมการจะลงมติในที่ประชุม</u> คณะกรรมการว่า ต้องมีกรรมการอยู่ <u>ไม่น้อยกว่า 2 ใน 3</u> ของจำนวนกรรมการทั้งหมดหรือไม่	
43	คณะกรรมการมีการกำหนดตารางการประชุมล่วงหน้าทุกปีหรือไม่	คณะกรรมการควรกำหนดตารางการประชุมไว้ล่วงหน้าตลอดทั้งปี และแจ้งให้คณะกรรมการทราบตั้งแต่ต้นปีเพื่อวางแผนเข้าร่วมประชุม

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
44	กรรมการทุกคนมีส่วนของการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการ อย่างน้อยร้อยละ 75 ของการประชุมทั้งปีหรือไม่	กรรมการทุกคนควรเข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการ อย่างน้อยร้อยละ 75 ของการประชุมทั้งปี
45	คณะกรรมการได้รับเอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการล่วงหน้าก่อนวันประชุมคณะกรรมการ อย่างน้อย 5 วันทำการหรือไม่	
46	ในปีที่ผ่านมากรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารได้มีการประชุมระหว่างกันเองหรือไม่อย่างไร	บริษัทมีการจัดประชุมระหว่างกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร ในปีที่ผ่านมา และเปิดเผยรายละเอียดจำนวนครั้งการจัดประชุมไว้ในรายงานประจำปี
47	คณะกรรมการได้จัดทำนโยบายบริหารความเสี่ยงหรือไม่	คณะกรรมการควรดำเนินการให้มั่นใจว่าบริษัท มีนโยบายบริหารความเสี่ยง (Risk Management Policy) และมีระบบจัดการที่มีประสิทธิผลครอบคลุม ทั่วทั้งองค์กร
48	คณะกรรมการได้จัดให้มีและเปิดเผยถึงระบบควบคุมภายในและระบบบริหารความเสี่ยงหรือไม่	
49	คณะกรรมการได้พิจารณาระบบควบคุมภายในและระบบบริหารความเสี่ยงของบริษัทและเปิดเผยไว้ในรายงานประจำปีหรือไม่	

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
50	คณะกรรมการตรวจสอบได้รายงานถึง <u>ความคิดเห็นที่มีต่อความเพียงพอของระบบควบคุมภายในและระบบบริหารความเสี่ยงของบริษัทไว้ในรายงานประจำปี (Bonus)</u>	
51	คณะกรรมการได้เปิดเผยถึง <u>แนวทางในการจัดการกับความเสียหายหลัก (Key Risk)</u> ของบริษัทหรือไม่	
52	คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับความขัดแย้งของผลประโยชน์หรือไม่	คณะกรรมการควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับ <u>ความขัดแย้งของผลประโยชน์</u>
53	คณะกรรมการมีการแบ่งแยกบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบระหว่างคณะกรรมการและฝ่ายจัดการไว้ชัดเจนหรือไม่อย่างไร	คณะกรรมการควรเปิดเผยบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการและฝ่ายจัดการ/ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร/กรรมการผู้จัดการ(ผู้บริหารสูงสุด) ที่ชัดเจนไว้ในรายงานประจำปี
54	บริษัทได้เปิดเผยถึงเรื่องที่เป็นอำนาจอนุมัติของคณะกรรมการหรือไม่	
55	คณะกรรมการมีการประเมินผลงานประจำปีของ <u>ทั้งคณะหรือไม่</u>	
56	คณะกรรมการได้เปิดเผย <u>กระบวนการ</u> ในการประเมินผลงานคณะกรรมการ <u>ทั้งคณะหรือไม่</u>	

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
57	คณะกรรมการได้เปิดเผย <u>หลักเกณฑ์</u> การประเมิน ผลงานคณะกรรมการ <u>ทั้ง คณะหรือไม่</u>	
58	คณะกรรมการได้จัดให้มีการ ประเมินผลงานเป็น <u>รายบุคคลหรือไม่</u>	
59	คณะกรรมการได้เปิดเผย <u>กระบวนการ</u> ในการประเมินผลงานกรรมการเป็น <u>รายบุคคลหรือไม่</u>	
60	คณะกรรมการได้เปิดเผย <u>หลักเกณฑ์</u> การประเมิน ผลงานกรรมการเป็น <u>รายบุคคลหรือไม่</u>	
61	คณะกรรมการได้จัดให้มีการ ประเมินผลงานของ <u>คณะกรรมการชุด ย่อยทุกชุดหรือไม่</u>	
62	คณะกรรมการได้จัดให้มีการ ประเมินผลงานประจำปีของผู้บริหาร สูงสุด (CEO) ขององค์กรหรือไม่	คณะกรรมการควรจัดให้มีการประเมินผลงานผู้บริหาร สูงสุดขององค์กรเป็นประจำทุกปี เพื่อนำไปใช้ในการ กำหนดค่าตอบแทนของผู้บริหารสูงสุด
63	คณะกรรมการได้ดูแลให้มีการจัดทำ แผนสืบทอดตำแหน่งผู้บริหารสูงสุด ขององค์กรหรือไม่	คณะกรรมการควรกำหนดให้มีการจัดทำแผน สืบทอดตำแหน่ง เพื่อเตรียมพร้อมเมื่อเกิดกรณีที่ผู้บริหาร ไม่สามารถปฏิบัติงานได้

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
64	คณะกรรมการได้เปิดเผยนโยบาย คำตอบแทนของ CEO ทั้ง <u>ระยะสั้นและ</u> <u>ระยะยาว</u> รวมถึงตามผลการปฏิบัติงาน ของ CEO หรือไม่	
65	คณะกรรมการได้เปิดเผยโครงสร้าง คำตอบแทนของ <u>กรรมการที่ไม่เป็น</u> <u>ผู้บริหาร</u> หรือไม่	
66	ผู้ถือหุ้น/คณะกรรมการได้อนุมัติ คำตอบแทนของกรรมการบริหาร/ ผู้บริหารระดับสูงหรือไม่	
67	คณะกรรมการมีการแต่งตั้งผู้ดำรง ตำแหน่งเลขานุการบริษัทหรือไม่	บริษัทควรมีเลขานุการบริษัทซึ่งทำหน้าที่ให้คำแนะนำด้าน กฎหมายและกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่คณะกรรมการจะต้อง ทราบ และดูแลกิจกรรมของคณะกรรมการ รวมทั้ง ประสานงานให้มีการปฏิบัติตามมติคณะกรรมการ ทั้งนี้ ควรมีการเปิดเผยข้อมูล และบทบาทหน้าที่ของเลขานุการ บริษัทด้วย
68	เลขานุการบริษัทจบการศึกษาด้าน กฎหมายหรือบัญชีหรือได้ผ่านการ อบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการ ปฏิบัติหน้าที่ของเลขานุการบริษัท หรือไม่	
69	ประธานกรรมการของบริษัทเป็น กรรมการอิสระหรือไม่	
70	ประธานกรรมการและผู้บริหารสูงสุด ของบริษัทเป็นคนเดียวกันหรือไม่	ประธานกรรมการและผู้บริหารสูงสุดขององค์กรมีหน้าที่ ความรับผิดชอบต่างกัน จึง <u>ควรแยกบุคคลที่ดำรงตำแหน่ง</u> <u>ประธานกรรมการออกจากบุคคลที่ดำรงตำแหน่ง</u> <u>กรรมการผู้จัดการ(ผู้บริหารสูงสุด)</u>

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
71	คณะกรรมการได้กำหนดและเปิดเผยบทบาท หน้าที่ของประธานกรรมการไว้หรือไม่	
	การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ	คณะกรรมการควรแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความเป็นอิสระ โดยมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ไว้ให้ชัดเจน
72	คณะกรรมการมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบหรือไม่	
73	มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบไว้อย่างชัดเจนหรือไม่	
74	มีการเปิดเผยประวัติและคุณสมบัติของกรรมการตรวจสอบไว้ให้เป็นที่ทราบหรือไม่	
75	สมาชิกของคณะกรรมการตรวจสอบเป็นกรรมการอิสระทั้งหมดหรือไม่	
76	คณะกรรมการตรวจสอบได้ประชุมอย่างน้อยปีละ 4 ครั้งหรือไม่	
77	มีการเปิดเผยสถิติการเข้าประชุมคณะกรรมการตรวจสอบของแต่ละคนในรายงานประจำปีหรือไม่	
78	คณะกรรมการตรวจสอบมีกรรมการอย่างน้อย 1 คนที่จบการศึกษาด้านบัญชีหรือไม่	

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
79	คณะกรรมการตรวจสอบมีบทบาทหน้าที่ในการเสนอแต่งตั้ง และเลิกจ้างผู้สอบบัญชีภายนอกหรือไม่	
80	คณะกรรมการตรวจสอบมีบทบาทหน้าที่ในการเสนอแต่งตั้ง โยกย้าย และเลิกจ้างผู้ตรวจสอบภายในหรือไม่	
	การจัดตั้งคณะกรรมการค่าตอบแทน	คณะกรรมการควรจัดตั้งคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนเพื่อทำหน้าที่พิจารณาหลักเกณฑ์และรูปแบบค่าตอบแทนของกรรมการและผู้บริหารระดับสูง
81	คณะกรรมการมีการจัดตั้งคณะกรรมการค่าตอบแทนหรือไม่	
82	มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการค่าตอบแทนไว้อย่างชัดเจนหรือไม่	
83	คณะกรรมการค่าตอบแทนประกอบด้วยกรรมการอิสระเป็นส่วนใหญ่ (มากกว่า 50%) หรือไม่	
84	ประธานคณะกรรมการค่าตอบแทนเป็นกรรมการอิสระหรือไม่	
85	คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนได้จัดประชุมอย่างน้อยปีละ 2 ครั้งหรือไม่	

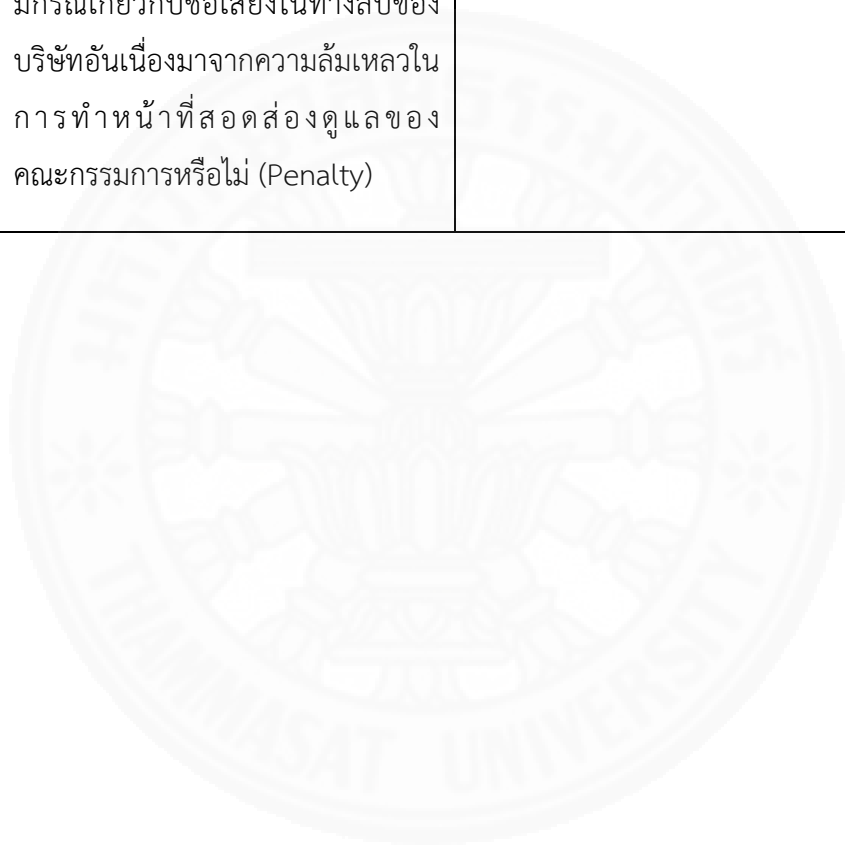
	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
.86	มีการเปิดเผยสถิติการเข้าประชุม คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนของ กรรมการกำหนดค่าตอบแทนแต่ละคน ในรายงานประจำปีหรือไม่	
	การจัดตั้งคณะกรรมการสรรหา	คณะกรรมการควรจัดตั้งคณะกรรมการสรรหาเพื่อทำ หน้าที่พิจารณาหลักเกณฑ์และรูปแบบการสรรหา กรรมการและผู้บริหารระดับสูง
87	บริษัทมีการจัดตั้งคณะกรรมการสรรหา หรือไม่	
88	มีการกำหนด <u>หน้าที่</u> และ <u>ความ</u> <u>รับผิดชอบ</u> ของคณะกรรมการสรรหาไว้ อย่างชัดเจนหรือไม่	
89	คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วย กรรมการอิสระทั้งหมดหรือไม่ (Bonus)	
90	คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วย กรรมการอิสระเป็นส่วนใหญ่ (มากกว่า 50%) หรือไม่	
91	<u>ประธานกรรมการสรรหา</u> เป็นกรรมการ อิสระหรือไม่	
92	คณะกรรมการสรรหาได้จัดประชุม อย่างน้อยปีละ 2 ครั้งหรือไม่	
93	มีการเปิดเผยจำนวนครั้งของการ <u>ประชุม</u> คณะกรรมการสรรหาและการ เข้าร่วมประชุมของกรรมการสรรหา หรือไม่	

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
94	คณะกรรมการมีการจัดตั้ง CG Committee (เฉพาะระดับกรรมการ) หรือไม่	
95	คณะกรรมการมีการจัดตั้ง Risk Management Committee หรือไม่	
96	คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการจำนวน 5-12 คน หรือไม่	
97	คณะกรรมการมีกรรมการอิสระที่เป็น <u>ผู้หญิงอย่างน้อย 1 คนหรือไม่ (Bonus)</u>	
98	คณะกรรมการบริษัทมีกรรมการที่ไม่ <u>เป็นผู้บริหารเป็นจำนวนเท่าไร</u>	คณะกรรมการควรประกอบด้วยกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารมากกว่า 66%
99	คณะกรรมการบริษัทมีกรรมการที่เป็น <u>กรรมการอิสระเป็นจำนวนเท่าไร</u>	คณะกรรมการควรประกอบด้วยกรรมการที่เป็นอิสระมากกว่า 50%
100	บริษัทมีการกำหนด <u>นิยามความเป็นอิสระของกรรมการและเปิดเผยไว้ให้เป็นที่ทราบหรือไม่</u>	คณะกรรมการควรกำหนดนิยามความเป็นอิสระที่จะใช้เป็นคุณสมบัติของกรรมการอิสระไว้ให้ชัดเจน โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดโดย ก.ล.ต. เป็นเกณฑ์ขั้นต่ำและกำหนดเพิ่มเติมให้สอดคล้องเหมาะสมกับลักษณะ ของบริษัท และเปิดเผยไว้ในรายงานประจำปี
101	กรรมการอิสระมี <u>ความเป็นอิสระจากฝ่ายบริหารและผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัทหรือไม่</u>	

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
102	คณะกรรมการมีการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการต่อรายงานทางการเงินเสนอไว้ในรายงานประจำปีหรือไม่	คณะกรรมการควรจัดให้มีรายงานความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการต่อรายงานทางการเงินแสดงควบคู่กับรายงานของผู้สอบบัญชีไว้ในรายงานประจำปี
103	บริษัทจัดให้มีโครงการให้สิทธิแก่ผู้บริหารในการซื้อหลักทรัพย์ของบริษัท โดยมี 1.ระยะเวลาในการใช้สิทธิมากกว่า 3 ปี 2.กำหนดราคาการใช้สิทธิที่สูงกว่าราคาตลาด ณ ช่วงเวลาที่มีการจัดสรรสิทธิ และ 3.ไม่มีการกระจุกตัวเกิน 5 % (Bonus/Penalty)	
104	บริษัทได้เข้าร่วมเป็นแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริตหรือไม่ (Bonus)	
105	คณะกรรมการชุดย่อยทุกชุด (เฉพาะระดับกรรมการ)ได้จัดทำรายงานผลการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองและเปิดเผยไว้ในรายงานประจำปี (Bonus)	
106	ในรอบปีที่ผ่านมา มีกรณีการกระทำผิดด้านการทุจริต (Fraud) หรือการกระทำผิดจริยธรรมหรือไม่ (Penalty)	

	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
107	มีกรณีที่กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารลาออกอันเนื่องมาจากประเด็นเรื่องการค้ากับคู่แข่งกิจการของบริษัทหรือไม่ (Penalty)	
108	มีกรณีเกี่ยวกับชื่อเสียงในทางลบของบริษัทอันเนื่องมาจากความล้มเหลวในการทำหน้าที่สอดส่องดูแลของคณะกรรมการหรือไม่ (Penalty)	

ภาคผนวก ข

รายชื่อบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีที่ใช้ในงานวิจัย

หลักทรัพย์	กลุ่ม อุตสาหกรรม	หมวด อุตสาหกรรม	ชื่อบริษัท	ประเภทธุรกิจ
ADVANC	TECH	ICT	บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)	ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในย่านความถี่ 900 เมกะเฮิรตซ์
AIT	TECH	ICT	บริษัท แอ็ดวานซ์ อินฟอร์เมชั่น เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)	ออกแบบ และรับเหมาวางระบบโครงข่าย เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่าง ครบวงจร (System Integration) รวมถึง การจัดการสินค้า Application of Turnkey Projects จนไปถึงสัญญาการให้บริการของ ทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน
BLISS	TECH	ICT	บริษัท บลิส-เทล จำกัด (มหาชน)	ดำเนินธุรกิจ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การ สื่อสาร และโทรคมนาคม ทั้งทางด้าน Software และ Hardware โดยเน้น ลักษณะการทำตลาดโครงการสารสนเทศ
CCET	TECH	ETRO N	บริษัท แคล-คอมพ์ อิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบ ของ Electronics Manufacturing Services (EMS) โดยมีกลุ่มลูกค้าหลัก 2 ประเภทคือ อุปกรณ์ประกอบคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์โทรคมนาคม
CSL	TECH	ICT	บริษัท ซีเอส ล็อกซ อินโฟ จำกัด (มหาชน)	ประกอบธุรกิจ 3 ประเภท คือ 1. ธุรกิจให้บริการไอซีที 2. ธุรกิจสื่อโฆษณาบนสมุดหน้าเหลือง 3. ธุรกิจการให้บริการข้อมูลด้วยเสียงและ บริการเสริมผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่

หลักทรัพย์	กลุ่ม อุตสาหกรรม	หมวด อุตสาหกรรม	ชื่อบริษัท	ประเภทธุรกิจ
DELTA	TECH	ETRO N	บริษัทเดลต้า อีเลค โทรนิคส์ (ประเทศ ไทย) จำกัด (มหาชน)	ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ด้านการจัดการ ระบบกำลังไฟฟ้า (Power management solutions) รวมถึงชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ บางประเภท ได้แก่ พัดลมอิเล็กทรอนิกส์ (DC Fan) อีเอ็มไอ ฟิลเตอร์ (EMI) และโซลิต นอยด์ มีฐานการผลิตอยู่ในภูมิภาคต่างๆ ทั่ว โลก ได้แก่ เอเชีย ยุโรป และอเมริกาใต้
DRACO	TECH	ETRO N	บริษัท ดร่าโก้ พีซีบี จำกัด (มหาชน)	ผลิตและจำหน่ายแผ่นพิมพ์วงจรไฟฟ้า (Printed Circuit Board หรือ PCB) ประเภท Single-sided PCB และ Double- sided PCB ทั้งชนิด Silver Through Hole, Non Plate Through Hole และ Plate Through Hole ซึ่งแผ่นพิมพ์ วงจรไฟฟ้าที่ผลิตนั้น จะผลิตตามลาย วงจรไฟฟ้าของลูกค้าแต่ละรายตามแต่ที่จะ ออกแบบ
DTAC	TECH	ICT	บริษัท โทเทิล แอ็ค เซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)	ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ในระบบความถี่ 800 และ 1800 เมกะเฮิร์ตซ์ ภายใต้ชื่อทาง การค้า “ดีแทค” และธุรกิจให้บริการที่ เกี่ยวข้อง

หลักทรัพย์	กลุ่ม อุตสาหกรรม	หมวด อุตสาหกรรม	ชื่อบริษัท	ประเภทธุรกิจ
EIC	TECH	ETRON	บริษัท อุตสาหกรรม อิเล็กทรอนิกส์ จำกัด (มหาชน)	ออกแบบ ผลิตและจำหน่ายอุปกรณ์สารกึ่ง ตัวนำ ประเภท Wafer (Open Junction Wafer และ Glass Passivated Processed Wafer, ประเภท Diodes (Rectifier Diode, Zener Diode, Transient Voltage Suppressor Diode, Switching Diode) ซึ่งเป็นผู้ผลิตรายแรกและรายเดียว ในประเทศที่เป็นผู้ผลิตตั้งแต่อุตสาหกรรม ต้นน้ำคือผลิตทั้ง Wafer/Dice เพื่อใช้ ประกอบเป็นไดโอดเอง (Diodes Manufacturer with Wafer Fab)
FER	TECH	ICT	บริษัท เพอร์รี่ จำกัด (มหาชน)	บริษัทฯ ดำเนินธุรกิจจำหน่าย โทรศัพท์เคลื่อนที่พร้อมอุปกรณ์เสริม และ บริษัทย่อยดำเนินธุรกิจตัวแทนจำหน่าย โทรศัพท์เคลื่อนที่พร้อมอุปกรณ์เสริมและ ให้บริการซ่อม ศูนย์จำหน่าย นายหน้า ประมูลงานในภาครัฐและเอกชน พัฒนาและ ให้บริการโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในรูปแบบ โมบายเซอร์วิสให้แก่ผู้ผลิตโทรศัพท์เคลื่อนที่ และผู้ให้บริการระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ พัฒนาและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์ โครงการพลังงานในอนาคต และขายสินค้าและบริการ

หลักทรัพย์	กลุ่ม อุตสาหกรรม	หมวด อุตสาหกรรม	ชื่อบริษัท	ประเภทธุรกิจ
FORTH	TECH	ICT	บริษัท ฟอर्थ คอร์ ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	มี 4 กลุ่มธุรกิจ ได้แก่ 1. ธุรกิจ อีเอ็มเอส ผลิตและจำหน่าย อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ภายใต้เครื่องหมาย การค้า Forth และตราสินค้าลูกค้า 2. ธุรกิจโทรคมนาคม ผลิตและรับเหมา ติดตั้งอุปกรณ์โทรคมนาคม พร้อมให้บริการ โทรคมนาคมครบวงจร 3. ธุรกิจเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง ผลิตและ รับเหมาติดตั้งอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับ เทคโนโลยี อาทิ เช่น ระบบสัญญาณไฟ จราจร ป้าย LED มิเตอร์ไฟและน้ำ ระบบ ติดตามรถยนต์ GPS รวมถึงการให้บริการ ระบบ ERP เป็นต้น 4. ธุรกิจเติมเงินมือถือและชำระเงินออนไลน์ ผ่านตู้เติมเงินอัตโนมัติ
HANA	TECH	ETRO N	บริษัท ฮานา ไม โครอิเล็กทรอนิกส์ จำกัด (มหาชน)	ให้บริการผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์แบบ ครบวงจร (Electronic Manufacturing Service-EMS)

หลักทรัพย์	กลุ่ม อุตสาหกรรม	หมวด อุตสาหกรรม	ชื่อบริษัท	ประเภทธุรกิจ
ILINK	TECH	ICT	บริษัท อินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ จำกัด (มหาชน)	<p>ธุรกิจของ ILINK และบริษัทย่อย แบ่งออกเป็น 3 ธุรกิจ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ธุรกิจจัดจำหน่ายสายสัญญาณ : เป็นธุรกิจหลักของบริษัท โดยบริษัทเป็นผู้นำเข้าและจัดจำหน่ายสายสัญญาณสื่อสารคอมพิวเตอร์และโทรคมนาคม (Cabling) ภายใต้ตราสินค้า LINK และ AMP และจัดจำหน่ายสินค้าภายใต้ตราสินค้าของบริษัท 19" GERMANY EXPORT RACK 2. ธุรกิจวิศวกรรมโครงการ : บริษัทรับออกแบบ ก่อสร้าง และ/หรือติดตั้งระบบสื่อสารสายสัญญาณทุกประเภท เช่น สายเคเบิลใยแก้วนำแสง (Fiber Optic Cable) สายเคเบิลใต้ทะเล (Submarine Cable) สายเคเบิลใต้ดิน (Underground Cable) และงานวิศวกรรมอื่นๆ 3. ธุรกิจโทรคมนาคม แบ่งออกเป็น <ol style="list-style-type: none"> 3.1 ธุรกิจ Interlink Fiber Optic Network : ให้บริการวางจรสื่อสารความเร็วสูงผ่านโครงข่ายเคเบิลใยแก้วนำแสง 3.2 ธุรกิจ Interlink Data Center : ให้บริการพื้นที่เซิร์ฟเวอร์ และศูนย์สำรองข้อมูล 3.3 ธุรกิจติดตั้งโครงข่ายใยแก้วนำแสง

หลักทรัพย์	กลุ่ม อุตสาหกรรม	หมวด อุตสาหกรรม	ชื่อบริษัท	ประเภทธุรกิจ
INET	TECH	ICT	บริษัท อินเทอร์เน็ต ประเทศไทย จำกัด (มหาชน)	บริษัทเป็นผู้ให้บริการโครงสร้างพื้นฐานด้าน ไอซีทีแบบครบวงจร แบ่งกลุ่มธุรกิจออกเป็น 4 ลักษณะ ดังนี้ 1. บริการ Cloud Solutions 2. บริการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต (Internet Access) 3. บริการ Co-Location 4. บริการ EDC Network Pool
INTUCH	TECH	ICT	บริษัท อินทัช โฮล ดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)	ประกอบธุรกิจด้านการลงทุนในธุรกิจ โทรคมนาคม สื่อ และเทคโนโลยี โดยการถือ หุ้นและเข้าไปบริหารงาน (Holding Company) ปัจจุบันการลงทุนของอินทัช สามารถจำแนกออกเป็น 3 สายธุรกิจหลัก คือ ธุรกิจสื่อสารโทรคมนาคมไร้สาย ธุรกิจ ดาวเทียมและธุรกิจต่างประเทศ และธุรกิจ อื่นๆ
JAS	TECH	ICT	บริษัท จัสมิน อินเทอร์เน็ตซันแนล จำกัด (มหาชน)	แบ่งเป็น 4 ธุรกิจ ได้แก่ 1. ธุรกิจให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (Broadband Business) 2. ธุรกิจให้บริการโครงข่ายโทรคมนาคม (Telecom Network & Service Provider Business) 3. ธุรกิจงานจัดหา ออกแบบและวาง ระบบสื่อสารและโทรคมนาคม (System Integration Business) 4. ธุรกิจอื่นๆ (Other Businesses)

หลักทรัพย์	กลุ่ม อุตสาหกรรม	หมวด อุตสาหกรรม	ชื่อบริษัท	ประเภทธุรกิจ
JMART	TECH	ICT	บริษัท เจ มาร์ท จำกัด (มหาชน)	จำหน่ายทั้งค้าปลีกและค้าส่งเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่ และสินค้าที่เกี่ยวข้องกับโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้ผลิต โทรศัพท์เคลื่อนที่หลักทุกรายและผู้ให้บริการเครือข่ายทุกระบบ นอกจากนี้ได้ขยายธุรกิจไปในส่วนการบริหารพื้นที่เช่าสำหรับธุรกิจค้าปลีกโทรศัพท์เคลื่อนที่
JTS	TECH	ICT	บริษัท จัสมิน เทเลคอม ซิสเต็มส์ จำกัด (มหาชน)	บริษัทและบริษัทย่อยดำเนินธุรกิจจัดหา ออกแบบ และวางระบบสื่อสารโทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศแบบครบวงจร (System Integrator) พร้อมทั้งให้บริการที่เกี่ยวข้องเนื่องอื่นๆ นอกจากนี้ บริษัทยังทำ ธุรกิจบริการโทรคมนาคมในด้านต่างๆ และทำธุรกิจบริการเกี่ยวกับการจัดให้บริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม (Universal Service Obligation : USO) รวมทั้งการขยายธุรกิจด้านการให้บริการเช่าใช้ระบบคอนแทค เซ็นเตอร์ (Hosted Contact Center) ในชื่อการค้า “EasyConnect” ธุรกิจจัดหา ออกแบบ และวางระบบคอมพิวเตอร์ และธุรกิจ คลาวด์คอมพิวเตอร์

KCE	TECH	ETRON	บริษัท เคซีอี อีเลค ทรอนิกส์ จำกัด (มหาชน)	เป็นผู้ผลิตและจำหน่ายแผ่นพิมพ์วงจร อิเล็กทรอนิกส์ PCB ซึ่งเป็นแผ่น Epoxy Glass ที่มีสีนำไฟฟ้า เช่น ตะกั่ว ทองแดง เคลือบอยู่ และผลิตแผ่น PCB หลายชั้น ซึ่ง เป็นชิ้นส่วนพื้นฐานสำคัญในการประกอบ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องมือสื่อสาร โทรคมนาคม อุตสาหกรรมยานยนต์และ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เกือบทุกชนิด
METCO	TECH	ETRON	บริษัทมูราโมโต้ อี เล็กทรอนิกส์ (ประเทศ ไทย) จำกัด (มหาชน)	ผลิตชิ้นส่วนโลหะและพลาสติกของอุปกรณ์ ที่ทำให้เกิดเสียงและภาพ และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับยานยนต์ และชิ้นส่วน อุปกรณ์สำนักงานอัตโนมัติ
MFEC	TECH	ICT	บริษัท เอ็ม เอฟ อี ซี จำกัด (มหาชน)	พัฒนางานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแบบ ครบวงจร ภายใต้หน่วยธุรกิจหลัก 6 ธุรกิจ โดยมุ่งออกแบบบริการที่สอดคล้องและ ตอบสนองความต้องการเฉพาะในการใช้ งานของลูกค้า เพื่อช่วยให้ลูกค้าสามารถ สร้างข้อได้เปรียบในการแข่งขัน 1. Digital Enterprise Solutions 2. Application 3. Cloud Services 4. Digital Information Services 5. Cyber Security Services 6. Digital Transformation
MSC	TECH	ICT	บริษัท เมโทรซิส เต็มส์คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	บริษัทและบริษัทย่อยเป็นตัวแทนจำหน่าย เครื่องคอมพิวเตอร์และโปรแกรม คอมพิวเตอร์ วัสดุสิ้นเปลือง อุปกรณ์ สำนักงาน และการบริการที่เกี่ยวข้อง

PT	TECH	ICT	บริษัท พรีเมียร์ เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)	ดำเนินธุรกิจให้เช่าอาคารสำนักงานและลงทุนในธุรกิจเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีบริษัทย่อย 1 แห่ง คือ บริษัท ดาต้าโปรคอมพิวเตอร์ ซิสเต็มส์ จำกัด ซึ่งดำเนินธุรกิจเป็นผู้ให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศแบบครบวงจร (Total Enterprise Solution and Service Provider) มีผลิตภัณฑ์ที่บริษัทย่อยพัฒนาขึ้นเองและผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้แทนจำหน่ายจากบริษัทชั้นนำของโลก รวมถึงการให้บริการทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศด้านต่างๆ
SAMART	TECH	ICT	บริษัท สามารถคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	ดำเนินธุรกิจ 5 สายหลัก คือ ICT Solutions and Services, Mobile Multimedia, Call Center, Utilities and Transportations และ Technology Related Services
SAMTEL	TECH	ICT	บริษัท สามารถเทลคอม จำกัด (มหาชน)	ดำเนินธุรกิจ 3 สาย ดังนี้ 1. สายธุรกิจโครงสร้างเครือข่ายการสื่อสารโทรคมนาคม 2. สายธุรกิจเทคโนโลยีประยุกต์ด้าน ICT และ 3. สายธุรกิจแอปพลิเคชันสนับสนุนด้านการประกอบธุรกิจ
SIM	TECH	ICT	บริษัท สามารถ ไอ-โมบาย จำกัด (มหาชน)	แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ 1. สายธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่ 2. สายธุรกิจมัลติมีเดีย 3. สายธุรกิจการให้บริการโทรคมนาคม

หลักทรัพย์	กลุ่ม อุตสาหกรรม	หมวด อุตสาหกรรม	ชื่อบริษัท	ประเภทธุรกิจ
SIS	TECH	ICT	บริษัท เอสไอเอส ดิสทริบิวชั่น (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	ขายส่งคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ อุปกรณ์ต่อ พ่วง สมาร์ทโฟน และอุปกรณ์สำนักงาน อัตโนมัติต่าง ๆ ในประเทศไทย โดยเป็น ตัวแทนจำหน่ายให้กับผู้ผลิตชั้นนำระดับโลก เช่น 3Com, Apple, APC, Acer, EMC, HP, IBM, Lenovo, Philips, Samsung, Sandisk, Toshiba, Western Digital เป็น ต้น
SMT	TECH	ETRON	บริษัท สตาร์ส ไม โครอิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	รับจ้างผลิตและประกอบชิ้นส่วน อิเล็กทรอนิกส์
SPPT	TECH	ETRON	บริษัท ชิงเกิ้ล พอยท์ พาร์ท (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	<ol style="list-style-type: none"> ผลิตและรับจ้างผลิตชิ้นส่วนหรืออุปกรณ์ ที่มีขนาดเล็ก มีความเที่ยงตรงสูง ตามคำสั่ง ซื้อของลูกค้า สำหรับการผลิตและรับจ้าง ผลิตชิ้นส่วนหรืออุปกรณ์ที่ทำจากโลหะหรือ พลาสติกโดยการกลึง ตัด เจาะ เซาะร่อง ทำ เกลียว ชัดผิว และล้างทำความสะอาดด้วย น้ำที่บริสุทธิ์ ด้วยเครื่องจักรที่ควบคุมด้วย ระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ชิ้นงานมีความ เที่ยงตรงสูงระดับต่ำกว่า 5 ไมครอน ให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ บริการจัดหาทรัพย์สิน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ให้บริการจัดหาแรงงาน รับจ้างประกอบชิ้นส่วน

หลักทรัพย์	กลุ่ม อุตสาหกรรม	หมวด อุตสาหกรรม	ชื่อบริษัท	ประเภทธุรกิจ
SVI	TECH	ETRON	บริษัท เอสวีไอ จำกัด (มหาชน)	ให้บริการแบบครบวงจรในการประกอบ ผลิตภัณฑ์ประเภทวงจรไฟฟ้า และ ผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์สำเร็จรูปให้แก่ ลูกค้าที่เป็นเจ้าของผลิตภัณฑ์ต้นแบบ และ ลูกค้าที่เป็นผู้รับจ้างออกแบบผลิตภัณฑ์ โดย มุ่งเน้นการผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ สำเร็จรูป (Turnkey Box-Build) และการ ผลิตผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปประเภทงานระบบ (System-Build)
SVOA	TECH	ICT	บริษัท เอสวีโอเอ จำกัด (มหาชน)	ผู้แทนจำหน่ายคอมพิวเตอร์ทั้งฮาร์ดแวร์ และซอฟต์แวร์ทั้งที่นำเข้าจากต่างประเทศ และมีฐานการผลิตของตนเองภายใต้ชื่อทาง การค้า SVOA รวมถึงการส่งออกผลิตภัณฑ์ ไปในหลายประเทศ นอกจากนี้ยังเป็นที ปรีกษาวางระบบคอมพิวเตอร์เครือข่าย ขนาดใหญ่ (Mainframe) จัดหาผลิตภัณฑ์ คอมพิวเตอร์-อุปกรณ์เสริม ให้กับหน่วยงาน ราชการ องค์กรธุรกิจ และสถาบันการศึกษา ต่างๆ
SYMC	TECH	ICT	บริษัท ซิมโพนี่ คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)	ให้บริการวางจรสื่อสารความเร็วสูง โดยเน้น การใช้โครงข่ายเคเบิลใยแก้วนำแสงเป็น โครงข่ายหลักในการรับ-ส่ง ข้อมูล ภาพ และเสียง ให้แก่กลุ่มลูกค้าที่เป็นองค์กร ธุรกิจ นิติบุคคล และผู้ประกอบการ โทรคมนาคมรายอื่น ที่มีความต้องการรับ- ส่งข้อมูลขนาดใหญ่อย่างรวดเร็ว

SYNEX	TECH	ICT	บริษัท ซินเน็ค (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	จัดจำหน่ายคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ต่อพ่วง คอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ ระบบสารสนเทศ และวัสดุสิ้นเปลืองที่ใช้กับคอมพิวเตอร์ โดย บริษัทฯ เป็นผู้แทนจำหน่ายสินค้าจากผู้ผลิต ชั้นนำระดับโลก และมีฐานลูกค้าที่เป็น ผู้ประกอบการคอมพิวเตอร์ทั้งที่เป็นร้านค้า ปลีกและค้าส่งทั่วประเทศ ผู้ผลิตคอมพิวเตอร์ภายใต้เครื่องหมาย การค้าของตัวเอง รวมถึงห้างสรรพสินค้า ห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ และร้านอุปกรณ์ เครื่องเขียน
TEAM	TECH	ETRON	บริษัท ทีมพีริซัน จำกัด (มหาชน)	พัฒนา ออกแบบ ผลิต ประกอบวงจร อิเล็กทรอนิกส์ (PCBA) และผลิตภัณฑ์ อิเล็กทรอนิกส์สำเร็จรูป รวมทั้งให้บริการ จัดหาวัตถุดิบและจัดส่ง โดยให้บริการกับ ลูกค้าที่ผลิตผลิตภัณฑ์หลากหลายประเภท เช่น อุตสาหกรรมการแพทย์ สินค้า อุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม อุปกรณ์ เครือข่ายการสื่อสารไร้สายต่างๆ อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรม โทรคมนาคม และ สินค้าอุปโภคและบริโภค
THCOM	TECH	ICT	บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)	แบ่งเป็น 3 ธุรกิจหลัก ได้แก่ 1. ธุรกิจดาวเทียมและบริการที่เกี่ยวข้อง 2. ธุรกิจอินเทอร์เน็ตและสื่อ 3. ธุรกิจโทรศัพท์ในต่างประเทศ

หลักทรัพย์	กลุ่ม อุตสาหกรรม	หมวด อุตสาหกรรม	ชื่อบริษัท	ประเภทธุรกิจ
TRUE	TECH	ICT	บริษัท ทรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	<p>กลุ่มทรู แบ่งกลุ่มธุรกิจหลักเป็น 3 กลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ธุรกิจออนไลน์ ภายใต้ทรูออนไลน์ ซึ่งประกอบด้วย บริการโทรศัพท์พื้นฐานและ บริการเสริมต่างๆ บริการโครงข่ายข้อมูล บริการอินเทอร์เน็ต บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง หรือบริการบรอดแบนด์ และ บริการอินเทอร์เน็ตไร้สาย (WiFi) 2. ธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่ ภายใต้กลุ่มทรูโมบาย ซึ่งให้บริการครบทุกมิติทั้ง 4G 3G และ 2G ผ่านเครือข่ายประสิทธิภาพสูงและครอบคลุมทั่วประเทศ ภายใต้แบรนด์ ทรูมูฟ เอช และทรูมูฟ 3. ธุรกิจโทรทัศน์แบบบอกรับสมาชิก และ โทรทัศน์ในระบบดิจิทัล ภายใต้ ทรูวิชั่นส์
TWZ	TECH	ICT	บริษัท ทีดับบลิว แชนด์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	<p>ประกอบธุรกิจหลักเป็นผู้จำหน่ายและให้บริการต่างๆ เกี่ยวกับอุปกรณ์สื่อสาร โทรคมนาคม ซึ่งประกอบด้วย โทรศัพท์เคลื่อนที่ ซิมการ์ด บัตรเติมเงิน และอุปกรณ์เสริม</p>

ภาคผนวก ค

ค่าที่ใช้ในการวิเคราะห์ความถดถอย

บริษัท	YEAR	TA/REV	X1*	X2*	X3*	BOD	สัดส่วน IND	NOM	D/E ratio	CG	CG >2
ADVANCE	2558	-0.17	0.04	-0.01	0.15	10	0.40	15	2.75	5	1
	2557	-0.12	0.03	0.03	0.14	11	0.36	13	1.70	4	1
	2556	-0.16	-0.04	-0.04	0.12	11	0.45	12	1.45	5	1
	2555	-0.12	0.10	-0.02	0.12	10	0.40	12	1.32	5	1
	2554	-0.14	0.11	0.07	0.14	9	0.44	12	1.20	5	1
AIT	2558	-0.11	-0.31	-0.24	- 0.02	11	0.36	5	0.63	3	1
	2557	0.27	0.20	0.11	0.02	11	0.36	6	0.56	3	1
	2556	-0.12	0.28	0.29	0.02	11	0.36	7	0.91	4	1
	2555	-0.38	-0.36	-0.21	0.03	11	0.36	5	1.54	4	1
	2554	-0.08	0.06	0.05	0.02	11	0.36	6	0.97	3	1
BLISS	2558	-0.68	0.56	0.53	0.01	9	0.44	6	0.27	-	0
	2557	-0.50	0.35	0.21	0.01	8	0.50	4	1.77	-	0
	2556	-1.34	-1.83	-1.41	0.04	7	0.43	4	0.71	-	0
	2555	0.12	-1.29	-1.25	0.03	7	0.29	4	3.82	-	0
	2554	0.02	-0.32	-0.15	0.01	9	0.44	4	2.18	-	0
CSL	2558	-0.15	-0.04	0.00	0.12	9	0.44	7	1.91	4	1
	2557	-0.25	0.01	0.01	0.09	10	0.50	8	2.10	4	1
	2556	-0.12	0.01	0.04	0.09	10	0.50	9	0.83	5	1
	2555	-0.16	0.01	0.03	0.09	10	0.50	5	0.88	5	1
	2554	-0.11	0.02	-0.02	0.08	10	0.50	6	0.77	5	1

บริษัท	YEAR	TA/REV	X1*	X2*	X3*	BOD	สัดส่วน IND	NOM	D/E ratio	CG	CG >2
DTAC	2558	-0.19	-0.02	0.05	0.22	12	0.33	14	3.08	5	1
	2557	-0.26	-0.05	-0.06	0.19	12	0.33	12	2.27	4	1
	2556	-0.22	0.03	0.00	0.15	12	0.33	12	2.21	5	1
	2555	-0.20	0.09	0.08	0.13	12	0.33	13	1.89	4	1
	2554	-0.18	0.09	-0.05	0.13	12	0.33	12	1.98	4	1
FER	2558	-0.19	-0.57	-0.49	0.03	9	0.33	5	0.37	-	0
	2557	0.09	-0.85	-0.71	0.02	9	0.33	4	942.09	-	0
	2556	0.00	-0.20	-0.08	0.01	9	0.33	5	4.78	-	0
	2555	0.05	-0.08	-0.09	0.04	7	0.43	7	7.23	-	0
	2554	-0.41	-0.05	-0.06	0.00	7	0.43	4	-3.81	-	0
FORTH	2558	0.10	0.12	0.17	0.05	10	0.40	5	1.81	3	1
	2557	-0.34	-0.09	-0.18	0.05	9	0.33	5	2.30	3	1
	2556	0.02	-0.24	-0.32	0.04	9	0.33	5	1.91	4	1
	2555	0.15	-0.49	-0.45	0.04	9	0.33	4	2.19	4	1
	2554	0.26	-0.24	-0.18	0.02	9	0.33	4	2.85	4	1
ILINK	2558	0.19	0.13	0.21	0.04	9	0.33	5	0.90	-	0
	2557	-0.19	0.23	0.07	0.03	9	0.33	7	1.22	-	0
	2556	-0.58	0.24	0.05	0.01	9	0.33	6	0.72	3	1
	2555	-0.09	0.10	-0.01	0.01	9	0.33	6	0.40	3	1
	2554	0.12	0.16	0.18	0.01	9	0.33	4	0.32	3	1

บริษัท	YEAR	TA/REV	X1*	X2*	X3*	BOD	สัดส่วน IND	NOM	D/E ratio	CG	CG >2
INET	2558	-0.20	0.14	0.13	0.18	11	0.36	9	1.36	4	1
	2557	-0.10	0.24	0.26	0.14	12	0.33	10	1.28	3	1
	2556	-0.21	0.17	0.05	0.12	11	0.27	14	0.72	4	1
	2555	-0.13	-0.12	-0.16	0.09	13	0.38	12	0.28	3	1
	2554	0.30	-0.24	-0.20	0.07	14	0.36	11	0.30	4	1
INTUCH	2558	0.40	0.11	0.05	0.11	9	0.44	13	0.88	5	1
	2557	0.46	0.04	0.04	0.12	8	0.50	7	0.84	5	1
	2556	0.44	0.04	-0.02	0.10	7	0.57	9	0.77	5	1
	2555	0.49	-0.12	-0.01	0.13	8	0.50	6	0.78	4	1
	2554	0.56	0.32	-0.04	0.11	8	0.50	7	1.24	4	1
JAS	2558	0.49	0.63	0.10	0.07	11	0.36	4	2.13	-	0
	2557	-0.19	0.13	0.02	0.19	11	0.36	5	0.85	-	0
	2556	-0.13	0.07	0.00	0.19	11	0.36	5	0.81	4	1
	2555	-0.19	0.11	0.03	0.18	11	0.36	4	1.11	4	1
	2554	-0.11	-0.05	-0.07	0.21	11	0.45	4	1.60	4	1
JMART	2558	-0.12	0.06	0.09	0.02	7	0.43	6	1.99	-	0
	2557	0.01	-0.07	-0.08	0.02	7	0.43	4	2.12	-	0
	2556	-0.07	0.19	0.16	0.01	8	0.50	4	1.55	3	1
	2555	-0.11	0.31	0.23	0.01	8	0.38	4	1.11	3	1
	2554	-0.03	0.03	0.09	0.01	8	0.38	4	1.56	-	0

บริษัท	YEAR	TA/REV	X1*	X2*	X3*	BOD	สัดส่วน IND	NOM	D/E ratio	CG	CG >2
JTS	2558	0.71	-0.58	-0.28	0.30	6	0.50	4	0.53	3	1
	2557	4.20	1.80	-1.20	0.15	7	0.43	6	0.58	-	0
	2556	3.15	-2.53	-0.95	0.09	7	0.43	12	0.60	3	1
	2555	2.00	1.00	0.91	0.02	7	0.43	12	1.15	3	1
	2554	1.75	-1.78	-1.55	0.02	7	0.43	12	1.92	3	1
MSC	2558	-0.04	-0.02	-0.03	0.03	9	0.33	5	1.15	3	1
	2557	-0.08	0.06	0.00	0.03	9	0.33	5	1.13	-	0
	2556	-0.08	0.02	0.05	0.02	9	0.44	5	1.01	3	1
	2555	-0.01	0.05	0.08	0.02	9	0.33	6	0.90	3	1
	2554	-0.09	0.08	0.01	0.02	9	0.33	6	1.08	3	1
MFEC	2558	0.11	-0.47	-0.44	0.03	9	0.33	5	0.65	4	1
	2557	-0.15	0.00	0.05	0.02	9	0.33	5	0.84	3	1
	2556	0.18	0.29	0.23	0.02	9	0.33	4	0.72	4	1
	2555	-0.08	-0.17	-0.13	0.03	9	0.33	4	1.14	4	1
	2554	-0.22	0.28	0.31	0.02	9	0.33	4	1.31	4	1
PT	2558	-0.11	-0.21	-0.19	0.05	11	0.55	7	1.97	4	1
	2557	-0.06	-0.02	-0.01	0.04	9	0.44	6	2.26	4	1
	2556	0.00	0.12	0.16	0.04	9	0.44	4	2.66	4	1
	2555	-0.24	0.14	0.04	0.05	9	0.44	4	3.78	4	1
	2554	-0.17	0.11	0.11	0.05	7	0.57	5	3.83	4	1

บริษัท	YEAR	TA/REV	X1*	X2*	X3*	BOD	สัดส่วน IND	NOM	D/E ratio	CG	CG >2
SAMART	2558	-0.09	-0.40	-0.31	0.10	8	0.50	6	3.16	5	1
	2557	-0.07	0.03	0.13	0.07	8	0.50	5	3.05	5	1
	2556	-0.20	0.15	0.22	0.07	8	0.50	4	2.45	5	1
	2555	-0.19	-0.21	-0.21	0.07	9	0.44	4	2.64	5	1
	2554	-0.37	0.13	0.07	0.06	9	0.44	4	2.63	-	0
SAMTEL	2558	-0.21	-0.25	-0.06	0.20	9	0.44	5	1.90	5	1
	2557	0.65	-0.13	0.02	0.16	9	0.44	6	1.57	5	1
	2556	-0.13	0.03	0.04	0.10	9	0.44	5	2.93	5	1
	2555	-0.36	-0.44	-0.32	0.09	10	0.40	6	3.56	5	1
	2554	-0.55	0.39	0.24	0.05	9	0.44	6	2.96	-	0
SIM	2558	0.12	-0.77	-0.62	0.03	9	0.33	6	1.30	5	1
	2557	-0.26	0.00	0.19	0.02	8	0.38	5	1.15	5	1
	2556	-0.25	0.26	0.20	0.03	9	0.33	5	1.39	5	1
	2555	-0.04	0.02	-0.03	0.03	9	0.33	5	1.26	5	1
	2554	-0.10	-0.23	-0.05	0.04	9	0.33	5	1.62	-	0
SIS	2558	-0.01	-0.03	-0.05	0.00	8	0.38	6	1.79	4	1
	2557	-0.01	0.03	0.01	0.00	8	0.38	12	2.39	4	1
	2556	0.00	-0.19	-0.24	0.00	8	0.38	12	2.68	5	1
	2555	0.05	-0.07	0.05	0.00	7	0.43	12	7.86	5	1
	2554	-0.18	0.26	0.22	0.00	7	0.43	12	3.70	5	1

บริษัท	YEAR	TA/REV	X1*	X2*	X3*	BOD	สัดส่วน IND	NOM	D/E ratio	CG	CG >2
SVOA	2558	-0.14	0.03	0.01	0.01	9	0.33	4	1.31	-	0
	2557	0.06	0.00	-0.07	0.01	9	0.33	4	1.11	-	0
	2556	0.16	-0.41	-0.34	0.01	9	0.33	4	1.80	3	1
	2555	-0.03	0.11	0.10	0.01	9	0.33	4	2.52	3	1
	2554	-0.15	0.03	0.13	0.00	9	0.33	4	2.45	3	1
SYMC	2558	-0.24	0.08	0.06	0.29	9	0.33	5	1.81	4	1
	2557	-0.33	0.13	0.33	0.23	9	0.33	5	1.40	3	1
	2556	-0.35	0.13	-0.04	0.19	9	0.33	6	0.77	5	1
	2555	-0.29	0.14	0.04	0.23	9	0.33	5	0.27	5	1
	2554	-0.33	0.14	0.06	0.18	9	0.33	6	0.24	4	1
SYNEX	2558	0.00	0.11	0.11	0.00	13	0.38	5	1.37	3	1
	2557	-0.05	0.00	0.03	0.00	13	0.38	5	1.66	3	1
	2556	-0.01	-0.09	-0.10	0.00	13	0.38	5	1.26	3	1
	2555	-0.03	0.00	0.03	0.00	12	0.33	5	1.53	3	1
	2554	-0.07	0.22	0.19	0.00	12	0.33	5	1.65	3	1
THCOM	2558	-0.28	0.14	0.10	0.24	8	0.63	17	0.88	5	1
	2557	-0.29	0.18	0.18	0.29	8	0.50	15	0.83	5	1
	2556	-0.43	0.06	-0.01	0.29	8	0.50	17	0.76	5	1
	2555	-0.41	0.02	-0.10	0.38	9	0.44	15	0.81	4	1
	2554	-0.36	0.03	-0.01	0.37	8	0.50	13	0.92	4	1

บริษัท	YEAR	TA/REV	X1*	X2*	X3*	BOD	สัดส่วน IND	NOM	D/E ratio	CG	CG >2
TRUE	2558	0.20	0.25	0.04	0.17	18	0.33	7	2.79	4	1
	2557	-0.57	-0.09	0.02	0.23	18	0.33	7	2.33	4	1
	2556	-0.66	-0.01	0.00	0.22	15	0.33	7	49.28	5	1
	2555	-0.47	0.03	0.31	0.20	15	0.33	8	12.46	4	1
	2554	-0.44	0.17	-0.11	0.19	15	0.33	7	6.26	4	1
TWZ	2558	-0.12	-0.10	-0.02	0.01	8	0.50	4	0.78	-	0
	2557	-0.06	0.05	0.04	0.01	8	0.50	5	0.59	-	0
	2556	-0.01	0.06	0.05	0.00	8	0.50	8	2.82	3	1
	2555	-0.07	-0.07	-0.05	0.00	8	0.38	6	2.31	-	0
	2554	0.04	0.08	0.11	0.00	9	0.56	4	2.06	3	1
CCET	2558	0.12	0.03	0.05	0.01	9	0.33	4	2.67	-	0
	2557	-0.16	0.13	0.11	0.02	8	0.38	4	3.34	3	1
	2556	-0.01	-0.15	-0.15	0.02	9	0.33	4	2.87	4	1
	2555	0.02	0.07	0.06	0.01	9	0.33	4	2.76	3	1
	2554	0.00	0.07	0.05	0.01	8	0.38	4	2.38	3	1
DELTA	2558	-0.11	0.03	0.01	0.05	9	0.44	5	0.43	4	1
	2557	-0.02	0.06	0.05	0.04	9	0.33	6	0.39	4	1
	2556	-0.09	-0.01	-0.07	0.04	9	0.33	8	0.46	4	1
	2555	-0.03	0.05	-0.01	0.04	9	0.33	9	0.47	4	1
	2554	-0.04	0.06	0.07	0.04	9	0.33	9	0.50	4	1

บริษัท	YEAR	TA/REV	X1*	X2*	X3*	BOD	สัดส่วน IND	NOM	D/E ratio	CG	CG >2
DRACO	2558	-0.20	0.15	0.15	0.06	9	0.33	4	0.88	-	0
	2557	-0.26	0.08	0.13	0.07	9	0.33	4	0.88	-	0
	2556	0.12	0.22	0.42	0.07	9	0.33	4	0.22	3	1
	2555	0.21	-1.34	-1.36	0.06	9	0.33	6	0.19	3	1
	2554	-0.13	0.04	0.00	0.03	9	0.33	4	0.30	3	1
EIC	2558	-0.37	0.10	-0.23	0.08	9	0.33	5	0.25	-	0
	2557	-1.59	-0.17	0.38	0.09	7	0.43	4	0.04	-	0
	2556	0.00	0.20	0.31	0.10	7	0.43	9	0.05	4	1
	2555	-0.06	-0.13	-0.09	0.15	7	0.43	11	0.03	4	1
	2554	0.10	-0.05	-0.24	0.13	8	0.38	10	0.02	3	1
HANA	2558	-0.09	-0.10	-0.03	0.08	6	0.50	4	0.19	5	1
	2557	-0.08	0.17	0.12	0.07	6	0.50	4	0.20	5	1
	2556	-0.11	0.01	-0.02	0.08	6	0.50	4	0.21	5	1
	2555	-0.09	0.06	0.10	0.09	6	0.50	4	0.20	4	1
	2554	-0.14	-0.05	0.00	0.09	6	0.50	4	0.23	4	1
KCE	2558	-0.17	0.00	0.09	0.06	9	0.33	4	1.08	5	1
	2557	-0.05	0.15	0.07	0.06	9	0.33	4	1.38	4	1
	2556	-0.24	0.13	0.13	0.06	9	0.33	4	1.75	4	1
	2555	-0.09	-0.12	-0.13	0.08	8	0.38	5	2.34	4	1
	2554	-0.54	-0.02	-0.02	0.08	8	0.38	4	2.72	4	1

บริษัท	YEAR	TA/REV	X1*	X2*	X3*	BOD	สัดส่วน IND	NOM	D/E ratio	CG	CG >2
METCO	2558	0.02	0.04	0.01	0.04	8	0.38	4	0.40	-	0
	2557	-0.14	0.26	0.24	0.04	8	0.38	5	0.49	-	0
	2556	-0.09	-0.09	-0.11	0.06	8	0.38	4	0.44	-	0
	2555	-0.10	-0.27	-0.20	0.06	11	0.36	4	0.40	-	0
	2554	0.09	-0.03	0.00	0.04	11	0.36	4	0.32	-	0
SMT	2558	0.02	-0.21	-0.13	0.05	9	0.44	4	0.97	4	1
	2557	-0.12	0.10	0.09	0.04	11	0.36	4	0.96	3	1
	2556	-0.04	0.46	0.53	0.04	11	0.36	4	0.84	4	1
	2555	-0.13	-0.73	-0.75	0.05	11	0.36	4	1.22	4	1
	2554	-0.10	-0.68	-0.64	0.04	11	0.36	4	1.03	4	1
SPPT	2558	-0.11	-0.01	-0.03	0.11	8	0.38	4	0.51	3	1
	2557	0.00	-0.17	-0.04	0.10	9	0.33	4	0.51	3	1
	2556	-0.01	-0.71	-0.20	0.08	9	0.33	4	0.42	4	1
	2555	-0.04	0.37	0.11	0.05	9	0.33	4	0.56	4	1
	2554	-0.40	-0.25	-0.27	0.11	7	0.43	4	0.44	4	1
SVI	2558	-0.08	-0.08	0.07	0.03	6	0.50	4	0.36	4	1
	2557	-0.07	0.17	-0.06	0.03	6	0.67	4	0.76	4	1
	2556	-0.08	0.03	0.00	0.04	6	0.67	4	0.53	5	1
	2555	-0.12	-0.09	-0.01	0.03	5	0.60	4	0.96	4	1
	2554	0.05	0.16	0.01	0.03	5	0.60	4	2.16	4	1

บริษัท	YEAR	TA/REV	X1*	X2*	X3*	BOD	สัดส่วน IND	NOM	D/E ratio	CG	CG >2
TEAM	2558	0.18	-0.25	-0.16	0.06	6	0.50	4	0.37	3	1
	2557	-0.04	0.17	0.16	0.04	6	0.50	4	0.49	3	1
	2556	-0.14	-0.34	-0.26	0.04	6	0.50	4	0.53	3	1
	2555	0.01	-0.09	-0.13	0.04	7	0.43	5	0.44	3	1
	2554	0.08	0.01	-0.04	0.04	7	0.43	5	0.51	3	1

$$*X1 = (\Delta REV_t - \Delta REC_t) / REV_t$$

$$X2 = (\Delta EXP_t - \Delta PAY_t) / REV_t$$

$$X3 = (\Delta DEP_t + \Delta PEN_t) / REV_t$$

ประวัติการศึกษา

ชื่อ	นางสาวสุภรัตน์ ตันท์พรชัย
วันเดือนปีเกิด	1 มีนาคม 2531
วุฒิการศึกษา	ปีการศึกษา 2554: วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (ภาคภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (TEPE)
ตำแหน่ง	ผู้จัดการทั่วไป บริษัท รักษาความปลอดภัย เค.ไอ.เอส.จี. จำกัด
ประสบการณ์ทำงาน	2556 - ปัจจุบัน: ผู้จัดการทั่วไป บริษัท รักษาความปลอดภัย เค.ไอ.เอส.จี. จำกัด 2554 - 2555: Project Developer บริษัท กันกุล เอ็นจิเนียริง จำกัด (มหาชน)

